

**Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare**

2

**Fiodor Iacovlenco:
«Statul trebuie să pună
accent pe protecția
consumatorului»**

4

**Buletin trimestrial
al CNPF,
trimestrul I, 2013**

6

Au fost finalizate negocierile privind Acordul de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător RM-UE

Au fost finalizate negocierile privind Acordul de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător RM-UE, acesta fiind parte componentă a Acordului de Asocieră între Uniunea Europeană și Republica Moldova. Cea de VII-a și ultima rundă de negocieri a avut loc la Chișinău, în perioada 11-12 iunie. Delegațiile negociatorilor au fost conduse de negociatorii-șefi ai Acordului – viceministrul Economiei, Octavian Calmîc și reprezentantul Departamentului Comerț al Comisiei Europene, Luc Devigne, informează MOLDPRES.

În cadrul unei conferințe de presă, Octavian Calmîc a menționat că "Uniunea Europeană și Republica Moldova își exprimă satisfacția vizavi de rezultatele obținute în cursul negocierilor". "Cele 14 capitole ale Acordului vor apropia economia țării noastre de cea a Uniunii Europene și vor contribui la îmbunătățirea semnificativă a accesului reciproc de bunuri și servicii. Toate prevederile Acordului negociat de către Republica Moldova sunt eligibile și pentru agenții economici din stânga Nistrului, cu condiția că administrația de la Tiraspol va efectua reformele structurale cerute de UE", a relevat viceministrul Economiei.

Viceministrul Economiei,
Octavian Calmîc

Octavian Calmîc a remarcat că ofertele negociate, în special, pentru producătorii din domeniul agriculturii și produselor de origine animalieră, le vor permite să aibă un confort în cadrul DCFTA, perioada de tranziție pentru aceștia fiind negociată de până la 10 ani. "Totodată, în perioada imediat următoare vor fi lansate programe de suport pentru întreprinderi, menite să sporească competitivitatea economiei moldovenești", a spus viceministrul.

La rândul său, Luc Devigne a subliniat: "negocierile dintre

Uniunea Europeană și Republica Moldova privind DCFTA au progresat repede, durând circa 16 luni. Acordul va asigura un mediu legal, deschis, stabil și previzibil de care vor beneficia mediul de afaceri și consumatorii din Moldova. Totodată, DCFTA înseamnă nu doar relații comerciale extinse, ci și crearea condițiilor atractive pentru investiții în Republica Moldova". Oficialul european a accentuat, de asemenea, că "pentru a putea beneficia din plin de oportunitățile Acordului la capitolul produselor de origine animalieră, UE va susține R. Moldova în crearea unei infrastructuri instituționale la nivelul cerințelor europene în domeniul siguranței produselor alimentare și al măsurilor sanitare și fitosanitare".

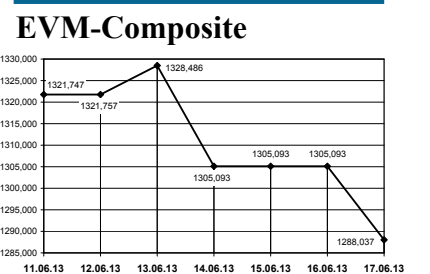
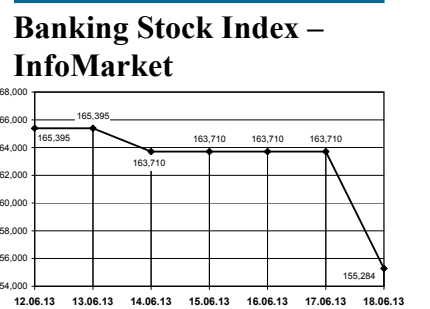
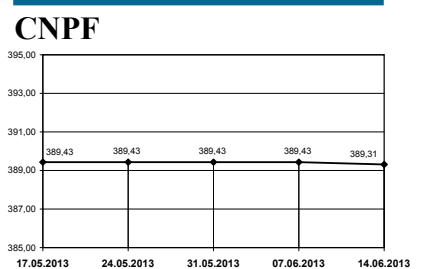
După definitivarea textului Acordului vor urma un șir de proceduri protocolare interne ale Uniunii Europene. Acestea presupun consultarea textului Acordului negociat cu țările-membre UE. Parafarea Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător RM-UE ar putea avea loc în noiembrie 2013, iar ratificarea și intrarea în vigoare a acestuia în anul 2014.

Pregătirile Republicii Moldova de negocieri au început în 2010 prin lansarea unei ample reforme, menite să ajusteze prevederile le-

gislativ-normative în 13 domenii ale economiei autohtone la legislația Uniunii Europene: infrastructura calității, măsuri sanitare și fitosanitare, facilitarea comerțului și administrarea vamală, proprietate intelectuală, achiziții publice și concurență etc.

Acordul de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător RM-UE asigură integrarea economică a Republicii Moldova în spațiul comunitar și presupune liberalizarea graduală a comerțului cu bunuri și servicii, libera circulație a forței de muncă, reducerea taxelor vamale, barierele tehnice și netarifare, abolirea restricțiilor cantitative și armonizarea legislației RM la Acquis-ul UE. Spre deosebire de regimul comercial actual RM-UE (ATP) care este un regim unilateral acordat de UE pe un termen limitat, DCFTA va fi un acord multilateral încheiat pe o perioadă nelimitată, oferind beneficii la export mai mari decât ATP și o previzibilitate pe termen lung pentru afaceri și investiții.

Conform studiului efectuat de către Uniunea Europeană, Acordul de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător RM-UE va impulsiona exporturile moldovenești în țările Uniunii Europene cu 16%, iar PIB-ul țării noastre va spori cu 5,6%.

Curs valutar 19.06.2013

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	12.3634
EUR	1	16.5428
UAH	1	1.5156
RON	1	3.6803
RUB	1	0.3854

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Sumarul tranzacțiilor bursiere din săptămâna trecută

Volumul tranzacțiilor bursiere pentru perioada 10-14 iunie 2013 a constituit 31,1 mil. lei. Au fost înregistrate 18 tranzacții cu valorile mobiliare a 9 emitenți.

În Secția de Bază a Burselor au fost efectuate 17 tranzacții în sumă de 31 mil. lei. Cel mai mare volum pe piața interactivă aparține tranzacțiilor cu acțiunile ordinare nominative ale „Băncii de Economii” – 30,9 mil. lei. Prețul de piață al acțiunilor „Mobiasbancă – Groupe Societe Generale” s-a diminuat de la 100 până la 80 lei. Prețul acțiunilor companiei „Tipografia din Rîșcani” a scăzut cu 50 bani și a constituit 10,50 lei. Prețul acțiunilor societății „JLC-Invest” a crescut de la 0,34 până la 1 leu.

În Secția Tranzacțiilor Directe în cadrul licitațiilor cu strigare au fost vândute 3,42% din acțiunile companiei „Universal” la prețul de 3 lei în volum de 137,3 mii lei.

Bursa de Valori a Moldovei prestează servicii de consulting în domeniul activității licențiate (bursiere).

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

La 07 iunie 2013 a avut loc ședința ordinară a Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

Consiliul de administrație a înregistrat în Registrul de stat al valorilor mobiliare valorile mobiliare conform dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni ale Societății pe acțiuni „TE-ZEU-LUX” în sumă de 671 140 lei în număr de 67 114 acțiuni ordinare nominative cu VN – 10 lei din contul mijloacelor bănești. Societatea are înregistrat un capital social în mărime de 8 209 320 lei, divizat în 820 932 acțiuni ordinare nominative de cl. I cu VN – 10 lei/per acțiune. După majorare, capitalul social va constitui 8 880 460 lei, divizat 888 046 acțiuni ordinare nominative cu VN – 10 lei/per acțiune.

De asemenea, a fost reperfectată licența Societății pe acțiuni „DEPOZITARUL CENTRAL” seria CNPF nr. 000582 pentru dreptul de desfășurare a activității profesionale pe piața valorilor mobiliare de tinere a registrului – ca activitate de bază și de consulting – ca activitate conexă cu termen de valabilitate până la 27.05.2016, în rezultatul modificării adresei juridice din mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri 119/a în mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri, 143 cu eliberarea unui nou formular de licență.

Prin hotărârea aprobată la ședința de Consiliul de administrație, se prescrie persoanelor cu funcții de răspundere ale Companiei de Asigurări „EUROASIG-GRUP” S.A., în termen de 3 zile lucrătoare din data intrării în vigoare a hotărârii în cauză, să asigure prezentarea Raportului privind activitatea de bază a asiguratorului (reasiguratorului), Raportului privind rezervele tehnice ale asiguratorului (reasiguratorului) și Raportului privind marjele de solvabilitate și coeficientul de lichiditate ale asiguratorului (reasiguratorului), pentru trimestrul I 2013, Raportului privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă a deținătorilor de autovehicule și vehicule electrice urbane pentru luna martie 2013, solicitate de Comisia Națională a Pieței Financiare în cadrul supravegherii, avertizându-se Compania de asigurare „EUROASIG-GRUP” S.A. cu sancționare prin retragerea licenței pentru dreptul de a desfășura activitatea de asigurare, în cazul nerespectării prevederilor pct. 1 al hotărârii, și luându-se act de tragerea la răspundere contravențională a administratorului Companiei de asigurare „EUROASIG-GRUP” S.A.

Într-o altă ordine de idei, Consiliul de administrație a decis să fie prescrie repetat persoanelor cu funcții de răspundere ale Societății Broker de Asigurare-Reasigurare „SEMASIG-PRIM” S.R.L. “ în termen de 5 zile lucrătoare din data intrării în vigoare a hotărârii, să execute pct. 1 din Hotărârea CNPF nr. 3/4 din 26.01.2013, cu prezentarea copiilor documentelor confirmative către CNPF, fiind avertizată societatea nominalizată cu retragerea licenței eliberate pentru dreptul de a activa în domeniul intermedierei în asigurări-reasigurări, în cazul neexecutării prevederilor hotărârii aprobate.

Membrii Consiliului de administrație au avizat înregistrarea de stat a Statutului în redacție nouă a Întreprinderii Mixte Companiei de Asigurări „GRAWE CARAT ASIGURĂRI” aprobat la adunarea generală ordinară anuală a acționarilor din 24.04.2013.

Totodată, au fost reperfectate licențele:

– Întreprinderii Mixte Companiei de Asigurări „GRAWE CARAT ASIGURĂRI” S.A. seria CNPF nr. 000668, eliberată la 30 august 2011 pentru dreptul de a desfășura activitatea în domeniul asigurărilor (asigurări generale) și seria CNPF nr. 000097, eliberată la 9 decembrie 2008 pentru dreptul de a desfășura activitatea în domeniul asigurărilor (asigurări de viață), prin substituirea anexelor la licențe cu includerea următoarelor adrese de desfășurare a activității licențiate: r-nul Ungheni, s. Pîrlița; r-nul Rîșcani, str. Independenței, 79;

– Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” S.A. seria CNPF nr. 000656, eliberată la 28 martie 2011 pe termen nelimitat pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor generale, prin substituirea anexei la licență cu includerea următoarelor adrese de desfășurare a activității licențiate: or. Ungheni, str. Lacului, 1;

– Brokerului de Asigurare-Reasigurare „PARTNER-BROKER” S.R.L. seria CNPF nr. 000629, eliberată la 22 mai 2009 pentru dreptul de a desfășura activitate de intermediere în asigurări și/sau reasigurări a brokerului, prin substituirea anexei la licență cu includerea următoarelor adrese de desfășurare a activității licențiate: mun. Chișinău, str. Ion Pelivan, 30/4, ap. 2; or. Cahul, str. 31 August, 13B; or. Ceadâr-

Lunga, str. Lenin, 13; or. Comrat, str. Pobedî, 202; or. Drochia, str. Cecal, 29; or. Edineț, str. Gagarin, 72; or. Fălești, str. Moldovei, 14 of. 1; or. Leova, str. Independenței, 20, nr. 3; or. Telenești, str. Ștefan cel Mare, 66;

– Societății de Asigurări-Reasigurări „DONARIS GROUP” S.A. seria CNPF nr. 000657, eliberată la 29 martie 2011 pentru dreptul de a desfășura activitatea în domeniul asigurărilor (asigurări generale), prin substituirea anexei la licență cu includerea unor noi adrese de desfășurare a activității licențiate: mun. Chișinău, șos. Hîncești 140/3; r-nul Dubăsari, sat. Coșnița, str. L. Corneanu nr. 25; r-nul Căușeni, sat. Constantinovca, str. Drujba nr. 27;

– Companiei de Asigurări „VICTORIA ASIGURĂRI” S.A. seria CNPF nr. 000682, eliberată la 16 ianuarie 2009 pentru dreptul de a desfășura activitatea în domeniul asigurărilor (asigurări generale), prin substituirea anexei la licență cu includerea unor noi adrese de desfășurare a activității licențiate: mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 1/6; mun. Comrat, str. Pușkin, 15/2.

Conform hotărârii aprobate de Consiliul de administrație în cadrul ședinței, se acordă Întreprinderii cu Capital Străin „WVP BROKER DE ASIGURARE” S.R.L. licență pentru dreptul de a desfășura activitate de intermediere în asigurări a brokerului, începând cu 11 iunie 2013, pe termen nelimitat pe adresa: mun. Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 129, of. 611, 613, 615.

Consiliul de administrație al CNPF a aprobat hotărârea privind modificarea și completarea Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 50/8 din 30.11.2012 „Cu privire la procesarea electronică a documentelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto”.

În cadrul ședinței a fost avizată înregistrarea de stat a statutelor Asociațiilor de Economii și Împrumut „TRAIAN-PAȘCANI”, „VĂLCINET”, „AGRO-CREDIT”, „RESPECT-SERVICE”, „OCHIUL ALB”, „EFTODIE”, „MĂCĂREȘTI”, „FURNICA-RĂZENI”, „TODIREȘTI”, „COBANI”, „SUSLENI”, „CARACUI”, „RURAL CREDIT”, „MĂTRĂȘANCA” și „BOTNA” în redacție nouă.

În urma examinării actelor Asociației de Economii și Împrumut „Sinești”, Consiliul de administrație a avizat radierea din Registrul de stat al persoanelor juridice a A.E.Î. „Sinești” cu sediul în satul Sinești, raionul Ungheni, în rezultatul lichidării.

Studiind rezultatele controlului tematic privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. „CAȘUNCA”, Consiliul de administrație a hotărât să atenționeze directorul executiv al asociației asupra necesității respectării necondiționate a prevederilor actelor legislative și normative, luând act de înlăturarea de către A.E.Î. „CAȘUNCA” a încălcărilor reflectate în actul de control.

Consiliul de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare a aprobat componența comisiilor de atestare a specialiștilor participanților profesioniști la piața financiară nebancaară.

În urma examinării cererii prezentate, a fost aprobată decizia privind reperfectarea licențelor:

– Asociației de Economii și Împrumut „MIHAILENI” seria CNPF nr. 000165, eliberată la 09 aprilie 2009 pentru desfășurarea activității asociațiilor de economii și împrumut, pe un termen nelimitat, în limita administrativ – teritorială a raionului Rîșcani, prin extindere asupra unităților administrativ-teritoriale din imediata vecinătate: satul Ochiul Alb, raionul Drochia și satul Baraboi, raionul Dondușeni”;

– Asociației de Economii și Împrumut „ȘTEFĂNEȘTI” seria CNPF nr. 000024, eliberată la 26 decembrie 2008 pentru desfășurarea activității asociațiilor de economii și împrumut, pe un termen nelimitat, în limita administrativ-teritorială a raionului Florești, prin extindere asupra unităților administrativ-teritoriale din imediata vecinătate: comuna Pistruieni, raionul Telenești; comuna Brînzarii Noi, raionul Telenești; satul Ordășei, raionul Telenești; comuna Cotuienii Mici, raionul Sîngerei și comuna Rogojeni, raionul Șoldănești”.

Consiliul de administrație al CNPF a anulat suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale Asociației de Economii și Împrumut a Cetățenilor din CARABETOVCA în proces de lichidare, aplicată prin Ordonanța Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 10/5-O din 11.03.2010 „Cu privire la suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale unor asociații de economii și împrumut ale cetățenilor”.

De la 1 iulie vor intra în vigoare noi reglementări ale pieței valorilor mobiliare de stat

Consiliul de administrație al Băncii Naționale a Moldovei și Ministerul Finanțelor au aprobat Regulamentul cu privire la plasarea și răscumpărarea valorilor mobiliare de stat în formă de înscrieri în conturi, care va intra în vigoare de la 1 iulie 2013, transmite MOLDPRES cu referire la Serviciul de presă al Băncii Naționale a Moldovei (BNM).

Actul normativ în cauză este elaborat în scopul ajustării cadrului normativ aferent valorilor mobiliare de stat la condițiile de implementare a platformei unice de tranzacționare a instrumentelor monetar-valutare, concepute în conformitate cu Planul strategic al BNM pentru anii 2013-2017. Astfel, Banca Națională în calitate de agent fiscal al statului va organiza operațiunile de plasare a valorilor mobiliare de stat prin intermediul sistemului informațional Bloomberg.

Regulamentul substituie Instrucțiunea cu privire la plasarea, circulația și răscumpărarea valorilor mobiliare de stat în formă de înscrieri în conturi și reflectă o armonizare actualizată cu cele mai bune practici internaționale în domeniu.

În acest context, majorarea volumului ofertelor satisfăcute la licitație în faza competitivă de la 65% la 85% din volumul indicativ al emisiunii, cu diminuarea celor necompetitive de la 35% la 15%, va contribui la îmbunătățirea procesului de formare a prețurilor de piață.

O altă modificare ține de eliminarea comisiei de determinare a rezultatelor licitației și stabilirea unei căi electronice securizate între BNM și Ministerul Finanțelor, care va optimiza comunicarea privind desfășurarea licitațiilor. Ca urmare, participanții la piața primară a valorilor mobiliare de stat vor fi informați mai rapid despre ofertele satisfăcute și rezultatele licitațiilor.

În scopul asigurării continuității procesului de desfășurare a licitațiilor, sunt prevăzute opțiuni alternative de tranzacționare, care pot fi utilizate în caz de indisponibilitate a sistemului Bloomberg.

Actul normativ prevede aplicarea de către băncile dealeri primari a normelor proprii referitor la procedurile de lucru cu clienții, modul de evidență a deținerilor clienților și procedurile de control intern al activității cu valori mobiliare de stat.

Adoptarea Regulamentului cu privire la plasarea și răscumpărarea valorilor mobiliare de stat în formă de înscrieri în conturi, orientat spre modernizarea tehnologică a proceselor, va susține dezvoltarea pieței valorilor mobiliare de stat, precum și creșterea eficienței, lichidității și a transparenței acestora.

Banca Mondială a menținut prognoza creșterii economiei moldovenești în 2013 la 3%

Republica Moldova va înregistra o creștere economică de 3,0 la sută în 2013, peste media anticipată pe regiune, de 2,8 la sută, potrivit raportului privind starea economiei globale al Băncii Mondiale (BM), publicat miercuri, relatează MOLDPRES.

La început de an, experții BM erau puțin mai optimiști. În raportul „Global Economic Prospects 2013” din ianuarie, ei anticipau o expansiune de 3,1 la sută în 2013 în Republica Moldova, iar pe regiune de 3,6%. Ulterior, previziunile au fost revizuite în ușoară scădere.

Economia moldovenească își va reveni în următorii trei ani, după încetinirea semnificativă din 2012, când s-a înregistrat o scădere cu 0,8 la sută. Experții Băncii Mondiale prognozează un avans economic de 4,0% în 2014 și 5,0% în 2015, peste media regiunii Europa și Asia Centrală care se așteaptă că va înregistra o creștere economică de 3,8% în 2014 și de 4,2% în 2015.

Deficitul contului curent al Republicii Moldova va crește de la un nivel estimat de 7,0 la sută din Produsul Intern Brut în 2012 la 7,4% în 2013 și până la 8,9% din PIB în 2015.

Autorii raportului au inclus Republica Moldova într-o listă de 28 de țări cu cel mai puternic declin al fluxurilor de investiții străine directe (ISD) în anul 2012. Intrările de investiții potrivit raportului s-au redus cu 43%. În Serbia, ISD s-au diminuat cu 86 la sută, în Macedonia cu 71 la sută, în Lituania – 32 la sută și în Turcia cu 22 la sută. Pe de altă parte, Moldova este printre patru țări în care fluxurile de remitențe au crescut, pe fondul scăderii acestora în majoritatea țărilor din regiune.

Potrivit raportului Băncii Mondiale, perspectivele în regiune vor fi determinate de îmbunătățirea situației în sectorul agricol, reducerea presiunilor ce vin din partea finanțării bancare a datoriei externe și creșterea cererii externe. Dezvoltarea regiunii într-o perspectivă medie va depinde în mare măsură de progresele înregistrate în reformele structurale, inclusiv în ceea ce privește lipsa capacităților de producție, nivelul înalt al șomajului și competitivitatea redusă.

Experții BM prognozează o creștere a economiei ruse cu 2,3% în anul 2013, 3,5% în 2014 și 3,9% în 2015, în timp ce avansul economic în Ucraina va fi mai mic, respectiv 1,0% în 2013, 3,0% în 2014 și 4,0% în 2015. Prognozele de creștere a economiei României sunt de 1,7% în 2013, 2,2% în 2014 și 2,7% în 2015.

Economia Republicii Moldova va crește în anul 2013 cu 3,5 la sută, în principal, datorită relansării sectorului agricol după seceta severă din anul trecut, potrivit prognozei FMI și a Ministerului Economiei. La fel ca și oficialitățile moldovene, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Centrul Analitic Independent „Expert Grup” anticipează o creștere a economiei Moldovei cu 3,5%. Ritmul de creștere a economiei naționale va varia între 2-5 la sută, potrivit publicației trimestriale de analiză economică „Tendințe în Economia Moldovei”. Potrivit modelului bazat pe observări anuale pentru perioada 1994-2012, avansul economic va atinge nivelul de 4,9 la sută, iar Produsul Intern Brut va urca la o valoare de 96,7 miliarde de lei, notează MOLDPRES.

Sumarul tranzacțiilor bursiere din mai

Volumul tranzacțiilor bursiere din luna mai a constituit 99,5 mil. lei, cu 27,6 mil. lei mai mult decât volumul lunii precedente. Pe parcursul lunii la Bursa de Valori a Moldovei au fost înregistrate 193 tranzacții cu valorile mobiliare a 26 emitenți.

În structura tranzacțiilor bursiere volumul Secției de Bază continuă să depășească semnificativ volumul Secției Tranzacțiilor Directe, constituind 97,28% față de 2,71%. În luna mai la Bursă au fost efectuate următoarele tipuri de tranzacții: vânzarea-cumpărarea acțiunilor pe piața interactivă, vânzarea pachetelor unice în cadrul licitațiilor cu strigare și ofertele publice pe piața secundară.

Cel mai mare volum aparține tranzacțiilor efectuate pe piața interactivă – 96,8 mil. lei. În mai cea mai mare tranzacție a fost înregistrată cu acțiunile „Banca Socială” în sumă de 83,5 mil. lei. Au fost vândute 33,4% din acțiunile băncii la prețul de 250 lei. Prețul de piață al acțiunilor „Moldova-Agroindbank” a crescut de la 1076 pînă la 1100 lei. Prețul acțiunilor ordinare nominative „Banca de Economii” a scăzut de la 17,50 pînă la 14 lei. De asemenea, s-a micșorat prețul acțiunilor „Moldindconbank” – de la 98 pînă la 90 lei. Valorile mobiliare ale „Victoriabank” s-au tranzacționat la prețul de 35 lei.

Un an mai tîrziu au fost reluate tranzacțiile cu acțiunile companiei din Chișinău „Agat”, ce au fost vîndute cu 4,15 lei per acțiune (în aprilie 2012 prețul de vînzare a unei acțiuni a constituit 2,52 lei).

Volumul ofertelor publice pe piața secundară a constituit 1,6 mil. lei (1,57% din volumul bursier). În cadrul ofertei publice Covaliov-Rusu Georgeta a cumpărat 35,02% din acțiunile companiei „Universul” la prețul de 10 lei per acțiune. Compania „2329083 Ontario INC” a procurat 1,35% din acțiunile societății „Cariera Micăuți” cu 238,64 lei per acțiune.

Ofertantul Vozian Vladimir a cumpărat 17,12% din acțiunile companiei „Dimecon-11” la prețul de 7 lei per acțiune și ofertantul Cemortan Valerian a cumpărat 0,02% din acțiunile companiei „Mămăliguța” la prețul de 6,50 lei per acțiune.

De asemenea, a fost înregistrată oferta publică de procurare a acțiunilor companiei de asigurări „Grawe Carat Asigurări” cu 1438,75 lei per acțiune.

Volumul tranzacțiilor cu pachete

unice (licitații cu strigare) a constituit 1,1 mil. lei (1,14% din volumul bursier). În total au fost vîndute 13 pachete a 7 emitenți.

Lista valorilor mobiliare înregistrate la bursă, la finele lunii mai a fost constituită din 999 societăți pe acțiuni, dintre care 11 – companii înscrise la Cota bursei.

La negocierile lunii mai au luat parte 15 Membri ai bursei. Din aceștia, pozițiile de lider au ocupat:

- după volumul tranzacțiilor (83,2 mil. lei) – «Banca Socială» și «Unibank»;
- după numărul tranzacțiilor efectuate (185 tranzacții) – «Fincom»;
- după numărul emitenților tranzacționați (6 emitenți) – «Fincom» și «Oldex».

Informații mai detaliate privind cererea și oferta, prețurile de piață, statistica tranzacțiilor bursiere, precum și lista companiilor de brokeri pot fi găsite pe site-ul Bursei de Valori a Moldovei (www.moldse.md) sau la tel. 022-27-54-20.

Informația privind negocierile este publicată: săptămânal în ziarul „Capital Market”, lunar în buletinul informativ al bursei „Bursa de Valori a Moldovei” (indice la „Poșta Moldovei” – 31882).

Bursa de Valori a Moldovei

Serghei Cebotari a fost ales pentru un termen de 5 ani în funcția de președinte al consiliului Bursei de Valori a Moldovei

Consiliul Bursei de Valori a Moldovei l-a ales cu vot unanim pe Serghei Cebotari în calitate de președinte al Consiliului, pentru un termen de cinci ani.

Surse din cadrul Bursei de Valori au relatat pentru „INFOTAG” că Serghei Cebotari a fost ales în această funcție pentru al treilea mandat consecutiv, fapt pe care specialiștii pieței de capital îl explică prin profesionalismul și experiența acestuia pe piața valorilor mobiliare în Moldova.

Serghei Cebotari este prim-adjunctul președintelui celei mai mari instituții financiare din Moldova – BC Moldova Agroindbank S.A. (MAIB). În cadrul băncii, acesta este responsabil de chestiunile legate de activitatea investițională și deservirea clienților VIP. Tradițional, această direcție de activitate aduce băncii cea mai mare parte a profitului, care potrivit datelor pentru anul 2012 a constituit 303 mil. de lei.

„INFOTAG” precizează: Serghei Cebotari a absolvit Facultatea de Economie din cadrul Universității Agrare din RM. Cariera profesională și-a început-o de la funcția de contabil-șef în una din întreprinderile agricole. Ulterior, a activat în calitate de vicedirector al filialei, șeful Direcției creditare a Moldova Agroindbank în Hâncești. După câțiva ani, s-a transferat în oficiul central al MAIB, unde a devenit șeful Departamentului investiții corporative. Din anul 2000 a lucrat în calitate de vicepreședinte al băncii, iar din 2012 a devenit prim-vicepreședinte. Serghei Cebotari are 49 de ani. Este căsătorit. Are două fete.

Banca Mondială planifică să lanseze cel de-al doilea Proiect de ameliorare a competitivității în Moldova

Potrivit serviciului de presă al ministerului Economiei, subiectul a fost discutat de viceprim-ministrul, ministrul Economiei, Valeriu Lazăr, în cadrul unei întrevederi cu Melissa Rekas, specialist în dezvoltarea sectorului privat în cadrul Băncii Mondiale.

Oficialii au evaluat rezultatele Proiectului Ameliorarea Competitivității (PAC) și impactul acestuia asupra beneficiarilor. De asemenea, s-a discutat despre lansarea unui nou proiect finanțat de Banca Mondială, care are drept scop sporirea competitivității economiei moldovenești. Proiectul Ameliorarea Competitivității II va avea trei componente principale – consolidarea capacității pentru reforma regulatorie; accesul la finanțe și consolidarea capacităților de competitivitate a întreprinderilor.

Proiectul urmează să răspundă provocărilor identificate în studiul Băncii Mondiale „Prioritățile de politici pentru dezvoltarea sectorului privat”, ca fiind principalele constrângeri în dezvoltarea afacerilor în Moldova – administrarea vamală; administrarea fiscală; reglementarea în afaceri; cadrul concurențial; accesul la finanțare. Proiectul Ameliorarea Competitivității s-a desfășurat în perioada 2005-2012 și a

susținut reforma sistemului infrastructurii calității din Moldova, în aceste scopuri fiind alocate 14,3 mil. USD din partea Băncii Mondiale. De asemenea, la finele anului trecut, Banca Mondială a acordat 30 mil. USD pentru realizarea aceluiași program. În total, din 1992, Banca Mondială a realizat în Moldova 48 de proiecte în sumă de 990 mil. USD. În prezent, portofoliul BM include 12 proiecte curente cu un buget total de 239,5 mil. USD în sfera dezvoltării afacerilor, susținerii reformelor regulatorii, educație, administrare electronică, sănătate, apeducte, agricultură etc.

Valeriu Lazăr: „În Moldova există suficiente lichidități, însă urmează a fi dezvoltate instrumentele de intermediere financiară pentru a canaliza acești bani în economia reală”

Declarația a fost făcută de viceprim-ministrul, ministrul Economiei, Valeriu Lazăr, în cadrul unei întrevederi cu Melissa Rekas, specialist în dezvoltarea sectorului privat în cadrul Băncii Mondiale.

Potrivit serviciului de presă al ministerului Economiei, evaluând rezultatele Proiectului Ameliorarea Competitivității (PAC), Lazăr a menționat că piața de capital este singurul sector unde nu sunt înregistrate progrese, chiar dacă în proiect un capitol separat a fost dedicat acestuia. „Piața de capital în Republica Moldova nu a ieșit din faza incipientă și nu oferă populației și sectorului real suficiente instrumente de intermediere financiară. În Moldova există suficiente lichidități, însă în condițiile unei game înguste a instrumentelor financiare eficiente, ele sunt canalizate doar în depozite bancare, spre deosebire de alte țări, unde investitorii au o alegere mult mai bogată de instrumente investiționale”, a declarat Valeriu Lazăr.

În context, ministrul Economiei a solicitat ca următorul proiect a Băncii Mondiale dedicat competitivității să includă acțiuni de stimulare a apariției fondurilor investiționale, a fondurilor private de pensii și altor vehicule investiționale, ce ar canaliza economiile cetățenilor în sectorul real al economiei. Totodată, Lazăr s-a arătat satisfăcut de rezultatele Proiectului de ameliorare a competitivității I care a fost implementat în anii 2005-2012.

Proiectul Ameliorarea Competitivității a susținut reforma sistemului infrastructurii calității din Moldova și dotarea laboratoarelor cu utilaje performante; elaborarea unei serii de acte legislative privind piața de capital, înființarea Biroului istoriilor de credit și implementarea reformei regulatorii, inclusiv procedura Analizei Impactului de Reglementare asupra mediului de afaceri, care a devenit obligatorie pentru toate autoritățile publice din anul 2008. Proiectul Ameliorarea Competitivității a lansat și o linie de finanțare a exporturilor în valoare de 22,5 mil. dolari, de care au beneficiat cca 460 de întreprinderi, iar o altă componentă a proiectului a constat în finanțarea a 50% din costurile suportate de IMM-uri cu consultanța pentru implementarea standardelor de calitate, elaborarea de business planuri, studii de fezabilitate etc.

InfoMarket

ASIGURĂRILE ÎN ȘTIRI

“MOLDCARGO” și BNAA au semnat un acord amiabil

Compania de asigurări “Moldcargo” și Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule (BNAA) au semnat un acord amiabil, a comunicat Agenției “INFOTAG” președintele Comisiei parlamentare permanente pentru economie, buget și finanțe, Veaceslav Ioniță.

Conform spuselor sale, la Cartea Verde ambele părți au acceptat să retragă toate pretențiile una față de cealaltă. “Ei s-au împăcat. Am primit o scrisoare oficială în acest sens”, a declarat Ioniță.

Solicitații de “INFOTAG”, reprezentanți ai Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF) au relatat că în urma negocierilor dintre Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule și “Moldcargo” părțile au convenit să înceteze conflictul și ca asigurătorul să restituie formularele de Carte Verde neutilizate.

“În instanța de judecată mai rămâne pe rol cererea CNPF împotriva BNAA privind acțiunile ilegale ale acestuia la emiterea deciziei de interdicere a vânzării Cărții Verzi de către “Moldcargo”. Din câte cunoaștem, “Moldcargo” nu se va alătura CNPF în această cauză”, a spus sursa.

Vicedirectorul “Moldcargo”, Oxana Florea-Maxim, a declarat Agenției “INFOTAG” că “documentul a fost semnat, dar rezultatul deocamdată este lipsă. Din partea noastră, ne-am retras toate acțiunile, am scris cereri, așteptăm decizia judecătii. În temeiul acordului amiabil semnat, instanța va decide în privința rechemării acțiunilor, dar și BNAA trebuie să-și recheme acțiunile”, a subliniat ea.

“INFOTAG” precizează: În anul 1997 R. Moldova a fost inclusă în sistemul internațional de asigurare de răspundere civilă a deținătorilor de autovehicule în fața terțelor părți la deplasarea peste hotare. Biroul însă și-a început activitatea abia în anul 2001. Cinci companii au dreptul de emiteră a polițelor Cartea Verde, inclusiv “Moldasig”, “Asito”, “Grawe Garat Asigurări”, “Moldova-Astrovaz”, “Donaris Group”. BNAA a acceptat în componența sa și organizația “Victoria-Asigurări” și “Klassika-Asigurări”. “Moldcargo” deține al doilea loc în sistemul Cartea Verde, având o cotă de 26%.

A fost numit un nou director al Biroului Național al asigurătorilor de Autovehicule

La Biroului Național al asigurătorilor de Autovehicule (BNAA) a fost numit un nou director, Ruslan Petrușenco, în locul lui Pavel Cațer.

Cațer a deținut această funcție începând din iunie 2004 și până la 17 mai 2013 când a fost demis de către consiliul administrativ al BNAA.

Ruslan Petrușenco a deținut anterior funcția de șef la direcția generale control din cadrul Centrului Național Anticorupție.

S-a schimbat și președintele Consiliului de administrație, care este Vitalie Bodea, directorul Companiei de Asigurări Moldasig în locul lui Eugen Șlopac, fost manager general al Companiei Internaționale de Asigurări ASITO. Din noua componență a Consiliului de administrație a BNAA mai fac parte Fiodor Dimitrov, director general Moldova-Astrovaz, Alexandru Zgardan, președintele GARANȚIE Asigurări.

“MOLDASIG” optimizează afacerea, sporind rentabilitatea serviciilor

În anul 2013 Societatea de Asigurări “Moldasig” intenționează să-și optimizeze considerabil afacerea, sporind rentabilitatea serviciilor.

“Pentru anul curent nu ne-am trasat vreun plan la colectări, chiar dacă aceea vor fi mai mici decât în anul 2012, în schimb compania are un plan referitor la rentabilitatea produselor, ceea ce este mult mai important”, a declarat agenției “INFOTAG” directorul general al companiei, Vitalie Bodea.

Conform spuselor sale, optimizarea va fi realizată datorită restructurării activității companiei.

“Transformările vor fi destul de dureroase și sensibile pentru colaboratori, dar în final ne vom putea concentra asupra activității noastre de bază: asigurările. În companie vor rămâne trei direcții: comercializarea produselor de asigurare, subdiviziunea juridică și cea economică. Iar toate celelalte – securitatea, reglementarea pierderilor, calcularea plăților – se transmit în mâinile outsourcing-ului – firmelor și companiilor specializate”, a explicat Bodea.

Top-managerul “Moldasig” a menționat faptul că, în final, compania va achita toate plățile, fără excepție, într-un termen de 10 zile reale.

“Până acum procesul plăților se lungea uneori pe 1,5-2 luni, și asta nu din vina noastră. Noi suntem dispuși să achitam plățile pentru pierderi imediat. Transformările din cadrul companiei ne vor permite să ne ocupăm de asigurări, nu de “reparație” și de tergiversarea birocratică legată de procesele de acest fel”, a subliniat Bodea.

Prognostând rezultatele activității pe anul 2013, conducătorul companiei a spus că “Moldasig” previzionează o creștere datorită dezvoltării regionale, atragerii și instruirii de noi agenți de asigurare ai societății.

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpresa: 67770
Poșta Moldovei: PM21700
EDITOR: CAPITAL MARKET Î.S.
Nr. de înregistrare: 1003600114204, 27 octombrie 2003
FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE
CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:
Președinte: Iurie FILIP,
Elena VASILACHE, Eugeniu VIȚU,
Zoia TULBURE, Nadejda FILIP.
REDACTOR-ŞEF:
Ghenadie TUDOREANU
Tel.: /373 22/ 229-445
REDACTOR-ŞEF ADJUNCT:
Tatiana SOLONARI
Tel.: /373 22/ 229-335

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale:

capital@market.md, ziarulcm@gmail.com
TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
FAX: /373 22/ 22-05-03
ADRESA REDACȚIEI:
Str. Vasile Alecsandri, 115
(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)
CONT BANCAR: 225139437,
c/f 1003600114204,
BC “Eximbank - Gruppo Veneto Banca”, SA.,
fil.11, Chișinău, BIC EXMMMD22436

În ziar au fost utilizate știrile agenției «Moldpres» și «InfoMarket»
Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.
Orice articol publicat în “Capital Market” reflectă punctul de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia PRAG 3

Fiodor Iacovlenco:

«Statul trebuie să pună accent pe protecția consumatorului»

Cea mai mare fabrică de încălțăminte, SA Zorile, a anunțat intenția de a derula o emisiune suplimentară de acțiuni. Am discutat cu directorul general al SA Zorile, Fiodor Iacovlenco despre scopurile și obiectivele companiei.

– Care sunt scopurile și obiectivele emisiunii planificate?

– În primul rând, vreau să remarc că aceasta nu este prima emisiune, ci a doua într-un termen relativ scurt. Dacă vă amintiți, prima a avut loc în decembrie 2012. Suma totală a acestor două emisiuni constituie mai mult de 60 de milioane lei.

Obiectivele acestor emisiuni au reieșit din strategia de dezvoltare a companiei, aprobată de către acționarii săi. În special, acest document definește trei segmente separate de activitate a întreprinderii Zorile: fabricarea încălțăminte, activități comerciale și operațiuni imobiliare. Vreau să precizez că proprietarii companiei sunt interesați în special de operațiunile imobiliare, însă noi, cei din organul executiv, vom face tot posibilul să dezvoltăm și celelalte segmente.

– Să înțelegem că strategia de dezvoltare a SA Zorile nu are ca scop fabricarea încălțăminte, ci, mai curând, promovarea societății pe acțiuni drept jucător al pieței imobiliare prin oferte de arendă a spațiului comercial și industrial?

– Nu e chiar așa, fiecare dintre cele trei segmente va avea propriu plan de afaceri, orientat spre rezultate considerabile. De fapt, fiecare segment se va concentra doar asupra obiectivului propus și forțele nu vor fi irosite pentru alte activități. Deci, rezultatul final al companiei ar trebui să crească vizibil.

– Dar nu există riscul ca în final, aceste segmente să se disperseze în întreprinderi separate? Atunci, care va fi soarta cunoscutului brand Zorile?

– Nu poți să-ți asiguri absolut toate riscurile. Mersul lucrurilor depinde de mai mulți factori. Un lucru este cert: Zorile nu va mai fi Zorile dacă nu va mai produce și nu va deține rețeaua de vânzare. Bineînțeles, acționarii înțeleg acest lucru, iar noi vom depune efort ca situația să nu se schimbe.

– În ce măsură întreprinderea își utilizează capacitatea de producere disponibilă? Ați reușit ca producător autohton de încălțăminte să vă extindeți pozițiile pe piața locală?

– Într-o anumită măsură această întrebare răspunde la cea anterioară. E adevărat că întreprinderea Zorile nu utilizează la maxim capacitatea sa de producere și activele disponibile. Acest lucru se explică prin faptul că la începutul crizei, în 2008, volumul de producție al întreprinderii s-a redus simțitor. Iar începând cu 2009, am început să pierdem contractele de export. Astfel, la etapa inițială, a plecat cel mai important client, care reprezenta până la 75 la sută din volumul total al producției. Desigur, a fost o lovitură puternică pentru noi la acel moment, dar până la sfârșitul aceluiași an am reușit să recuperăm o bună parte dintre contractele pierdute și am început să atragem clienți noi.

În plus, în aceeași perioadă de timp, am luat decizia istorică pentru Zorile de a ne reorienta pe piața internă. După cum știți, anterior compania noastră vindea o cantitate neînsemnată de încălțăminte pe piața internă, atât în valoare bănească, cât și ca unități. Desigur, au fost luate măsuri pentru a schimba designul de pantofi, au fost lansate colecții noi și dezvoltate noi rețele comerciale. Deși încă n-am atins rezultatele scontate, am reușit să ne determinăm poziția pe piața locală. Mai mult chiar, vânzările au crescut de 7 ori și sunt în ascensiune continuă.

– Ce anume a stimulat creșterea vânzărilor? Acest fapt a avut vreun impact asupra patriotismului cumpărătorilor locali? A fost influențată crearea de noi modele pentru piața internă, s-a schimbat cumva politica de prețuri?

– Părerea mea este că în primul rând ne-am schimbat noi. Și mai cred că cumpărătorul de astăzi

nu se mai orientează după slogani, ci analizează raportul dintre calitate, preț și confort. Situația de pe piața locală demonstrează acest lucru, mai ales că se vinde încălțăminte de branduri ale mai multor producători.

Toate problemele care pot apărea în timpul folosirii producției noastre, se rezolvă prompt în favoarea cumpărătorului. Acest lucru a schimbat atitudinea față de noi și ne-a permis să ne recâștigăm cumpărătorul.

– Când lucrezi pentru export, există anumite cerințe față de calitate, actualitatea modelelor de încălțăminte etc. Reorientarea pe piața internă, care în ansamblu nu este una mare, nu va duce oare la deplasarea companiei de la actualul segment la unul inferior și de o altă calitate? Nu vă îngrijorați că, pe viitor, acest pas va afecta imaginea întreprinderii Zorile?

– Consider că am adoptat o poziție echilibrată și anume, de a nu ne orienta spre încălțăminte de lux, dar nici de a produce încălțăminte ieftină. Am luat decizia să producem încălțăminte de calitate înaltă, folosind materie primă ecologică, însă nu din cea mai scumpă. Acest lucru va permite să producem încălțăminte la prețuri medii, de calitate superioară.

Remarc că nu renunțăm la planurile noastre și ne vom strădui, pe parcurs, să majorăm volumele de export. Drept exemplu, în 2012 am exportat mai mult de 700 mii perechi încălțăminte, cea mai mare parte a acestui volum având ca destinație piața europeană.

– Zorile continuă să-și dezvolte propriile modele de încălțăminte sau a trecut definitiv la modelele și formele clientului?

– Avem clienți care solicită doar executarea, dar sunt clienți pe care-i interesează și elaborarea de modele. Depinde de forțele și posibilitățile clientului.

Dacă e vorba despre o companie mare, cu propria bază industrială dezvoltată, atunci este mai ușor și mai eficient să realizeze în mod independent lucrările de pregătire, iar pe noi să ne implice în calitate de parteneri de executare. Dacă societatea nu are capacitate suficientă, atunci participăm și la dezvoltarea modelului și, nemijlocit, la producerea lui. Pentru noi este important să avem diverși clienți, să ne putem realiza abilitățile și să nu coborâm la nivelul de simplu producător.

Aș vrea să remarc faptul că, în ultimii ani, ne-am dezvoltat destul de mult propria bază de dezvoltare și producere a modelelor. Am invitat specialiști italieni să-i instruiască pe designerii noștri. Au fost organizate numeroase seminare, am procurat utilaj de croitorie automată care simplifică semnificativ procesul de transferare a ideilor pe hârtie, îmbunătățind calitatea modelelor.

O vreme chiar, ne axam doar pe ideile designerilor italieni și le cumpăram modelele, însă experiența ne-a demonstrat că trebuie să avem designeri proprii și să investim în dezvoltarea lor profesională. În plus, e mai ieftin și nu trebuie să fii dependent de companiile italiene și spaniole de design.

– Cum decurge procesul de modernizare a utilajului? Care este situația în ceea ce privește personalul calificat? Productivitatea muncii specialiștilor moldoveni diferă de cea a colegilor români, ucraineni, ca să nu zic de cei chinezi?

– Trebuie să facem diferența între două categorii de specialiști, și anume operatori (muncitori) și specialiști cu funcții administrative, eu nu iau în considerare aici și designerii și alți specialiști care se ocupă de elaborarea modelelor.

În ceea ce privește pe operatorii, trebuie să recunoaștem că nimeni nu se poate compara cu China și aici nu trebuie de trișat. Acolo există un alt specific de lucru și greșesc cei care cred că chinezii lucrează câte opt ore, cinci zile pe săptămână. Dacă cineva vă vorbește astfel, sau greșește, sau nu cunoaște situația reală. Productivitatea muncii chinezilor este din contul unei munci intense și îndelungate. În al doilea rând, trebuie să recunoaștem că China s-a învățat a produce mărfuri calitative.

Singurul argument în favoarea altor producători este că acei din China pot face încălțăminte de calitate înaltă, dar și de calitate dubioasă, în același timp. Când vorbesc despre ultima categorie, mă refer la calitatea materiei prime utilizate.

În ceea ce-i privește operatorii noștri, desigur, suntem încă în urmă cu 10-15 la sută de colegii noștri europeni, din cauza că rămânem în urmă cu tehnologiile. Recunosc că acest decalaj este tipic nu numai pentru noi, ci pentru toți producătorii din spațiul post-sovietic. N-aș putea să spun cât timp va mai dura acest decalaj, deoarece trebuie să fim mai responsabili de calificarea angajaților, să schimbăm utilajul etc. În 2009, Zorile a schimbat utilajul în proporție de 50-60 la sută, iar după indicatorii de productivitate pe unitate de muncitor, cred că puține întreprinderi de încălțăminte ar putea să se compare cu noi.

Dacă vorbim despre producerea încălțăminte de piele, trebuie să înțelegem clar că nu este vorba să se facă o revoluționare a utilajului. Modificările minore pot permite să reduci costurile sau să mărești productivitatea muncii. Spre exemplu, e suficient ca mașina de cusut să aibă funcția automată de înlăturare a resturilor de bandă sau ața de la capăt, ca productivitatea muncii să crească cu 10-15 la sută. Lipsa unei astfel de funcții automat nu se reflectă asupra calității, însă mai trebuie un angajat care să îndeplinească această operație.

Repet, la ora actuală nu există schimbări revoluționare în însuși procesul de producere a încălțăminte. Doar se utilizează procese mixte, care pot reduce lanțul procesului de producere. Deci, chiar și în lipsa tehnologiilor avansate poți produce încălțăminte de calitate înaltă. Altceva este că ea va fi mult mai scumpă, iar în procesul de producere

vor fi implicați mai mulți oameni pentru munca manuală. În tendință, vor apărea tehnologii care să permită o reducere de 10 la sută a numărului de muncitori, însă producerea încălțăminte de piele naturală nu poate fi făcută în lipsa oamenilor.

– Anul trecut a fost prezentată oficial platforma comercială „Din inimă – casa comună a brandurilor moldovenești” care este amplasată în Centrul comercial Zorile. Acest proiect și-a atins scopurile propuse?

– Da, avem rezultate pozitive. Ideea de a crea o platformă comercială comună pentru brandurile autohtone a existat de mult timp. Spre regret, nu am fost auziți în multe rânduri și nu am primit atunci ajutorul de care aveam nevoie, dar odată cu realizarea proiectelor imobiliare, acest lucru a devenit posibil. Despre eficiența platformei comerciale comune vorbesc și faptul că apar idei de a deschide proiecte similare și în alte zone ale capitalei, dar și în alte orașe ale țării. Pentru ca aceste proiecte să fie funcționale e nevoie de un lider, o locomotivă care să tragă după sine și pe alții. Eu mă mândresc că proiectul Zorile a reușit.

– Vânzările de aici au justificat cheltuielile, cumpărătorul vine?

– N-aș putea spune că toți participanții proiectului au rezultate frumoase. Consider că, mai întâi, trebuie să fie cerințe față de marfă. Are rezultate bune acel producător care este atent la solicitările și necesitățile clienților. Și promovarea brandului e foarte importantă.

– Vreau să vă întreb despre proiectul imobiliar. Veți pune accent pe oferirea spațiului comercial în arendă sau vânzarea lui? Nu există riscul ca în locul secțiilor de producere să fie construite blocuri locative sau complexe comerciale?

– Nu, nu e tocmai așa. Întreprinderea are o suprafață totală de mai mult de 35 mii metri pătrați. Desigur, ca un proprietar grijuliu, ne dorim să folosim cât mai rațional această suprafață. Despre suprafața de producere deja am vorbit, cât privește suprafața rămasă, o vom folosi cât mai eficient.

Astfel, pe teritoriul Centrului comercial a fost creată Casa Încălțăminte. În prezent, suntem la etapa finală a pregătirilor de deschidere a unei platforme comerciale unde va participa industria de mobilă din Moldova. La etajul doi sunt expuse articolele de marochinărie, de tricotaj etc. În plus, ne propunem să amenajăm zone de odihnă, dar și o parcare pentru automobile.

Tot în cadrul proiectului imobiliar, vrem să renovăm actualul edificiu administrativ și să-l propunem în arendă companiilor IT, centrelor de telefonie și companiilor mici.

Un spațiu separat va fi destinat magazinelor, cafenelelor etc. Acest centru va funcționa pentru atragerea clienților, ca ei să beneficieze aici de toată gama de servicii.

– Este semnat Acordul bilateral de liber schimb cu Turcia, se duc negocieri privind semnarea

Acordului de liber schimb cu UE. Cum vor influența aceste documente activitatea producătorului autohton?

– Ca producător sunt doar bucuros. Ca președinte de asociație și director de întreprindere pot spune că acest pas trebuia făcut demult.

– Și cum rămâne cu susținerea producătorului autohton?

– Asta și va însemna susținerea lui. Problema e că până acum, din cauza măsurilor restrictive am reușit să generăm un sistem înalt de corupție. Ca rezultat, acei care activau legal ieșeau în minus. Vreau să mă înțelegeți corect, spre exemplu, compania noastră importă materie primă la un impozit de 15 la sută, plus TVA. În același timp, unii „producători”, folosind afacerile de transfer sau prin Cargo, fac importuri masive, evitând achitarea integrală a impozitelor și a TVA-ului sau nu achită deloc. Ca urmare, producătorii care respectă legea sunt în dezavantaj. La anularea multiplelor taxe și accize, vom fi aproape la limitele de preț cu cei care nu lucrează corect. De aceea, eu aștept demult ca acest lucru să se întâmple.

Cât despre discuțiile că odată cu liberalizarea comerțului, va dispărea industria, pot spune în felul următor – va dispărea acel care nu va dori să lucreze, să-și revadă sau să-și adapteze atitudinea față de consumator. Va dispărea oricum, cu sau fără liberalizare.

– Prin deschiderea pieței locale, permitem intrarea monopolistilor care, prin politica lor de preț, sufocă producătorii autohtoni mici, chiar și pe cei mijlocii. Iar mâine, când vor fi doar monopolistii pe piață, ei vor ridica prețurile?

– Acest lucru este inevitabil. Barierele interne nu vor opri procesul de globalizare, din contra, vor stimula produsele de contrabandă. Vă amintiți de Prohibiția din SUA? Au încetat oare oamenii să consume sau să producă alcool? Nu, doar a fost mutat locul producerii. Și cine a câștigat? E greu să obții rezultatul dorit, aplicând măsuri restrictive.

Consider că statul trebuie să protejeze consumatorul de produse necalitative și contrafăcute. Spre regret, organele de control cedează pozițiile în ultimul timp. Anularea certificării obligatorii a importului și producerii este cel mai periculos lucru care a putut fi inventat cu pretextul de liberalizare a comerțului. Din contra, trebuie deschise laboratoare sau modernizate cele existente, să fie rezolvată problema lipsei de personal etc.

Actualmente, laboratoarele de control al calității și caracteristicilor tehnice ale produselor nu sunt închise. Ele, pur și simplu, nu au de lucru și, respectiv, rămân fără surse financiare. Eu am o atitudine prudentă față de ceea ce se importă sau se produce în țară. Am în vedere toate tipurile de produse.

Noi, ca întreprindere, nu putem opri acest proces. E nevoie de eforturi comune ale organelor abilitate și societății civile și, cel mai important, interesul statului de a-și proteja proprii cetățeni.

A dialogat
Ghenadie TUDOREANU

Proprietarii de locuințe pot beneficia de granturi de până la 35% pentru reducerea cheltuielilor la energie

Locatarii sectorului rezidențial vor putea face economii la energie și să-și reducă considerabil facturile printr-un proiect al BERD care oferă prin intermediul a patru bănci din Moldova credite avantajoase pentru a stimula eficiența energetică în sectorul rezidențial. Finanțarea Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) în valoare de 35 milioane Euro este oferită în cadrul programului Facilitatea de Finanțare a Eficienței Energetice în sectorul rezidențial din R. Moldova (MoREEFF). Potrivit experților, sectorul rezidențial înregistrează cele mai mari pierderi de energie, de până la 50%.

Programul va oferi posibilitate persoanelor fizice să obțină un grant de până la 35% din valoarea creditului destinat investiției în proiecte de eficiență energetică cum ar fi instalarea geamurilor energo-eficiente; izolarea pereților, acoperișurilor și pardoselii; utilizarea cazanelor pe gaze naturale, cazanelor pe biomasă; instalarea sistemelor solare de încălzire a apei, pompelor de căldură și sistemelor fotovoltaice.

De program pot beneficia proprietarii de locuințe și asociațiile proprietarilor de locuințe, companiile de administrare a fondului locativ, companiile de servicii energetice și investitorii privați care doresc să implementeze proiecte de îmbunătățire a eficienței energetice în sectorul rezidențial.

Cu alte cuvinte, orice proprietar de locuințe din Moldova sau asociație a proprietarilor de locuințe care ia un credit MoREEFF, poate procura și instala unul din sistemele de eficiență energetică menționate mai sus, după care va primi între 20 și 35% din suma creditului.

„Eficiența energetică este o prioritate a BERD în Moldova. Facturile pentru energie sunt o povară pentru consumatori, în special pe timp de iarnă. În același timp și pierderile de căldură sunt la fel de mari. Finanțarea BERD își propune să ajute familiile din Moldova să renoveze locuințele lor și să reducă din cheltuieli pentru facturile la energie”, a explicat Julia Otto, Șefa Biroului BERD în Moldova.

„Finanțarea BERD constituie o parte din eforturile depuse pentru a ajuta Moldova să-și sporească securitatea energetică deoarece țara importă mai mult de 90% din energia consumată, cheltuiind pentru aceasta mai mult de 30% din bugetul de import. Infrastructura orășenească depășită, blocurile locative în stare depășită, infrastructura energetică învechită aduce pierderi enorme de resurse pentru consumatori. În unele clădiri rezidențiale pierderile de căl-

dură constituie până la 50% din consumul de căldură”, a mai argumentat Julia Otto.

În prezent, peste 170 de persoane au beneficiat de prevederile grantului. Cele mai solicitate segmente din cadrul programului sunt instalarea geamurilor (109 cazuri), a cazanelor (48), în timp ce pentru instalarea sistemelor de pompe de căldură și a celor fotovoltaice nu s-a adresat nimeni deocamdată, a precizat Toma Georgiev, managerul proiectului MoREEFF.

Elena Ribac, din Bălți a aflat despre proiect la bancă, a schimbat geamurile apartamentului și într-o lună banca i-a rambursat 20% din cheltuieli.

Ion Cantarațiu din Colonița, proprietar al unei case la sol cu 5 camere a reușit prin intermediul programului să instaleze mai multe sisteme de reducere a energiei, printre care sistem solar de încălzire a apei, dar și cazan pe gaz, și-a izolat pereții exteriori ai casei, acoperișul și a schimbat geamurile, reducându-și cu mult costurile la încălzire.

Prezent la eveniment, ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Marcel Răducan, a precizat că „prin crearea condițiilor pentru implementarea proiectelor de îmbunătățire a eficienței energetice a blocurilor de locuit, se va reduce factura pentru proprietarii apartamentelor, dar totodată se va contribui și la îmbunătățirea stării tehnice a blocurilor de locuit, la îmbunătățirea confortului termic din apartamente și îmbunătățirea aspectului arhitectural al localităților în general”. În acest context, MDRC elaborează Programul privind reabilitarea blocurilor de locuit, în care vor fi tratate obiectivele și acțiunile la nivel de autorități publice centrale, recomandări pentru APL în vederea prelungirii termenelor de exploatare a fondului de locuințe existent, precum și îmbunătățirea eficienței energetice.

Primarul Dorin Chirtoacă a venit cu explicații privind scepticismul proprietarilor de locuințe, dar și cu soluții. „Persistă ideea greșită că astfel de acțiuni sunt grija Guvernului. Avem nevoie de locatari care să înțeleagă și să susțină acest proiect. Primăria Chișinău este gata să participe cu 30% din suma necesară, alături de celelalte 30% oferite de MoREEFF, restul urmează să fie achitat de locatari. Aceștia trebuie să înțeleagă că trebuie să îngrijească singuri de blocul lor și nu statul sau alte țări”, a explicat edilul capitalei.

Programul MoREEFF reprezintă una din oportunitățile la nivel de proprietari de locuințe, asociații de coproprietari, de a contribui prin investiții bănești la reducerea cheltuielilor pentru energie, sporirea confortului locuințelor, reducerea emisiilor de CO₂ în atmosferă etc.

Pentru a beneficia de un împrumut este suficient să alegeți tehnologiile energo-eficiente dorite; să primiți oferta comercială de la un instalator eligibil; să aplicați pentru un credit la una din băncile participante, după care, banca verifică solvabilitatea Dvs., iar oficiul MoREEFF aprobă proiectul conform criteriilor de eligibilitate.

În cadrul proiectului participă patru bănci comerciale: „Moldincombank”, „Moldova Agroindbank”, „ProCredit Bank” și „Mobias Banca”.

Pentru mai multe detalii puteți accesa pagina web www.moreeff.info.

Potrivit experților în energetică, geamurile energo-eficiente economisesc până la 50% din energia termică.

Prin izolarea pereților exteriori puteți reduce până la 25% din costurile pentru încălzire.

Încălzirea apei printr-un sistem cu panouri solare este gratuită, iar un sistem de pompe de căldură vă poate furniza căldură iarna și aer condiționat vara.

Cristina MIRON

SUDZUCKER MOLDOVA va da în exploatare fabrica de producere a biogazului din borhot de sfeclă de zahăr

Compania Sudzucker Moldova va da în exploatare fabrica de producere a biogazului din borhot de sfeclă de zahăr în a doua jumătate a lunii septembrie anul curent. Fabrica, care este construită pe teritoriul fabricii de zahăr din Drochia, va permite utilizarea la maxim a deșeurilor rezultate în urma procesului de extragere a zahărului din sfeclă, care vor fi transformate în „energie verde” și îngrășăminte organice.

Potrivit Agenției „INFOTAG” care face referire la un comunicat al companiei, lucrările de construcție a fabricii de biogaz sunt conduse de specialiști cehi care dețin o experiență importantă în domeniul construcțiilor unor astfel de întreprinderi în Europa, inclusiv la fabricile de zahăr ce aparțin concernului Sudzucker AG.

Toate instalațiile tehnologice majore vor fi construite chiar la începutul lui iulie, după care pe parcursul a două luni urmează să fie pregătit și instalat echipamentul necesar producerii de biogaz. În acest scop, în perioada sezonului

trecut compania a pregătit în jur de 4 tone de borhot din sfeclă de zahăr presat și depozitat în canale special săpate pe teritoriul adiacent fabricii.

Capacitatea de prelucrare anuală proiectată constituie în jur de 7,3 mil. metri cub de biogaz cu un conținut de 51% metan, produs din 55 de mii de tone de tescovină presată de sfeclă de zahăr.

Pe parcursul primilor 2 ani vor fi prelucrate doar deșeurile comprimate de sfeclă de zahăr, iar mai apoi vor fi utilizate toate deșeurile organice rezultate în urma procesului de prelucrare a sfeclei de zahăr. Biogazul obținut, de rând cu gazul natural cumpărat de Sudzucker Moldova va fi ars în cazanul fabricii, iar energia și aburii obținuți vor fi utilizați în procesul de producere a zahărului. În rezultatul funcționării instalații de biogaz, vor fi produse deșeuri secundare – un substrat care constituie un fertilizator organic de o eficiență înaltă. Bugetul proiectului depășește suma de 8 mil. de euro.

Comisia Națională a Pieței Financiare

BULETIN TRIMESTRIAL

TRIMESTRUL I - 2013

PIAȚA FINANCIARĂ NEBANCARĂ

1. EVOLUȚIA PIEȚEI VALORILOR MOBILIARE CORPORATIVE

1.1. PIAȚA PRIMARĂ

1.1.1 Emisiuni efectuate la înființarea societăților pe acțiuni și emisiuni suplimentare de valori mobiliare

Pe parcursul lunilor ianuarie-martie 2013 în Registrul de stat al valorilor mobiliare (RSVM), ținut de către Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF), au fost înregistrate 18 emisiuni de valori mobiliare în valoare de 511,89 mil. lei (Diagrama nr. 1).

Volumul emisiunilor s-a majorat cu 197,84 mil. lei sau cu 63% față de perioada similară a anului precedent, inclusiv volumul emisiunilor înregistrate la înființarea societăților pe acțiuni s-a micșorat cu 14,77 mil. lei, iar volumul emisiunilor suplimentare s-a majorat cu 212,61 mil. lei (Tabelul nr. 1).

În ianuarie-martie 2013 din RSVM au fost excluse valorile mobiliare a 16 societăți pe acțiuni, dintre care: la 11 societăți pe acțiuni – în legătură cu lichidarea, la 4 societăți pe acțiuni – în legătură cu reorganizarea prin fuziune și la o societate pe acțiuni în legătură cu reorganizarea prin transformare (Tabelul nr. 2).

În ianuarie-martie 2013 au fost eliberate 31 autorizații de reorganizare a societăților pe acțiuni, inclusiv: prin fuziune – 23 autorizații, prin separare – 7 autorizații și prin transformare în societate cu răspundere limitată – 1 autorizație.

Tabelul nr. 1. Emisiuni de valori mobiliare în ianuarie-martie 2009-2013

Tipul emisiunii	2009	2010	2011	2012	2013	2013 față de 2012, modificare absolută
Numărul emisiunilor efectuate la înființarea societăților pe acțiuni	6	1	1	1	2	+1
Volumul emisiunilor efectuate la înființarea societăților pe acțiuni (mil. lei)	1,87	0,88	0,96	15,0	0,23	-14,77
Numărul emisiunilor suplimentare de acțiuni	46	12	17	37	16	-21
Volumul emisiunilor suplimentare de acțiuni (mil. lei)	117,39	37,61	166,92	299,05	511,66	+212,61
Total emisiuni de valori mobiliare (mil. lei)	119,26	38,49	167,88	314,05	511,89	+197,84

Tabelul nr. 2. Excluderea valorilor mobiliare din Registrul de Stat al Valorilor Mobiliare în ianuarie-martie 2009-2013

Indicatori	2009	2010	2011	2012	2013
Numărul înregistrărilor în RSVM în legătură cu reorganizarea societăților pe acțiuni	4	1	1	1	5
Numărul înregistrărilor în RSVM în legătură cu lichidarea societăților pe acțiuni	6	14	9	10	11

Tabelul nr. 3. Investiții străine pe piața primară a valorilor mobiliare în ianuarie-septembrie 2009-2013

Indicatori	2009	2010	2011	2012	2013	2013 față de 2012,%
Investiții străine atrase prin intermediul emisiunilor de valori mobiliare, mil. lei	25,49	21,83	151,42	176,62	388,21	219,8
Ponderele investițiilor străine în totalul investițiilor atrase prin intermediul emisiunilor de valori mobiliare,%	21,4	56,7	90,1	56,2	75,8	-

Tabelul nr. 4. Piața secundară în ianuarie-septembrie 2008-2012

Indicator	2009	2010	2011	2012	2013	2013 față de 2012,%
Piața bursieră						
Numărul de tranzacții (unități)	494	731	540	386	307	79,5
Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	89,98	83,38	42,49	16,39	71,79	438,0
Piața extrabursieră						
Numărul de tranzacții (unități)	1074	711	564	510	930	182,4
Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	65,25	17,61	289,67	186,01	62,81	33,8
Total piața secundară						
Numărul de tranzacții (unități)	1568	1442	1104	896	1237	138,1
Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	155,23	100,99	332,16	202,40	134,60	66,5

Tabelul nr. 5. Tranzacțiile efectuate cu valorile mobiliare emise de către societățile pe acțiuni incluse în listingul Bursei de Valori a Moldovei, trimestrul I 2013

Denumirea emitentului	Codul ISIN	Nr. de acțiuni tranzacționate, unități	Volumul tranzacțiilor, lei	Prețul de piață al unei acțiuni, lei	Valoarea nominală, lei	Ponderele acțiunilor tranzacționate în totalul acțiunilor emise%	Nr. de tranzacții	Nivel de cota-re
Tranzacții efectuate prin mecanismul pieței interactive								
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	17	18700	1100	200	0,002	1	1
BC "BANCA DE ECONOMII"	MD14BECM1002	874800	12133476	13,87	5	3,737	2	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	7	728	104	100	0,000	1	1
BC "BANCA DE ECONOMII"	MD24BECM1000	920	929	1,01	1	0,304	1	1
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	59	63425	1075	200	0,006	3	1
BC "BANCA DE ECONOMII"	MD14BECM1002	188	3252	17,3	5	0,001	1	1
BC "BANCA SOCIALA" S.A.	MD14BSOC1004	17432	3312080	190	100	1,743	20	1
BC "VICTORIABANK" S.A.	MD14VCTB1004	108	3780	35	10	0,000	1	1
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	357	392700	1100	200	0,034	2	1
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	7186	7760880	1080	200	0,693	6	1
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	11113	11957588	1076	200	1,071	4	1
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	415	446125	1075	200	0,040	7	1
BC "BANCA DE ECONOMII"	MD14BECM1002	1002	17284,5	17,25	5	0,004	2	1
BC "BANCA DE ECONOMII"	MD14BECM1002	1093050	15302700	14	5	4,670	4	1
BC "BANCA SOCIALA" S.A.	MD14BSOC1004	22917	4354230	190	100	2,292	26	1
BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	MD14MBIS1000	40	4000	100	10	0,000	1	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	300	30900	103	100	0,006	1	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	530	53000	100	100	0,011	1	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	605	59290	98	100	0,012	2	1
BC "VICTORIABANK" SA	MD14VCTB1004	254965	5099300	20	10	1,020	3	1
Total		2286011	61014367,5				89	
Licitatie cu strigare								
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	322	341320	1060	200	0,031	1	1
Total		322	341320				1	
Total general		2286333	61355687,5				90	

Diagrama nr. 1. Emisiuni de valori mobiliare în ianuarie-martie 2009-2013

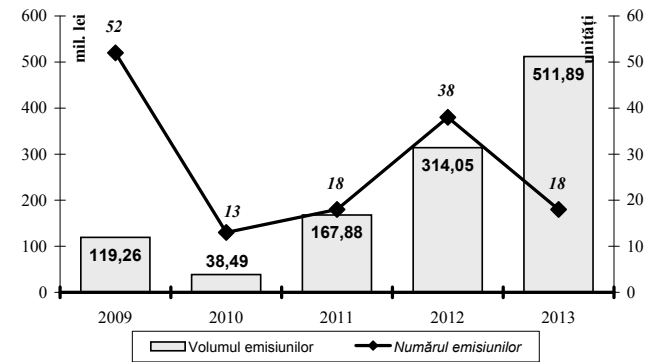

Diagrama nr. 2. Structura investițiilor străine atrase prin intermediul emisiunilor de acțiuni după originea investitorilor străini în ianuarie-martie 2013

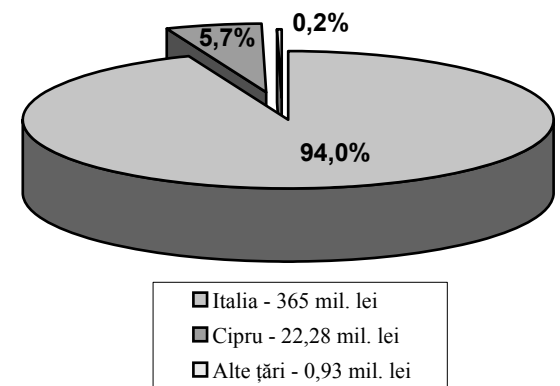

Diagrama nr. 3. Structura tranzacțiilor pe piața secundară pentru trimestrul I 2013 (după volumul tranzacțiilor)

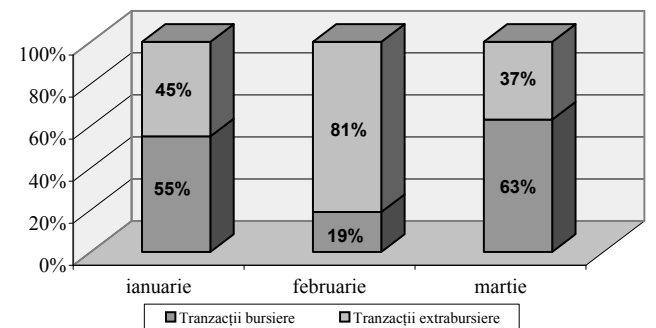

Diagrama nr. 4. Dinamica structurii tranzacțiilor pe piața secundară în trimestrul I 2013 (după numărul tranzacțiilor)

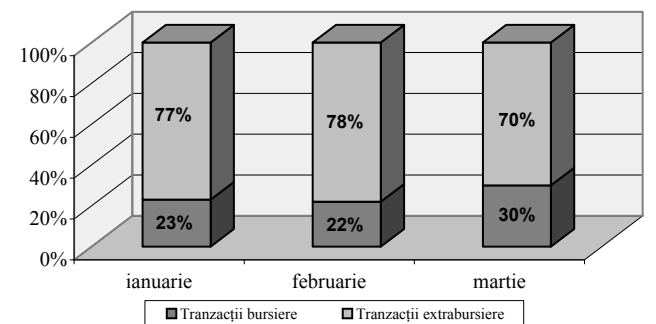

Diagrama nr. 5. Tranzacții bursiere în trimestrul I 2009-2013

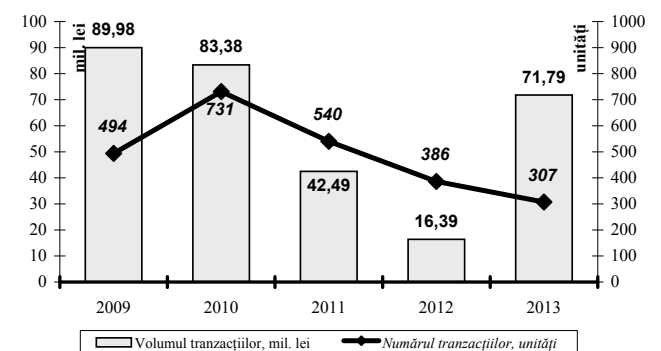

Diagrama nr. 6. Tranzacții extrabursiere în trimestrul I 2009-2013

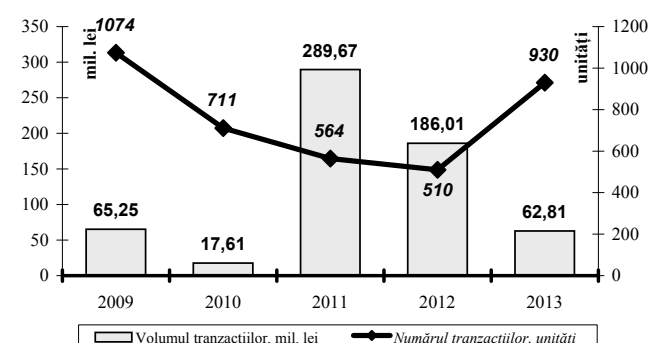
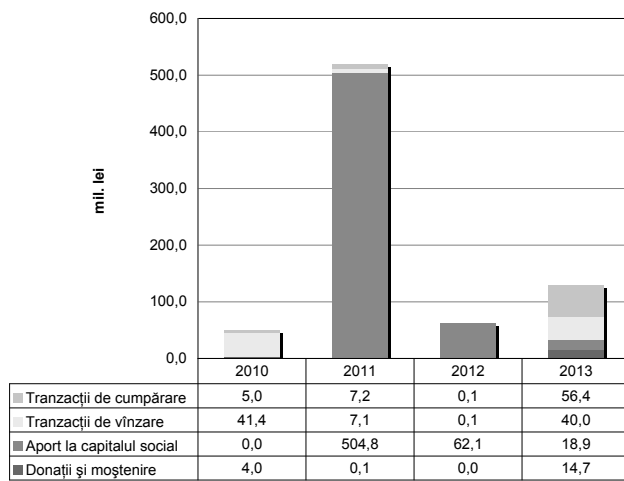

Diagrama nr. 7. Structura tranzacțiilor efectuate pe piața secundară cu participarea investitorilor străini în trimestrul I 2010-2013

În trimestrul I 2013 cu valorile mobiliare ale societăților pe acțiuni incluse în listingul bursier au fost efectuate 90 tranzacții în volum total de 61,36 mil. lei (Tabelul nr. 5).

1.2.3 Tranzacții extrabursiere

Pe parcursul trimestrului I 2013 pe segmentul extrabursier au fost efectuate 930 tranzacții în volum de 62,81 mil. lei. Numărul total al valorilor mobiliare tranzacționate se cifrează la 5,98 mil. unități. Comparativ cu trimestrul I 2012 volumul tranzacțiilor extrabursiere s-a micșorat de 3 ori (Diagrama nr. 6).

1.2.4 Tranzacții cu participarea investitorilor străini

În ianuarie-martie 2013 pe piața secundară a valorilor mobiliare au fost înregistrate tranzacții cu participarea investitorilor străini în volumul total de 129,94 mil. lei, sau de 2 ori mai mult față de aceeași perioadă a anului precedent (Diagrama nr. 7).

În trim. I 2013 ponderea principală revine tranzacțiilor de cumpărare și vânzare, care au înregistrat un volum de 96,33 mil. lei sau 74% din totalul tranzacțiilor.

În perioada de referință cu acțiunile emise de băncile comerciale au fost înregistrate 16 tranzacții în valoare totală de 112,63 mln. lei, dintre care 6 tranzacții de cumpărare în valoare de 52,06 mln. lei și 4 tranzacții de vânzare în valoare de 35,76 mln. lei.

Cele mai semnificative tranzacții au fost efectuate de către investitorii din Marea Britanie și Federația Rusă.

2. ACTIVITATEA PARTICIPANȚILOR PROFESIONIȘTI LA PIAȚA VALORILOR MOBILIARE CORPORATIVE

2.1. ACTIVITATEA BURSIERĂ

Bursa de Valori a Moldovei (BVM), pe parcursul trimestrului I 2013, a desfășurat pe piața valorilor mobiliare activitatea bursieră ca activitate de bază.

La finele trimestrului I 2013 mărimea capitalului propriu al BVM a constituit 3,58 mil. lei. Astfel, normativul de suficiență a capitalului propriu (1,0 mil. lei) a fost asigurat. Comparativ cu data similară a anului 2012 mărimea capitalului propriu a înregistrat o creștere cu 0,8 mil. lei sau cu 29%.

Fondul de garanție a constituit 300 mii lei, mijloacele acestuia fiind plasate în depozite bancare. Normativul fondului de garanție (30% din capitalul propriu minim) a fost respectat.

Comparativ cu perioada similară a anului precedent atît veniturile cît și costul vânzărilor s-au majorat. Conform rezultatelor obținute pe parcursul trimestrului I 2013 costul vânzărilor la 1 leu venituri din vânzări a constituit 0,82 lei, fiind înregistrată o diminuare de 2,4 ori comparativ cu perioada similară a anului precedent. Cheltuielile generale și administrative s-au majorat comparativ cu trimestrul I 2012 cu 14,2 mii lei sau 8,8%, constituind 175,8 mii lei. Rezultatul din activitatea operațională a rămas negativ, deși pierderile au înregistrat o reducere față de perioada similară a anului precedent.

Venitul total obținut în ianuarie-martie 2013 a constituit 351,4 mii lei, depășind de 2,6 ori venitul din perioada similară a anului 2012. Majorarea veniturilor totale a fost condiționată în cea mai mare parte de creșterea veniturilor din activitatea operațională cu 210,1 mii lei sau de 2,7 ori față de perioada similară a anului 2012.

Cheltuielile totale în perioada de referință depășesc veniturile totale înregistrate, fapt ce a generat pierderi în mărime de 96,4 mii lei.

La finele trimestrului I 2013, la BVM erau înregistrate valorile mobiliare ale 1003 societăți pe acțiuni, dintre care în listing – 11 și 992 incluse în non-listing.

În conformitate cu licența deținută, Bursa de Valori Chișinău (BVC) are dreptul de a desfășura pe piața valorilor mobiliare activitate bursieră ca activitate de bază cu activități conexe de clearing și decontare și de consulting.

Mărimea capitalului propriu la 31.03.2013 a constituit 1,69 mil. lei, față de normativul de suficiență a capitalului propriu de 1,0 mil. lei. Totodată, capitalul propriu este mai mic decât capitalul social cu 0,60 mil. lei sau cu 26%.

Normativul obligatoriu al fondului de garanție în mărime de 30 la sută din capitalul propriu minim a fost respectat și a constituit 300,1 mii lei, mijloacele bănești fiind plasate în valori mobiliare de stat.

Cheltuielile generale și administrative înregistrate la finele trimestrului I 2013 au constituit 47,4 mii lei. Dat fiind faptul că mărimea veniturilor obținute pe parcursul perioadei de raportare a fost inferioară mărimii cheltuielilor, BVC a înregistrat pierderi în mărime de 56,3 mii lei.

2.2. DEPOZITARUL NAȚIONAL DE VALORI MOBILIARE

Depozitarul Național de Valori Mobiliare (DNVM) activează conform licenței deținute care îi acordă dreptul de a desfășura pe piața valorilor mobiliare activitatea de depozitar central de

valori mobiliare, activitățile de depozitare, de clearing și decontare, de ținere a registrului ca activități de bază și activitatea de consulting ca activitate conexă. De menționat este că pe parcursul trimestrului I 2013 DNVM nu a prestat servicii de ținere a registrului.

Mărimea capitalului propriu la finele perioadei de raportare a constituit 741,8 mii lei, față de normativul de suficiență a capitalului propriu de 700 mii lei, fiind înregistrată o creștere față de perioada similară a anului precedent cu 350,9 mii lei sau cu 90%.

Veniturile din vânzări au crescut cu un ritm mult mai mare decât costul vânzărilor și, ca rezultat, costul vânzărilor la 1 leu venituri din vânzări în trimestrul I 2013 a înregistrat față de rezultatele trimestrului I 2012 o scădere de la 3,15 lei la 0,98 lei.

Comparativ cu trimestrul I 2012 cheltuielile generale și administrative s-au majorat cu 43,6% sau 39,0 mii lei și au constituit la finele perioadei de raportare 128,6 mii lei.

În rezultatul activității operaționale DNVM a înregistrat în trimestrul I 2013 pierderi în valoare de 116,9 mii lei.

2.3. COMPANIILE DE BROKERI ȘI DEALERI

Conform situației la finele trimestrului I 2013, pe piața valorilor mobiliare au activat în baza licențelor pentru dreptul de a desfășura activitate profesionistă pe piața valorilor mobiliare 22 companii de brokeri/dealeri, inclusiv 11 bănci comerciale.

Pe parcursul trimestrului I 2013 prin intermediul brokerilor/dealerilor nebancri au fost efectuate tranzacții în valoare totală de 51,54 mil. lei sau 36% din valoarea totală a tranzacțiilor efectuate pe piața bursieră. Față de rezultatele obținute în trimestrul I 2012 valoarea totală a tranzacțiilor s-a majorat de 2,6 ori, iar numărul de tranzacții efectuate prin intermediul acestora s-a micșorat cu 255 tranzacții.

Conform analizei raportărilor economico-financiare și specializate ale companiilor de brokeri nebancri s-a constatat că toate companiile au respectat normativul privind capitalul propriu minim stabilit de legislația în vigoare. Mărimea consolidată a capitalului propriu constituie 36,15 mil. lei, înregistrând o majorare cu 1,16 mil. lei față de nivelul înregistrat la finele trimestrului I 2012.

Valoarea totală a fondului de garanție constituie 2,73 mil. lei. Totodată, au fost respectate cerințele privind constituirea fondului de garanție (cel puțin 30% din mărimea capitalului propriu minim) în mărime de 120 mii lei pentru participanții profesioniști ce dețin licență pentru desfășurarea activității profesioniste pe piața valorilor mobiliare de brokeraj ca activitate de bază și 240 mii lei pentru cei ce dețin licență pentru desfășurarea activității profesioniste pe piața valorilor mobiliare de dealer ca activitate de bază, acesta fiind format la 10 companii din mijloace bănești plasate în depozite bancare și la o companie – din valori mobiliare de stat.

Venitul total al companiilor din activitatea operațională constituie 881 mii lei, dintre care veniturile din prestarea serviciilor – 812 mii lei și alte venituri operaționale – 69 mii lei. Comparativ cu rezultatele obținute în ianuarie-martie 2012, veniturile din activitatea operațională s-au majorat cu 588 mii lei sau de 3 ori.

Cheltuielile totale din activitatea operațională constituie 1067 mii lei, inclusiv cheltuielile generale și administrative 713 mii lei. Comparativ cu datele înregistrate la finele trimestrului I 2012 cheltuielile totale s-au micșorat cu 21 mii lei.

În rezultatul desfășurării activității operaționale, companiile de brokeri/dealeri nebancri au înregistrat pierderi în valoare de 186 mii lei.

Pe parcursul trim. I 2013 companiile de brokeri/dealeri au obținut un profit net în valoare de 368 mii lei, care a fost obținut ca rezultat al activității investiționale.

Volumul total al tranzacțiilor înregistrate prin intermediul băncilor comerciale în calitate de brokeri/dealeri în trim. I 2013 constituie 92,05 mil. lei sau 64% din volumul total al tranzacțiilor efectuate pe piața bursieră.

Comparativ cu trim. I 2012 volumul tranzacțiilor efectuate prin intermediul băncilor comerciale s-a majorat de 7 ori.

2.4. REGISTRATORII INDEPENDENȚI

La finele trimestrului I al anului 2013, pe piața valorilor mobiliare a Republicii Moldova, au prestat servicii de ținere a registrului deținătorilor de valori mobiliare 11 registratori independenți, în baza licențelor acordate de CNPF pentru dreptul de a desfășura activitatea profesionistă pe piața valorilor mobiliare, precum și 2 emitenți cu dreptul de a ține registrul deținătorilor valorilor mobiliare de sine stătător.

În rezultatul monitorizării dărilor de seamă pentru trimestrul I al anului 2013 prezentate de către registratorii independenți s-au constatat următoarele:

- valoarea totală a capitalului social – 6 203,5 mii lei;
- valoarea totală a capitalului propriu – 11 530,8 mii lei;
- total venituri operaționale – 1 772,4 mii lei;
- total cheltuieli operaționale – 1 342,8 mii lei.

Cerințele față de capitalul propriu minim și fondul de garanție au fost respectate de către registratorii independenți, cu excepția S.A. „Comitent” care are o insuficiență de 3,6% din fondul de garanție stabilit.

Veniturile totale din activitatea operațională în perioada de gestiune s-au redus comparativ cu perioada respectivă a anului 2012 cu 258,7 mii lei sau cu 13%.

Cheltuielile totale din activitatea operațională a registratorilor independenți în trimestrul I al anului 2013 s-au redus comparativ cu perioada similară a anului precedent cu 276,8 mii lei sau cu 17%.

În ianuarie-martie 2013 registratorii independenți au obținut profit net în valoare de 507,4 mii lei, sau cu 0,8 mii lei mai puțin față de perioada similară a anului 2012.

2.5. FONDURILE DE INVESTIȚII

La finele trimestrului I a anului 2013 se aflau în procedură de lichidare forțată 9 fonduri de investiții și în procedură de lichidare benevolă alte 9 fonduri de investiții, inclusiv Fondul de Investiții Nemutual Nespecializat „Viitorul Tău” S.A. la care a

fost redeschisă procedura de lichidare prin decizia instanței de judecată.

Fondurile de investiții „MCI-Fond” S.A., „Zodiac-Invest” S.A., „Papyrus-Invest” S.A. și „BSV-Invest” S.A. în continuare au distribuit mijloace bănești către acționari prin intermediul filialelor și reprezentanțelor B.C. „Energbank” S.A. De asemenea prin intermediul filialelor și reprezentanțelor B.C. „Moldindconbank” S.A., continuă distribuția mijloacelor bănești către acționarii Fondului de Investiții „Viitorul Tău” S.A. Totodată, prin Hotărârea Judecătorei Comerciale de Circumscripție din 16.01.2013 a fost aprobat raportul general privind lichidarea F.I.N. „Viitorul Tău” S.A. în proces de lichidare, precum și proiectul de repartizare a activelor. În temeiul acestei hotărâri urmează a fi inițiată procedura de repartizare suplimentară a mijloacelor bănești către acționarii F.I.N. „Viitorul Tău” S.A.

În conturile bancare ale fondurilor de investiții supuse lichidării în mod forțat sunt acumulate 23,37 mil. lei (inclusiv 22,35 mil. lei plasate la B.C. „Investprivatbank” S.A.) iar în conturile bancare ale fondurilor de investiții care se află în proces de lichidare din proprie inițiativă – 198,23 mil. lei (inclusiv 162,82 mil. lei plasate la B.C. „Investprivatbank” SA), rezultate din înstrăinarea pachetelor de acțiuni și părților sociale din portofoliile fondurilor de investiții, suma dividendelor neachitate și plasării acestor bani la conturile de depozit în băncile comerciale.

2.6. ADMINISTRATORII FIDUCIARI

La 31.03.2013 în Registrul participanților profesioniști la piața financiară nebancri sunt înregistrați 7 administratori fiduciari, din care:

- activitatea C.F. „Europa-Trust” S.A. și C.F. „Econ-Renaștere” S.A. rămîne suspendată pînă la restabilirea completă a informației din registrele clienților deținătorului nominal, fiind axată pe restabilirea bazei de date a clienților companiei conform hotărîrii CNVM nr. 30/8 din 25.05.2006 și nr. 63/6 din 23.11.2006;
- AF „Mobiastrust” S.A. și C.F. „A Feroviarilor” S.A., se află în procedura de lichidare a genului de activitate profesionistă.
- C.F. „Colaborare” S.A., se afla în proces de lichidare forțată a participantului profesionist.

Din rapoartele specializate prezentate de către companiile fiduciare „F.O.N.D.–A.F.” S.A., „Europa – Trust” S.A., „Codru” S.A. și „Econ-Renaștere” S.A. se constată că la data de 31.03.2013 acestea aveau deschise 381 980 conturi fiduciare, iar portofoliul gestionat includea 625 pachete de acțiuni ale societăților pe acțiuni și părți sociale ale societăților cu răspundere limitată.

Valoarea consolidată a investițiilor financiare a companiilor fiduciare la sfîrșitul perioadei de gestiune a constituit 130,21 mil. lei. În structura investițiilor financiare consolidate ale companiilor fiduciare la finele trim. I 2013, investițiile fondurilor administrării constituie 95,4% (124,25 mil. lei), celelalte 4,6% (5,96 mil. lei) revin investițiilor proprii ale companiilor fiduciare.

Rezultatul activității investiționale a companiilor analizate a însumat o valoare totală de 0,71 mil. lei, din care fondurilor administrării le revin 0,53 mil. lei, iar administratorilor fiduciarilor 0,18 mil. lei.

În trimestrul I numai 3 companii fiduciare au obținut profit în valoare totală de 123 mii lei, iar una a constatat pierderi în valoare de 3 mii lei. Din veniturile fondurilor administrării a fost calculată și reținută remunerația de companiile fiduciare „F.O.N.D.–A.F.” S.A., „Europa-Trust” SA și „Econ-Renaștere” S.A. în mărime totală de 124 mii lei.

2.7. COMPANIILE DE ESTIMARE A VALORILOR MOBILIARE ȘI A ACTIVELOR CE SE REFERĂ LA ELE

Pe parcursul trimestrului I al anului 2013 pe piața valorilor mobiliare au activat 5 companii de estimare a valorilor mobiliare și a activelor ce se referă la ele: „Bartol-Consulting” S.A., „ICF-Consulting-Service” S.A., A.R.E. „Estimator-VM” S.A., „Finactiv-Consulting” S.A. și „Evaestim” S.A. (în continuare – companii de estimare).

Conform dărilor de seamă prezentate la CNPF, companiile de estimare în perioada nominalizată au încheiat în total 10 contracte în baza cărora au prestat 9 servicii de estimare a valorilor mobiliare în valoare de 94,5 mii lei, cu 62,0 mii lei mai puțin decât în aceeași perioadă a anului precedent.

„Bartol-Consulting” S.A., „Finactiv-Consulting” S.A., „Evaestim” S.A. și A. R. E. „Estimator-VM” S.A. au finalizat perioada de gestiune cu rezultate financiare pozitive, iar „ICF-Consulting-Service” S.A. a înregistrat rezultate financiare negative.

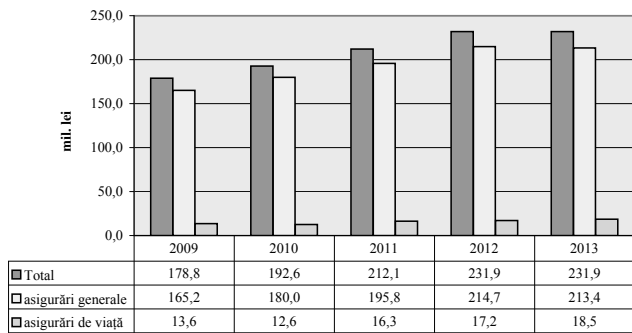
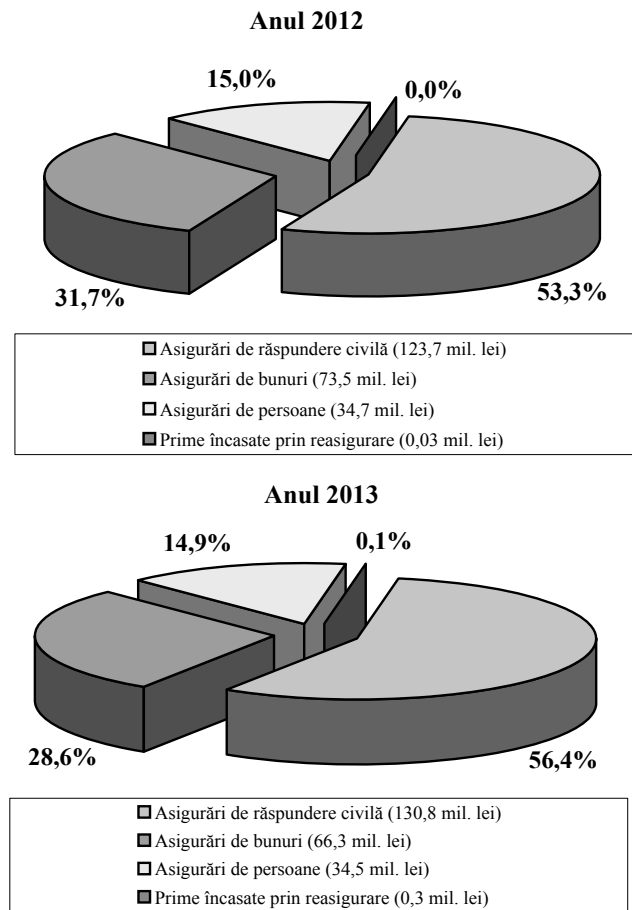
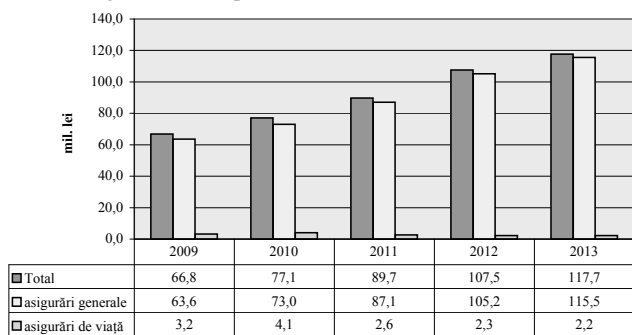
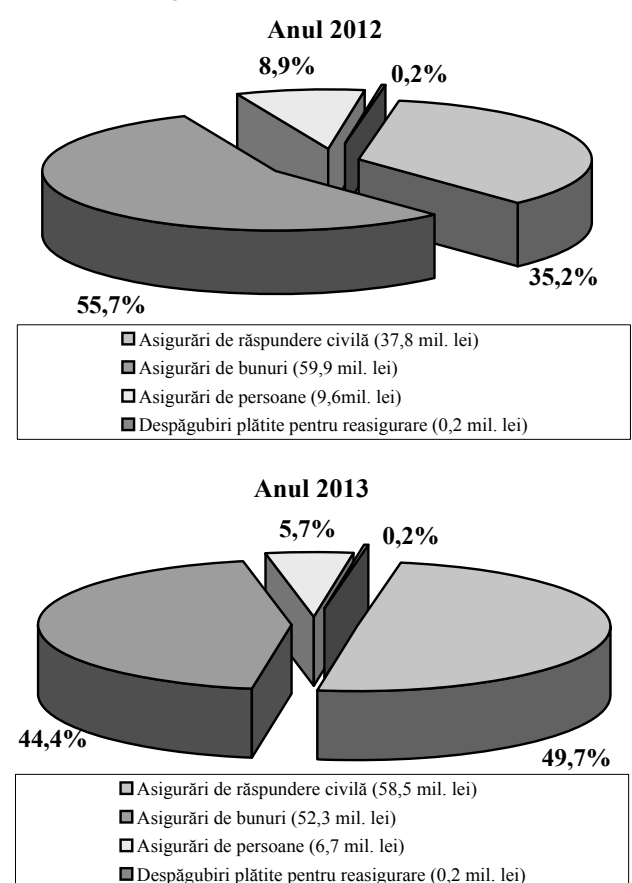
Toate 5 companii de estimare au respectat cerințele față de mărimea minimă a capitalului propriu stabilită de legislația (200 mii lei) și cerințele față de fondul de garanție (60 mii lei). La toate companiile de estimare mijloacele fondului de garanție sunt plasate în depozite bancare.

Conform prevederilor pct. 10 și pct. 13 din Regulamentul privind modul de acordare și retragere a licențelor pentru activitatea profesionistă pe piața valorilor mobiliare, aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 53/12 din 31.10.2008, referitor la numărul necesar de specialiști cu certificate de calificare cu drept de a activa pe piața valorilor mobiliare, toate companiile dispun în statele sale de persoane suficiente ce dețin certificate de calificare.

2.8. PARTICIPANȚII PROFESIONIȘTI CARE SUNT ÎN DREPT SĂ PRESTEZE SERVICII DE CONSULTING INVESTIȚIONAL ȘI DE CONSULTING ÎN BAZA LICENȚELOR DEȚINUTE

Pe parcursul trimestrului I al anului 2013 pe piața valorilor mobiliare, de dreptul de a presta servicii de consulting investițional au beneficiat 26 de participanți profesioniști. Totodată de dreptul de a presta servicii de consulting au beneficiat 19 participanți profesioniști.

Pe parcursul acestei perioade participanții profesioniști au prestat servicii de consulting investițional în valoare totală de 180,8 mii lei, înregistrîndu-se o majorare față de aceeași perioadă a anului precedent cu 11,5 mii lei și servicii de consulting în valoare totală de 133,5 mii lei, înregistrîndu-se o majorare cu 62,0 mii lei față de aceeași perioadă a anului precedent.

Diagrama nr. 8. Prime brute subscrise în ianuarie-martie 2009-2013**Diagrama nr. 9. Structura primelor brute subscrise în ianuarie-martie 2012-2013****Diagrama nr. 10. Despăgubiri și indemnizații de asigurare brute plătite în ianuarie-martie 2009-2013****Diagrama nr. 11. Structura despăgubirilor și indemnizațiilor de asigurare în ianuarie-martie 2012-2013****3. PIAȚA ASIGURĂRILOR****3.1. PRIME BRUTE SUBSCRISE**

Analiza pieței asigurărilor a fost efectuată în baza datelor prezentate de către 17 companii de asigurări, care la situația din 31.03.2013 au desfășurat activitate licențiată.

În ianuarie-martie 2013 primele brute subscrise din activitatea de asigurări au constituit 231,9 mil. lei, înregistrând același volum ca în perioada similară a anului 2012. Dinamica volumului primelor brute subscrise în perioada ianuarie-martie 2009-2013 se prezintă în Tabelul nr. 6.

Tabelul nr. 6. Volumul primelor brute subscrise în ianuarie-martie 2009-2013

Anul	Prime brute subscrise (mil. lei)	Creșterea nominală față de anul anterior (%)	(mil. lei)
2009	178,8	-11,9	-24,3
2010	192,6	7,7	13,8
2011	212,1	10,1	19,5
2012	231,9	9,3	19,8
2013	231,9	0	0

Din volumul total de prime brute subscrise la nivelul pieței, asigurările generale au generat prime brute subscrise în valoare de 213,4 mil. lei, înregistrând o scădere cu 0,6% față de perioada similară a anului 2012. În același timp, primele brute subscrise din asigurări de viață au constituit 18,5 mil. lei, fiind în creștere cu 7,6% față de ianuarie-martie 2012.

Ponderea asigurărilor de viață în totalul primelor brute subscrise a fost de 8,0% în perioada ianuarie-martie 2013, fiind în creștere cu 0,6 puncte procentuale față de perioada similară a anului precedent. Dinamica primelor brute subscrise pe total și categorii de asigurare în ianuarie-martie 2009-2013 se prezintă în Diagrama nr. 8.

Societățile de asigurare, conform raportărilor prezentate la data de 31.03.2013, dețineau un portofoliu de 586406 contracte în vigoare, sau cu 56411 contracte mai puțin decât la 31.03.2012. Numărul contractelor de asigurare în vigoare raportate de companiile de asigurare, care au practicat asigurări generale, constituie la data de 31.03.2013 543298 unități, reprezentând 92,6% din totalul contractelor în vigoare.

În sectorul asigurărilor de viață societățile au raportat un număr de 43108 contracte în vigoare, reprezentând 7,4% din totalul contractelor de asigurare în vigoare la nivelul pieței.

În perioada de referință primele brute subscrise în asigurările de bunuri și asigurările de persoane în comparație cu perioada similară a anului precedent au înregistrat un ritm de scădere, respectiv de 9,8% și 0,6%, iar primele brute subscrise în asigurările de răspundere civilă au înregistrat un ritm de creștere de 5,7% în comparație cu perioada similară a anului precedent.

Structura primelor brute subscrise în perioada ianuarie-martie 2013 nu a înregistrat schimbări esențiale, ponderea asigurărilor obligatorii constituie 45,8% (106,1 mil. lei), respectiv a asigurărilor facultative – 54,2% (125,8 mil. lei). Potrivit obiectului asigurării au fost înregistrate următoarele proporții: segmentul asigurărilor de răspundere civilă reprezintă 56,4% din total, asigurările de bunuri – 28,6%, asigurările de persoane – 14,9% și primele de reasigurare – 0,1%. Structura primelor brute subscrise în ianuarie-martie 2012-2013 se prezintă în Diagrama nr. 9.

3.2. DESPĂGUBIRI ȘI INDEMNIZAȚII DE ASIGURARE

În perioada ianuarie-martie 2013 societățile de asigurare au plătit despăgubiri și indemnizații de asigurare în sumă de 117,7 mil. lei, depășind indicatorul respectiv din perioada similară a anului precedent cu 10,2 mil. lei sau cu 9,5%. Dinamica despăgubirilor și indemnizațiilor de asigurare plătite de asigurători în ianuarie-martie 2009-2013 se prezintă în Tabelul nr. 7.

Tabelul nr. 7. Despăgubiri și indemnizații de asigurare plătite în ianuarie-martie 2009-2013

Anul	Despăgubiri și indemnizații plătite (mil. lei)	Creșterea nominală față de anul anterior (%)	(mil. lei)
2009	66,8	10,6	6,4
2010	77,1	15,5	10,3
2011	89,7	16,4	12,6
2012	107,5	19,9	17,8
2013	117,7	9,5	10,2

Raportate la totalul primelor brute subscrise, despăgubirile plătite au constituit 50,8%, sau cu 4,4 puncte procentuale mai mult decât în perioada similară a anului precedent.

Asigurătorii care au desfășurat asigurări generale au plătit despăgubiri în sumă de 115,5 mil. lei sau 98,1% din totalul despăgubirilor plătite, iar asigurătorii care au desfășurat activitatea de asigurare de viață au plătit despăgubiri în sumă de 2,2 mil. lei. Dinamica despăgubirilor și indemnizațiilor de asigurare plătite în asigurări generale și în asigurări de viață în ianuarie-martie 2009-2013 se prezintă în Diagrama nr. 10.

Raportate la primele brute subscrise pentru asigurările generale în ianuarie-martie 2013, despăgubirile plătite pentru asigurările generale au reprezentat 54,1%, iar raportul pentru asigurările de viață a reprezentat 11,9%.

În perioada de referință comparativ cu situația similară a anului precedent despăgubirile plătite pentru asigurările de răspundere civilă au înregistrat creșterea cu 54,8% s-au cu 20,7 mil. lei, în asigurările de bunuri s-a înregistrat o scădere cu 12,7% (7,6 mil. lei), iar în asigurările de persoane de asemenea despăgubirile plătite s-au micșorat cu 30,2% (2,9 mil. lei). În rezultat, structura despăgubirilor plătite în ianuarie-martie 2013 s-a modificat esențial – despăgubiri maxime (58,5 mil. lei) au fost plătite pentru asigurările de răspundere civilă, iar în aceeași perioadă a anului precedent plățile maxime au revenit asigurărilor de bunuri. (Diagrama nr. 11).

Despăgubirile plătite raportate la primele brute subscrise pentru asigurările obligatorii au constituit 34,5%, iar pentru asigurările facultative – 64,5%. Potrivit obiectului asigurării, despăgubirile plătite raportate la primele brute subscrise au reprezentat pentru asigurările de bunuri – 78,9%, pentru asigurările de persoane – 19,4%, pentru asigurările de răspundere civilă – 44,7%.

3.3. ACTIVELE NETE ȘI CAPITALUL SOCIAL ALE SOCIETĂȚILOR DE ASIGURARE

Activele nete ale societăților de asigurare la 31.03.2013 au constituit 1146,9 mil. lei. Valoarea totală a capitalului social vărsat la 31.03.2013 de către societățile de asigurare a constituit 484,5 mil. lei. (Diagrama nr. 12).

Principalul factor care a dus la diminuarea activelor nete și a capitalului social vărsat a fost excluderea din evidență a societăților de asigurare care nu dețin licență, dar continuă să achite datoriile conform contractelor încheiate anterior.

3.4. REZERVELE DE ASIGURARE

La finele trimestrului I 2013 valoarea totală a rezervelor tehnice pentru contractele de asigurări generale și de viață constituie 834,1 mil. lei. (Diagrama nr. 13).

Rezervele tehnice aferente asigurărilor generale constituie 588,3 mil. lei (70,5% din volumul total), iar rezervele matematice și tehnice aferente asigurărilor de viață – 245,8 mil. lei (29,5%).

Rezervele constituite pentru riscurile asumate prin contractele de asigurări generale sînt:

- rezerva primei neciștigată în volum de 385,5 mil. lei (65,5% din valoarea totală a rezervelor aferente asigurărilor generale);
- rezerva de daune declarate, dar nesoluționate în volum de 153,6 mil. lei (26,1% din valoarea totală a rezervelor aferente asigurărilor generale);
- rezerva de daune și alte rezerve tehnice în volum de 49,2 mil. lei (8,4% din totalul rezervelor aferente asigurărilor generale).

Conform cerințelor stabilite, asigurătorii sînt obligați să plaseze rezervele de asigurare și o treime din marja de solvabilitate minimă în valori mobiliare, depozite bancare, disponibilități în conturi bancare curente, disponibilități în casierie, terenuri și construcții, creanțe de la asigurați și intermediari și împrumuturi acordate asiguraților (în cazul asigurărilor de viață).

Plasarea activelor admise să reprezinte rezervele de asigurare și o treime din marja de solvabilitate minimă ale societăților de asigurare conform situației din 31.03.2013 se prezintă în Diagrama nr. 14.

3.5. REASIGURAREA

Volumul total al primelor cedate în reasigurare, cumulate pentru asigurări generale și asigurări de viață, a alcătuit în perioada de referință 37,4 mil. lei. Ponderea primelor, cedate în reasigurare, în volumul total de prime brute subscrise în ianuarie-martie 2013 a constituit 16,1%.

Principalii indicatori ai activității de reasigurare se prezintă în Tabelul nr. 8.

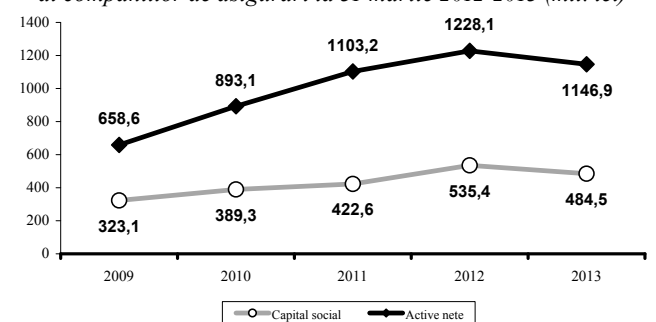
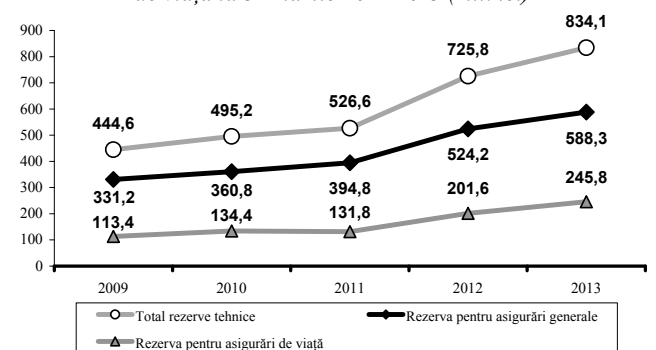
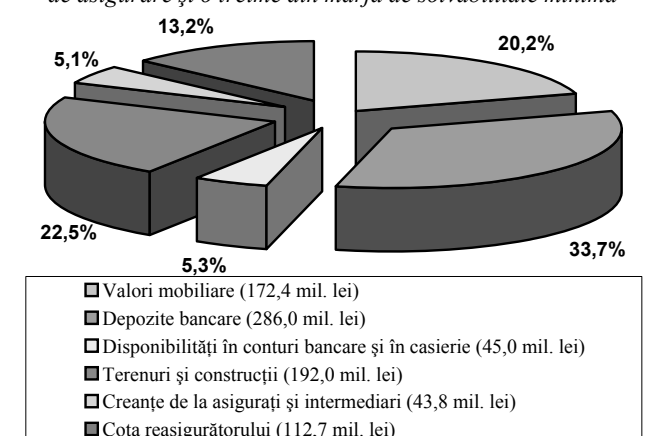
Tabelul nr. 8. Principalii indicatori ai cedării în reasigurare în ianuarie-martie 2013, mil. lei

Indicatori	Asigurări generale	Asigurări de viață	Total (de viață și generale)
Prime brute subscrise, mil. lei	213,4	18,5	231,9
Prime cedate în reasigurare, mil. lei	36,7	0,7	37,4
Ponderea primelor cedate în reasigurare în totalul primelor brute subscrise, %	17,2	3,8	16,1

3.6. REZULTATELE FINANCIARE ALE SOCIETĂȚILOR DE ASIGURARE

Conform rezultatelor financiare, societățile de asigurare au obținut în perioada ianuarie-martie 2013 un profit pînă la impozitare de 9,1 mil. lei.

Valoarea cumulată a profitului înregistrat de către 11 societăți de asigurare a constituit 17,6 mil. lei, iar indicatorul pierderilor financiare, înregistrat de către 5 societăți de asigurare constituie 8,5 mil. lei. și o compania nu a prezentat raportul privind rezultatele financiare.

Diagrama nr. 12. Activele nete și capitalul social al companiilor de asigurări la 31 martie 2012-2013 (mil. lei)**Diagrama nr. 13. Rezerve tehnice, inclusiv rezervele pentru asigurări generale și asigurări de viață la 31 martie 2012-2013 (mil. lei)****Diagrama nr. 14. Structura activelor care reprezintă rezervele de asigurare și o treime din marja de solvabilitate minimă**

4. ACTIVITATEA ASOCIAȚIILOR DE ECONOMII ȘI ÎMPRUMUT

4.1. INDICATORII GENERALI

Conform situației la data de 31.03.2013 dețin licență de categoria A și B pentru desfășurarea activității asociațiilor de economii și împrumut 355 asociații, iar alte 2 asociații dețin licența asociației centrale, din care 347 au prezentat rapoarte specializate. Au înregistrat împrumuturi acordate membrilor săi 293 asociații, 201 asociații au înregistrat credite bancare și împrumuturi externe, iar 63 asociații care dețin licență de categoria B au înregistrat depuneri de economii.

În trimestrul I 2013 au atras noi membri 205 asociații, înregistrând încasări ale cotelor de membru în valoare totală de 295,6 mii lei.

Dinamica indicatorilor de bază ai asociațiilor este reflectată în *Tabelul nr. 9.*

Numărul membrilor asociațiilor la data de 31.03.2013 s-a diminuat nesemnificativ comparativ cu perioada similară precedentă, de la 126220 persoane până la 126062 persoane, iar numărul beneficiarilor de împrumuturi a constituit 34857 persoane, majorându-se cu 4,4% față de situația înregistrată la 31.03.2012.

Numărul depunătorilor de economii a constituit 5747 persoane, diminuându-se cu 1,1% față de aceeași perioadă a anului precedent.

În perioada de referință, valoarea medie a unui împrumut ce revine unui membru beneficiar de împrumut a fost de 9,1 mii lei, valoare în creștere cu 0,3 mii lei față de perioada similară a anului 2012. Valoarea depunerilor de economii a crescut cu 19,8%. Majorarea respectivă se datorează creșterii valorii medii a economiilor atrase sub formă de depuneri ce revine unui membru depunător cu 21,1%, fiind de 22,8 mii lei.

4.2. PORTOFOLIUL DE ÎMPRUMUTURI ACORDATE

Valoarea totală a împrumuturilor acordate membrilor asociațiilor la data de 31.03.2013 este de 318,1 mil. lei, fiind în creștere cu 7,9% față de valoarea înregistrată la finele trimestrului I 2012. În structura portofoliului de împrumuturi al asociațiilor, împrumuturile cu scadență de până la un an au înregistrat o pondere de 82,1% din volumul total al împrumuturilor acordate.

Conform situației la finele trimestrului I 2013, în structura portofoliului de împrumuturi consolidat al asociațiilor, 95,1% revin împrumuturilor pentru care se respectă condițiile contractuale (standarde), față de 90,9% înregistrate la finele aceleiași perioade a anului 2012. Astfel, se constată o majorare a ponderii împrumuturilor standarde cu 4,2 puncte procentuale (*Tabelul nr. 10.*)

4.3. ACTIVE

Conform situației la finele trimestrului I 2013, volumul consolidat al activelor asociațiilor a constituit 374,9 mil. lei, majorându-se cu 11,1% față de aceeași perioadă a anului precedent. Ponderea maximă în totalul activelor revine împrumuturilor acordate, care a constituit 84,8%.

Structura activelor asociațiilor conform situației la finele trimestrului I 2012 și 2013 este prezentată în *Tabelul nr. 11.*

4.4. CAPITALUL PROPRIU

Capitalul propriu consolidat al asociațiilor la data de 31.03.2013 a înregistrat valoarea de 98,4 mil. lei, fiind în creștere cu 13,8 mil. lei sau 16,3% față de perioada similară a anului 2012. În trimestrul I 2013 asociațiile înregistrează profit net în mărime de 3,2 mil. lei.

Cota principală în capitalul propriu revine profitului nerepartizat al anilor precedenți – 80,0 mil. lei sau 81,3%, majorându-se cu 11,1 mil. lei față de anul 2012.

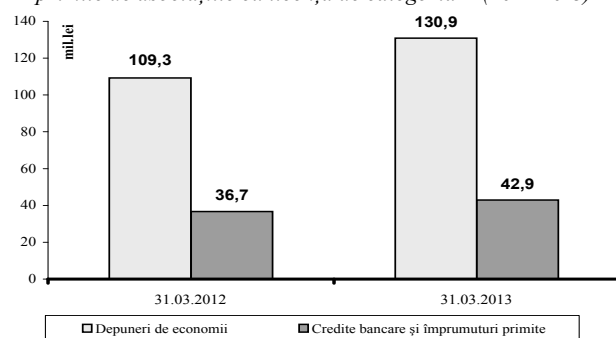
Structura capitalului propriu al asociațiilor de economii și împrumut la situația din 31.03.2013 este prezentată în *Tabelul nr. 12.*

4.5. DEPUNERI DE ECONOMII

La data de 31.03.2013 valoarea consolidată a depunerilor de economii atrase de asociațiile ce dețin licența de categoria B de la membri a constituit 130,9 mil. lei, majorându-se cu 19,8% comparativ cu valoarea acestui indicator înregistrată la aceeași dată a anului 2012 (*Tabelul nr. 13.*)

Din totalul depunerilor de economii ponderea maximă revine depunerilor de economii cu termenul de scadență cuprins între trei luni și un an, care constituie 72,3%, în timp ce 14,7% reprezintă contracte de depuneri de economii ce au termenul de scadență de la 1 an până la 3 ani. Rata de finanțare a împrumuturilor acordate de asociațiile ce dețin licență de categoria B din depunerile de economii atrase este de 68,6%, majorându-se cu 2,0 puncte procentuale față de anul 2012. Volumul depunerilor de economii comparativ cu cel al creditelor bancare și al împrumuturilor primite este reflectat în *Diagrama nr. 15.*

Diagrama nr. 15. Depunerile de economii și creditele bancare și împrumuturile primite de asociațiile cu licența de categoria B (2012-2013)

4.6. REZULTATELE FINANCIARE

La finele trimestrului I 2013 asociațiile au înregistrat profit în volum de 3,2 mil. lei, indicator ce s-a majorat comparativ cu perioada similară a anului precedent de 2,7 ori. Venitul total a crescut ca urmare a majorării veniturilor din dobânzile aferente împrumuturilor acordate, cu 12,1% a altor venituri operaționale cu 10,7%.

La capitulul cheltuielii s-a înregistrat o majorare cu 3,7%, determinată de majorarea tuturor tipurilor de cheltuieli cu excepția cheltuielilor privind penalitățile aplicate pentru creditele, împrumuturile și depunerile de economii primite pe termen lung și scurt nerambursate la termen.

Rezultatele financiare ale asociațiilor sunt reflectate în *Tabelul nr. 14.*

5. ACTIVITATEA BIROULUI ISTORIILOR DE CREDIT

La finele trimestrului I 2013 biroul istoriilor de credit Î.M. „BIRoul DE CREDIT” S.R.L. are încheiate contracte de prestare a serviciilor informaționale cu 17 entități – surse de formare/utilizatori ai istoriilor de credit din care fac parte 15 bănci comerciale, o companie de leasing și o organizație de microfinanțare, din care furnizează informație la biroul istoriilor de credit doar 14 bănci.

Conform raportului specializat prezentat la CNPF de biroul istoriilor de credit la situația din 31.03.2013 se atestă următoarele:

Nr.	Descriere	În perioada de gestiune			Total din momentul formării bazei de date	
		Persoane fizice	Persoane juridice	TOTAL		
1	Numărul contractelor de credit încheiate de sursele formării istoriilor de credit	18 731	3 742	22 473	266 565	
2	Numărul istoriilor de credit formate	2317	6	2 323	131 041	
3	Numărul rapoartelor de credit prezentate	Băncilor comerciale	31 020	3 682	34 702	269 122
		Subiecților istoriilor de credit	35	6	41	298

La situația din 31.03.2013 se menține o creștere în dinamică a rapoartelor de credit prezentate utilizatorilor istoriilor de credit, numărul acestora depășind numărul contractelor de credit încheiate, ceea ce atestă că informația obținută de la biroul istoriilor de credit servește o măsură suplimentară de asigurare împotriva riscurilor de creditare.

Comisia Națională a Pieței Financiare:

MD 2012, m. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77, tel. (37 322) 859401 www.cnpf.md
Direcția relații externe și dezvoltare: tel (37 322) 859430

Tabelul nr. 9. Indicatorii generali privind activitatea asociațiilor de economii și împrumut

Nr.	Indicatori	31.03.2012	31.03.2013	2013 față de 2012 (%)
1.	Numărul membrilor asociațiilor (persoane)	126220	126062	99,9
2.	Numărul beneficiarilor de împrumuturi (persoane)	33391	34857	104,4
3.	Numărul depunătorilor de economii (persoane)	5808	5747	98,9
4.	Capital propriu (mil. lei)	84,6	98,4	116,3
5.	Împrumuturi acordate (mil. lei)	294,9	318,1	107,9
6.	Depuneri de economii (mil. lei)	109,3	130,9	119,8
7.	Credite bancare și împrumuturi primite (mil. lei)	123,2	126,5	102,7

Tabelul nr. 10. Structura portofoliului de împrumuturi acordate de către asociațiile de economii și împrumut (mil. lei)

Nr.	Categoria	Împrumuturi acordate		2013 față de 2012, (%)
		31.03.2012	31.03.2013	
1.	Standard	268,1	302,6	112,9
2.	Supravegheat	9,5	8,3	87,4
3.	Substandard	4,1	3,1	75,6
4.	Dubios	6,7	2,1	31,3
5.	Compromis	6,5	2,0	30,8
	Total	294,9	318,1	107,9

Tabelul nr. 11. Structura activelor asociațiilor de economii și împrumut (mil. lei)

Nr.	Active	31.03.2012	31.03.2013	Modificare absolută
1.	Titluri de valoare	4,3	4,2	- 0,1
2.	Depozite bancare	26,0	25,0	- 1,0
3.	Împrumuturi acordate	294,9	318,1	+ 23,2
4.	Provizioane pentru împrumuturi	- 16,4	- 8,4	+ 8,0
5.	Active materiale și nemateriale pe termen lung	5,5	6,0	+ 0,5
6.	Mijloace bănești în numerar	6,7	6,4	- 0,3
7.	Conturi curente	3,2	6,5	+ 3,3
8.	Creanțe aferente dobânzilor	11,5	5,9	- 5,6
9.	Provizioane pentru dobânzi	- 4,6	- 1,1	+ 3,5
10.	Alte active	6,3	12,3	+ 6,0
	TOTAL	337,4	374,9	+ 37,5

Tabelul nr. 12. Structura capitalului propriu al asociațiilor de economii și împrumut (mil. lei)

Nr.	Capital Propriu	31.03.2012	31.03.2013	Modificare absolută
1.	Cotele membrilor	13,6	13,8	+ 0,2
2.	Profitul nerepartizat (pierderea neacoperită) al anilor precedenți	68,9	80,0	+ 11,1
3.	Profitul net (pierderea netă) al anului de gestiune	1,2	3,2	+ 2,0
4.	Alte rezerve	0,8	0,9	+ 0,1
5.	Corectarea rezultatelor anilor precedenți	0,0	0,4	+ 0,4
6.	Diferențe din reevaluarea activelor pe termen lung	0,1	0,1	-
	TOTAL	84,6	98,4	+ 13,8

Tabelul nr. 13. Structura depunerilor de economii după termenul de scadență (mil. lei)

Nr.	Termenul de scadență	31.03.2012	31.03.2013	2013 față de 2012 (%)	Ponderea (%)	
					31.03.2012	31.03.2013
1.	Până la 1 lună	5,2	5,7	109,6	4,8	4,4
2.	De la 1 lună până la 3 luni	5,9	8,9	150,8	5,4	6,8
3.	De la 3 luni până la 1 an	85,7	94,7	110,5	78,4	72,3
4.	De la 1 an până la 3 ani	11,1	19,2	173,0	10,1	14,7
5.	De la 3 ani până la 5 ani	1,4	2,4	171,4	1,3	1,8
6.	Peste 5 ani	0,0	0,0	-	0,0	0,0
	Total	109,3	130,9	119,8	100,0	100,0

Tabelul nr. 14. Rezultatele financiare ale asociațiilor de economii și împrumut (mil. lei)

Nr.	Indicatori	31.03.2012	31.03.2013	2013 față de 2012 (%)
1.	Venituri din dobânzi aferente împrumuturilor acordate	14,9	16,7	112,1
2.	Alte venituri din dobânzi	0,7	0,7	100,0
3.	Rezultatul net din constituirea și anularea provizioanelor	- 2,9	- 3,1	106,9
4.	Alte venituri operaționale	7,5	8,3	110,7
5.	Rezultatul din activitatea de investiții (profit)	0,0	0,0	-
6.	Rezultatul din activitatea financiară (profit)	- 0,3	0,0	-
7.	Rezultatul excepțional profit (pierdere)	0,0	0,0	-
	Venit total	19,9	22,6	113,6
8.	Cheltuieli privind dobânzile aferente depunerilor	3,5	3,9	111,4
9.	Cheltuieli aferente altor dobânzi	2,8	3,1	110,7
10.	Cheltuieli generale și administrative	10,3	11,4	110,7
11.	Alte cheltuieli operaționale	2,1	1,0	47,6
	Cheltuieli totale	18,7	19,4	103,7
	Profit (pierdere) netă	1,2	3,2	

Notă: informația detaliată privind activitatea participanților la piața financiară nebancaară este plasată pe pagina oficială a CNPF www.cnpf.md

CAPITAL Market

Bilingual Publication of National Commission of Financial Market

Wednesday, 19 June 2013.

№36

Principles of corporate governance become a more frequent topic for discussion

Experts of the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) recommend the joint stock companies of Moldova to implement the principles of corporate governance so as to avoid the multiple problems resulting from defective management. The private companies are ready to use these principles, being also constrained by investors' demands. But the state companies hesitate doing it.

THE ORGANIZATION FOR ECONOMIC COOPERATION AND DEVELOPMENT (OECD)

The OECD is an international organization that provides a cooperation framework at intergovernmental level that enables to assess public policies and to compare the progress made and to identify common problems in order to deal with the economic and other types of challenges as well as good practices with a view to improving the policies pursued at internal and international levels.

For over 50 years, by its global role in promoting sustainable development, the OECD collects data, monitors trends, studies the economic influences and forecasts economic development models. The OECD ensures the activity of over 250 working groups and committees and makes effort to help governments to use the opportunities of globalization so as to foster prosperity by effective governance, economic growth, trade and investment, economic stability, technology and cooperation aimed at ensuring development. The expertise recognized at world level and its inclusion in the world economy's functioning system certifies the validity and value of the organization's work.

EURASIA WORKING GROUP ON CORPORATE GOVERNANCE

"Even if the Republic of Moldova is not a member of the OECD, this organization offers other states the possibility of cooperating within different working groups set up within the OECD's bodies. The cooperation of the National Financial Market Commission (CNPF) within the Eurasia working group is a first experience and will contribute to the development of policies aimed at implementing the principles of corporate governance. The CNPF is interested in taking part in exchange of ideas in areas of major interest such as the development of the capital market and in permanently assessing the results of the implementation of these policies in the Republic of Moldova. The implementation of the recommendations as a result of assessments and communication on good practices will contribute to an increase in the professional ability of the CNPF specialists to work out and implement policies in the field," said Aurica Doina, a member of the CNPF Administration Board.

In continuation, Aurica Doina said that "the organization, in concert with representatives of the OECD, and holding in Chisinau

of a meeting of the Eurasia working group helped to bring together experienced specialists from international capital markets, representatives of the national public authorities and professional participants in the area of securities and to create an active platform for discussion on the principles of corporate governance and their implementation. Within the discussions, there were identified a number of problems, including the need to restore confidence in the capital market by improving the mechanisms that enable it to work. The promotion of solutions for improving and strengthening the national fiscal policies so as to develop the capital market remains a priority".

MINORITY SHAREHOLDERS ARE MANY IN NUMBER

The necessity and method of implementing the principles of corporate governance and their impact on the capital market were discussed in an international conference that was held in Chisinau at the start of June. The foreign experts said the situation on the capital market of Moldova is not unique. It is rather characteristic for the Eurasian countries. That's why the OECD concentrated its attention on them.

OECD policy expert Daniel Blume said: "In the process of cor-

porate governance, emphasis should be laid on the transparency of companies. Equal conditions should be created for the majority shareholders and the minority ones. This will help improve performance and will foster economic growth. For the Republic of Moldova, we make recommendations that include the improvement of transparency of the conditions in which decisions are taken in the board of directors and of the market strategy so that the investors are sure that the companies achieve good results".

Attending the event, the head of the parliamentary commission on economy, budget and finance Veaceslav Ionita explained that the capital market of Moldova faces a serious challenge: how to protect the minority shareholders and the majority shareholders of joint stock companies". As a result of the privatization process, there appeared joint stock companies where 90% of the shares are owned by one person or an affiliated group of persons, while the rest 10% are distributed among a large number of shareholders. Thus, there are about 170,000 minority shareholders. It is hard to take decisions at political level. Thus, there should be adopted and implemented measures and principles of corporate governance," said Ionita. He also said that only 10% of the companies that report to CNPF pay dividends to shareholders. At the same time, it is hard to determine the real value of a share so that any mechanism used to determine the price of these shares is an equitable one. The prices are regulated with the aim of offering the minority shareholders the possibility of receiving the equivalent value of shares when they withdraw from the company.

On the other hand, the president of the Stock Exchange Cornel Dodu said the state's role in the process of corporate governance is rather great, but the state must take into account the needs of businesses. According to Dodu, though the Law on Joint Stock Companies obliges the majority shareholders to purchase the shares of the minority ones, if the majority shareholder does not want to do this, he will find a possibility of avoiding it". The state should intervene here and oblige the companies to ensure greater transparency, using the principles of corporate governance. The dividends are not paid owing to the unwillingness to pay taxes. In order to avoid taxation and the payment of dividends, the joint stock companies channel the capital to raw material and production, obtaining thus greater amortization. Thus, they show that they do not have resources to pay dividends," explained the president of the Stock Exchange. Cornel Dodu stressed that conditions should be created for the joint stock companies to be in listing and to be quoted on the Stock Exchange.

Currently, under the Tax Code, the joint stock companies that pay dividends to their shareholders are obliged to retain and pay a tax of 6% of the dividends into the budget, including in the form of stocks and shares, except for those afferent to the undistributed profit made in the fiscal period between 2008 and 2011 inclusive. If dividends are paid, including in the form of stocks and shares afferent to the undistributed profit made in the fiscal period between 2008 and 2011 inclusive, the joint stock companies are obliged to retain and pay a tax of 15% of the dividends. The

given provisions also apply in the case of dividends paid preliminarily during the fiscal period.

The stimulation of direct investment flows to the country's economy can be generated by efficient fiscal mechanisms and leverage. A balanced fiscal policy enables the economic entities to develop the businesses, to increase the number of workplaces, contributing indirectly to the supplementation of the consolidated budget. In order to solve the problems concerning the implementation of the fiscal policies on the securities market, including those afferent to the dividends, the CNPF drafted a bill and submitted it to the Ministry of Finance. In order to ensure greater attractiveness of investment in securities and their circulation on a regulated market, the bill suggest that the dividends paid to joint stock companies should be included in nontaxable sources of income. Also, in order to ensure new alternative sources for financing economic entities and developing the capital market by diversifying the financial instruments, provisions are proposed to the Tax Code, which define the interest on bonds issued by joint stock companies and local and central public authorities as nontaxable sources of income. It is suggested that the joint stock companies whose shares are included in the listing should be exempted from paying the tax.

According to the provisions of Article 18 of the Tax Code, the taxable sources of income include the rise in capital (following the sale/purchase, including on the stock exchange market, of shares issued by joint stock companies). In order to implement the provisions of Article 90 of the Tax Code, the professional participants in the securities market retain preliminarily, as a part of the tax, 7% of the value of the transaction performed with securities in favor of the private individual, without knowing whether a rise in the capital was recorded or not at the moment of the transaction. As it is known, most of the people in Moldova became shareholders of joint stock companies as a result of investing patrimonial bonds in the privatization process. The analysis of the statistics of the stock exchange and the over-the-counter market shows that the shares are sold by the holders in most of the cases at lower prices than the nominal value or the purchase price. Thus, a rise in capital is not witnessed in such cases. At the same time, the professional participants in the securities market are obliged to retain preliminarily, as a part of the tax, 7% of the transaction's value. It is suggested examining the opportunity of including provisions concerning tax concessions for investments into the Tax Code. Thus, provisions are suggested to exempt from the preliminary retention of payments made in favor of the private individual on incomes obtained in the form of capital rise.

Corporate governance expert Bistra Boeva said that Bulgaria also faced such problems and they were quickly solved when the taxation of dividends was abandoned. Moreover, the Bulgarian capital market opened immediately and became much more transparent as the income tax rate for private individuals and legal entities was equaled at 10%.

In the same connection, Konstantin Saroyan, a representative of the Armenian Stock Exchange NASDAQ OMX, said the joint stock

companies of Armenia are obliged to announce the dividends once in three years and are not taxed.

SPECIFIC FEATURE OF MARKET PLAYS AN IMPORTANT ROLE

According to OECD experts, the capital markets in the Eurasian countries are stagnant in development owing to the insufficient capitalization. Though they reported a 10% growth last year, they need access to finances, capital raises and improvement of company management.

Bistra Boeva said that the most important detail in the implementation of the principles of corporate governance is the specific feature of the development of the national markets. The relations between shareholders and the regulations laid down, including by the corporate governance act, is important on one condition – the specific feature of the development of the national markets should not be infringed. The Eurasian area especially concentrates joint stock companies that need certain mandatory regulations, “ said Boeva.

OECD officer for corporate governance operations Merima Zupcevic Buzadzic said that in Bosnia for example, the capital market develops slowly, mainly because 90% of the joint stock companies include a state holding. The minority shareholders in this country are constrained in decisions because there is no legal base for protecting their rights.

The most important recommendations of the OECD concerning the implementation and application of the principles of corporate governance concern the strengthening of the role of the regulatory institutions, observance of the rights of all the shareholders, creation of favorable conditions for the companies to be included in the listing on the stock exchange, attraction of capital and formation of liquidities for a better development of the joint stock companies, development of corporate bonds and training of participants.

It should be noted that in Moldova there are registered about 3,000 joint stock companies, less than half of them being viable. Respectively, almost 700 of them represent possible adherents to the corporate governance act, as provided by Article 2 of the Law on Joint Stock Companies. The given article regulates the activity of companies that have a minimum capital of 500,000 lei and are managed by 50 and more shareholders as well as those of public interest.

The Corporate Governance Code approved by the National Financial Market Commission (CNPF) in 2007 is now the only document of the kind and is based on the OECD principles. The most important provisions defined by this organization refer to shareholders' rights as regards corporate governance, namely the right to take part and vote in the general assembly of shareholders, the right to obtain relevant and sufficient information about the company in time and regularly, the right to choose and dismiss members of the Administration Board, and the approval of extraordinary transactions. The successful implementation of the principles of corporate governance depends mainly on the interest of the minority shareholders. They should be the first to be interested in knowing, promoting and ensuring them.

Lilia PLATON

Iurie Filip: “Effective annual interest will enable the clients to know exactly how much they will have to pay in the end”

The specifying of the annual effective interest rate in the lending or loan contracts is an important provision of the draft Law on Lending Contracts for Consumers. This change will have an impact both on the debtor and the creditor. The National Financial Market Commission (CNPF) was one of the institutions that took part in the formulation of this bill. Iurie Filip, a member of the CNPF Administration Board, provided details concerning the implementation of this law.

– Mister Iurie Filip, what is the importance of such a law for the financial institutions that provide lending services and, implicitly, for their clients?

– There are a number of problems in the area of bank and nonbank loans and the way of providing this type of financial services by commercial banks and the nonbanking sector owing to the legal shortcomings because Moldova until now didn't have a law that would regulate especially the consumption loans. The problems refer mainly to the different and non-unified methods of informing the consumer about the contract conditions and the lack of transparent and comparable regulations as regards the method of determining the interest rate.

If the law is adopted by Parliament, it will oblige the banking and nonbanking financial institutions to ensure greater transparency in their lending activity and will make the clients to seek greater protection. In other words, it will fill the gap, laying down clear, univocal and equitable requirements that would reflect and ensure the consumer's protection when taking out loans, including consumption ones.

The drafting of such a bill was based on two factors. On the one hand, it is the realities on the market of financial services, both banking and non banking. On the other hand, there are certain needs deriving from the general policy of integrating into the communitarian area as regards the legislation and the quality of the financial services. In fact, the bill was inspired by European practices and adjusted to the European directives in this field.

– Why do problems as regards loans for consumers appear? Is it because the people are poorly informed or for other reasons?

– The people now started to use the loans as financial resources for solving current consumption or investment problems. This sign of financial activism is positive. But, with the rise in the volume of loans, some of the problems also increase in number. First of all, they appear because the people have rather poor financial experience and knowledge. In such conditions, the providers of financial services are tempted to use the situation for their own benefit so as to obtain additional profit or can have a not quite loyal behavior towards the clients. A relevant example is the difficult text of the contracts and lending offers. A person without knowledge in the field encounters difficulties in determining the total costs of the financial product that they need. Thus, there is a risk that they will become over-indebted without realizing this. Furthermore, they cannot compare institutions' offers.

The comparison is very important, especially because we already

got used to analyzing and comparing offers when we want to purchase a particular service or thing. In the case of financial services, the situation is much more difficult. In most of the cases, the client takes a decision based on the interest rate on the loan. But, this is not the final cost as there are other commissions and related payments and penalties. The client often signs the contract without perceiving its essence and is to pay twice more than they imagined. Thus, the client is deprived of the possibility of comparing offers so as to establish if it is more convenient to take out a loan from a bank or from a microfinance organization for example.

– You mentioned the real cost of the loan or credit. I know that that draft law envisions including the effective interest in the consumption loan contracts. How can this thing affect the providers of financial services?

– Indeed, the effective annual interest will enable the clients to know exactly how much they will have to pay in the end or what is the total cost of the loan and if they are able to repay the loan. I want to warn about an important detail. The law does not aim to set a cap on the interest rate on the loan. This is against the spirit of market economy. Nobody sets a price limit on a merchandise or service. The goal is only to enable the potential clients to compare the offers. That's why it is proposed a common algorithm for calculating the effective interest rate on loans so that there is an accessible pre-contract procedure. I think that this measure will make the activity of financial institutions much more transparent and will establish loyal competition. Those financial marketing instruments that will be in sight will be viable. After their implementation, there will appear a competition of interest rates, not yet of the practices to camouflage commissions and afferent payments and costs.

We do not think that this bill will have a complicated impact or will require additional financial efforts from the participants in the market. They will only be put in the situation to change the way of organizing work with the clients, especially.

– If the law is adopted, what is the probability that the problematic aspects of the users of loans or credits will be fully excluded?

– The principles of market economy say that one cannot invent regulations that would guarantee that somebody would not try to

resort to cheating. We now speak about certain trends on the lending market and the goal of this law is to create a framework that will enable to homogenize the situation with increased probability. We want the irregularities to be only exceptions.

– For the law to work efficiently there should be institutions that would supervise its implementation. Which institutions will have such duties?

– It's clear that the National Bank of Moldova will monitor and ensure the observance of the law the banking sector. The situation in the nonbanking financial sector is more difficult for the simple reason that the activity of this sector is not supervised at least by the CNPF, though it forms part of the nonbanking financial market, as stipulated by the Law No. 35 of March 2011, by which the strategy for developing the nonbanking financial market was approved. Thus, the CNPF has only the power to monitor the nonbanking lending system, but not of the whole sector. We should not forget that the sector includes microfinance organizations and leasing companies that are not regulated or monitored by a state institution. The bill on lending loans for consumers makes reference to the services provided by leasing companies.

If the CNPF is not named responsible for the observance of this law by the institutions of the nonbanking financial sector, it will be natural for it to have certain instruments of influence that it does not have at the moment. This thing was to be done if the Law on Nonbanking Financial Organizations, which was put forward a year and a half ago, was adopted. This law solved also the problem of leasing companies because this type of activity was also introduced. On the other hand, it would create those instruments by which the CNPF could influence the situation on the market. The law was submitted to Parliament for examination last February.

– What happens if the Law on Lending Contracts for Consumers takes effect before the Law on Nonbanking Financial Organizations?

– It's simple. The CNPF will not have the necessary efficiency, while its organizational capacity will be minimal as regards the implementation and supervision of the application of this law. The institutional effort of the state or the bodies that will be empowered with control powers, in this case is very great. Furthermore, if the CNPF is empowered to

ensure the observance of this law by the nonbanking financial sector, major involvement will be necessary. This means logistic effort, examination of contracts, etc. Currently, the CNPF does not envision such costs as it is a self-managing institution, while the economic entities of this sector do not contribute to the formation of the commission's budget, i. e. they do not pay regulation taxes because they are only monitored.

A regulation tax was to be included in the Law on the CNPF if the Law on Nonbanking Financial Organizations was passed as this law would establish a regime of supervision as a form of authorizing the activity. Currently, the activity of these organizations is not licensed or authorized. Any Ltd that includes this kind of activity in its statutes can treat the provisions concerning loans and the obligation to inform the CNPF and to present the statistic report annually to its own advantage. The new law instituted a preliminary authorization form and imposes requirements towards the own capital of these organizations.

A danger is that this bill can be passed as it is. In the current form, it stipulates that the responsibility for the implementation of the law in the nonbanking financial sector is borne by the CNPF. But, if the other two laws are not adopted, the CNPF will be unable to influence and we will reach unwanted and dangerous deadlock as a very important and necessary law will be implemented in the banking sector and not implemented in the nonbanking sector.

I think that simultaneously with the voting of the Law on Lending Contracts for Consumers, relevant powers should be given to the body that would be responsible for the observance of this law, in this case the CNPF. If eventually the state changes its policy and gives such powers for example to the National Consumer Protection Agency, all the related laws will have to be amended so as not to happen that everyone is risible for this, but nobody actually does it. Currently, the law says that the CNPF monitors this sector. The petitions come to us, but we do not have instruments to influence the situation. Nothing will change if only certain facts are established. The National Bank of Moldova for example has leverage to influence the banking sector and can withdraw the license when irregularities are identified. If such cases are determined, the CNPF can only inform the investigation bodies.

Lilia PLATON

Oferte/cereri comerciale la BVM la data de 18.06.2013

Коммерческие предложения на ФБМ на 18.06.2013 г.

Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.	Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
MD14DEUN1007	SA "FABRICA DE UNT DIN TARA CLIA"	0,00	6,30	9535,00	MD14LUPA1009	SA "CAHULPAN"	0,00	12,00	750,00
MD14TRAN1008	SA "TRANSSTROI"	0,00	9,00	1226,00	MD14LUTE1001	SA "MULTEVIT"	0,00	0,21	21052,00
MD14COVI1002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARA CLIA"	0,00	18,00	36224,00	MD14MAUR1006	SA "MAURITUS"	0,00	180,00	782,00
MD14IAHN1003	SA "IAHNI"	0,00	6,30	2271,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	80,00	6529,00
MD14CIUA1009	IM "CIUMA" SA	0,00	67,50	1398,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	95,00	28,00
MD14AVAD1005	SA "AVICOLA - VADUL - LUI - VODA"	0,00	0,90	139000,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	100,00	126,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	225,00	204,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	110,00	300,00
MD14LEMN1007	SA "LEMNAR"	0,00	10,00	40450,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	115,00	4195,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1100,00	68,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	120,00	4535,00
MD14DOTC1001	SA "DOTARCOM"	0,00	2,50	340,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	124,00	1794,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	0,00	125,00	56024,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	124,99	335,00
MD14DANA1005	SA "DANA"	0,00	15,00	11349,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	125,00	800,00
MD14AGAT1006	SA "AGAT"	95,00	4,15	0,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	130,00	924,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1100,00	246,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	138,00	683,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1155,00	250,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	150,00	1141,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1185,00	322,00	MD14MCAR1008	SA "MOLDCARTON"	0,00	10,00	190,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1200,00	1070,00	MD14MEZO1000	SA "MEZON"	0,00	10,00	2000,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1210,00	5,00	MD14MICB1008	BC "MOLINDCONBANK" SA	0,00	100,00	22821,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1225,00	55,00	MD14MICB1008	BC "MOLINDCONBANK" SA	0,00	115,00	428,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1235,00	263,00	MD14MICB1008	BC "MOLINDCONBANK" SA	0,00	145,00	34,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1250,00	100,00	MD14MICB1008	BC "MOLINDCONBANK" SA	0,00	200,00	144,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1300,00	610,00	MD14MICB1008	BC "MOLINDCONBANK" SA	0,00	280,00	67,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1375,00	25,00	MD14MICB1008	BC "MOLINDCONBANK" SA	0,00	299,00	196,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1400,00	95,00	MD14MICB1008	BC "MOLINDCONBANK" SA	0,00	300,00	87,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1487,00	8,00	MD14MICB1008	BC "MOLINDCONBANK" SA	0,00	390,00	4247,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1500,00	4,00	MD14MIOA1005	SA "MIOARA"	0,00	1,00	4086,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1560,00	100,00	MD14MOEL1006	SA "MOLDELECTROMONTAJ"	0,00	75,00	850,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1800,00	100,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	28,00	99,00
MD14AGR1003	SA "AGROMASINA"	0,00	10,00	144,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	29,00	30,00
MD14ALET1005	SA "ALET"	0,00	0,10	106970,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	30,00	30,00
MD14ALLA1007	SA "AVICOLA "GALLINULA"	0,00	2,00	100,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	33,00	40,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	2,99	100,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	40,00	54,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	3,00	1365,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	60,00	100,00
MD14APRO1001	SA "APROMAS"	0,00	5,75	4112,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	95,00	116,00
MD14ARTU1009	SA "RAUT"	0,00	6,00	13800,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	120,00	100,00
MD14AVCO1000	SA "AVICOLA "	0,00	25,00	26602,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	199,99	130,00
MD14AVIP1005	SA "AVICOLA ROSSO SL"	0,00	10,00	55,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	246,00	20,00	0,00
MD14AVIP1003	SA "AVIS PRIM"	0,00	6,00	3804,00	MD14MTUR1005	SA "MOLDOVA - TUR"	0,00	12,00	4568,00
MD14BALT1008	SA IM "BAL TEANCA"	0,00	6,00	242100,00	MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONPECTII "IONEL"	0,00	4,00	1867,00
MD14BATH1003	SA "BASTINA"	0,00	20,00	25,00	MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONPECTII "IONEL"	0,00	5,50	357,00
MD14BAZA1003	SA "BAZA TRANSPORTULUI AUTO NR. 14 DIN FLORESTI"	0,00	10,00	4850,00	MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONPECTII "IONEL"	0,00	6,50	3310,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	40,00	1342,00	MD14NICO1002	SA "NICODIM"	0,00	0,17	34697,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	64,50	49,00	MD14NLAC1003	SA "COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "NLAC"	0,00	4,99	1150,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	200,00	88,00	MD14NLAC1003	SA "COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "NLAC"	0,00	5,00	117875,00
MD14BETA1007	SA "BETON ARMAT"	100,00	20,00	0,00	MD14NOCA1000	SA "BETAICON"	0,00	10,00	20,00
MD14BFCM1001	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	0,00	145,00	12,00	MD14NTEH1006	SA UZINA EXPERIMENTALA DE UTILAJ TEHNOLOGIC "INTEH"	0,00	15,00	30,00
MD14BFCM1001	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	0,00	150,00	4688,00	MD14NUSA1004	SA "GAINUSA"	0,00	0,70	144497,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	250,00	4021,00	MD14OBIS1008	SA "MOBISTIL"	0,00	0,10	20,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	270,00	169,00	MD14OBIS1008	SA "MOBISTIL"	0,00	1,00	1759,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	280,00	509,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	12,00	1000,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	1000,00	50,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	17,00	30,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	1150,00	145,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	20,00	11630,00
MD14CAHA1004	SA "CARAHASANI-VIN"	0,00	150,00	5000,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	93,00	102,00
MD14CARP1005	SA "FLOARE - CARPET"	0,00	5,00	17,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	100,00	2346,00
MD14CARP1005	SA "FLOARE - CARPET"	0,00	23,00	1776,00	MD14PIEE1000	SA Intreprinderea Mixta "PIELE"	0,00	14,00	30,00
MD14CEPU1006	SA "CEREALE-PRUT"	0,00	20,00	9000,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	0,50	26277,00
MD14CERA1008	SA "CERAMICA_T"	0,00	1,60	331579,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	5,25	106300,00
MD14CERF1003	Combinatul de Produse Cerealiere "CEREALE FLOR"	0,00	9,99	255,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	8,05	115000,00
MD14CERF1003	Combinatul de Produse Cerealiere "CEREALE FLOR"	0,00	15,00	129229,00	MD14RAP1009	SA "AUTORAPID"	0,00	5,00	434,00
MD14CICU1007	SA "PISCICULTORUL"	0,00	12,00	9930,00	MD14REME1002	SA "REMEDIUM FARM 306"	0,00	2,00	833,00
MD14CIMA1009	SA "ICAM"	0,00	5,00	139,00	MD14REV1007	SA "TRANSERVICE"	0,00	10,00	100,00
MD14COBI1006	S.A. "Combustibil-Solid"	0,00	6,00	514,00	MD14RFO1001	SA "MARFCONSUM - SUD"	0,00	10,00	200,00
MD14CONO1004	SA "CONSMONT"	0,00	4,15	1930,00	MD14RICA1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN GLODENI"	0,00	1,55	24000,00
MD14COPA1008	SA "INTREPRINDEREA DE COLECTARE A VITELOR SI A PASARILOR"	0,00	8,00	13717,00	MD14RICA1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN GLODENI"	0,00	10,00	107729,00
MD14CORM1002	SA DE PRODUCERE A NUTRURILOR "COMBICORM"	0,00	30,00	1390,00	MD14RMEZ1007	SA "CARMIZ"	0,00	25,00	88,00
MD14COVI1002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARA CLIA"	0,00	7,00	990,00	MD14ROCO1000	SA "NOROC"	0,00	5,00	7686,00
MD14COVI1002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARA CLIA"	0,00	10,00	19377,00	MD14ROZA1009	IM "SUDZUCKER-MOLDOVA"	0,00	28,00	685,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	17,90	23000,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	20,00	6970,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	18,00	13310,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	25,00	3091,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	48,45	58176,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	30,00	7591,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	50,00	23511,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	500,00	16,00	0,00
MD14CRIS1004	SA "CUPCINI - CRISTAL"	0,00	10,15	43349,00	MD14SECA1007	SA "MICARNES"	97,00	25,00	0,00
MD14DEUN1007	SA "FABRICA DE UNT DIN TARA CLIA"	0,00	5,00	13332,00	MD14SLIR1003	SA "SLI"	0,00	30,00	1100,00
MD14ELOM1006	SA "ELCOM"	750,00	4,70	0,00	MD14SPIL1005	SA "SPICUL"	0,00	6,00	4171,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	0,00	115,00	958,00	MD14SPRE1003	SA "SPERANTA"	0,00	7,00	23868,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	0,00	125,00	2202,00	MD14STEJ1009	SA "STEJOUR"	0,00	50,00	106,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	0,00	140,00	2280,00	MD14STEJ1009	SA "STEJOUR"	0,00	95,00	20,00
MD14FASE1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN CALARASI"	0,00	50,00	11998,00	MD14SUCS1007	SA "SUCCES"	0,00	10,00	183690,00
MD14FDPO1002	SA "FABRICA DE PAINE ORHEI"	0,00	10,00	11,00	MD14SUDT1005	SA "SUD TRANS"	0,00	2,60	22973,00
MD14FEST1003	SA "FORESTCOM"	0,00	90,00	4475,00	MD14TAXI1007	SA "TAXI SERVICE"	0,00	20,00	330,00
MD14FLAU1001	SA "FLOAREA SOARELUI"	0,00	250,00	945,00	MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	25,00	522,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	21,50	1107,00	MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	50,00	724,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	25,00	549,00	MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	100,00	1028,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	26,00	140,00	MD14TEBS1007	SA "TEBAS"	0,00	10,00	68,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	27,00	168,00	MD14TERM1005	SA "TERMOTRANSAUTO"	0,00	20,00	26634,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	30,00	1000,00	MD14TICO1006	SA "TIPAR - COLOR"	0,00	5,00	26351,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	32,00	297,00	MD14TIRE1001	SA "TIPOGRAFIA-RECLAMA"	0,00	7,50	800,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	36,00	158,00	MD14TRAC1001	SA "UZINA DE TRACTOARE "TRACOM"	0,00	23,00	410,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	38,00	41,00	MD14UTIL1007	SA "UTILAJCOM"	0,00	21,00	27,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	39,00	750,00	MD14UZIN1007	SA "UZINA ABA1"	0,00	100,00	16725,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	40,00	1100,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	34,99	15000,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	42,00	573,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	35,00	13345,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	44,00	144,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	41,90	15000,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	45,00	2128,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	42,50	451,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	50,00	9135,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	45,00	13463,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	55,00	273,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	52,50	5000,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	60,00	4793,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	100,00	333,

Valori Mobiliare ale emitenților admise spre circulație la Bursa de Valori a Moldovei
Список ценных бумаг, допущенных к обращению на Фондовой Бирже Молдовы и

Table with columns: ISIN, Наименование АО/Депонирова SA, Объем эмиссии, шт./Volume emisiunii, un., Номинальная стоимость, лей / Valoarea Nominala a unei valori mobiliare, lei. Includes sub-sections for Листинг (I-ый уровень) and Листинг (II-ой уровень).

Table with columns: ISIN, Наименование АО/Депонирова SA, Объем эмиссии, шт./Volume emisiunii, un., Номинальная стоимость, лей / Valoarea Nominala a unei valori mobiliare, lei. Lists various companies and their securities.

Table with columns: ISIN, Наименование АО/Депонирова SA, Объем эмиссии, шт./Volume emisiunii, un., Номинальная стоимость, лей / Valoarea Nominala a unei valori mobiliare, lei. Continuation of the securities list.

Ia 31 mai 2013 și incluse la Depozitarul Național al Valorilor Mobiliare включенных в Национальный Депозитарий Ценных Бумаг на 31 мая 2013 года

ISIN	Numar denumirea SA	Объем эмиссии, шт./Volumul emisiunii, un.	Номинальная стоимость, лей / Valoarea Nominală a unei valori mobiliare, lei	ISIN	Numar denumirea SA	Объем эмиссии, шт./Volumul emisiunii, un.	Номинальная стоимость, лей / Valoarea Nominală a unei valori mobiliare, lei	ISIN	Numar denumirea SA	Объем эмиссии, шт./Volumul emisiunii, un.	Номинальная стоимость, лей / Valoarea Nominală a unei valori mobiliare, lei
MD14JLJC1001	SA "JLC"	692 148	56,00	MD14OTIS1000	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	4 651 534	10,00	MD14SPTC1003	SA "SPERANTA-TC"	222 920	1,00
MD14JLJN1008	SA "JLIC-INVEST"	63 200 420	0,00	MD14OVIT1003	SA Fabrica de conserve din Cahul "PROVIT"	1 065 155	15,00	MD14SRVS1009	SA "SERVIS"	42 788	10,00
MD14JORA1009	CB "PROAJIOC" SA	60	1 000,00	MD14PAFI1003	SA "GRUPA FINANCIARA"	44 000	10,00	MD14STAR1003	SA "BUNASTARE"	18 900	10,00
MD14JUBL1006	SA "JUBILEU"	4 200	45,00	MD14PAJU1003	SA "PALAJURA ALBA MEDIA"	100	200,00	MD14STEF1003	SA "STEFANIA-FARM"	69 171	1,00
MD14KDKA1006	SA "K.D.K."	46 243	20,00	MD14PALA1003	SA "PALACE"	135 932	10,00	MD14STEJ1009	SA "STEJAUR"	134 754	0,00
MD14KELY1006	SA "ELEVATOR KELLEY GRAINS"	1 348 659	10,00	MD14PAMA1009	SA "PAMELA"	17 696	10,00	MD14STIN1009	SA "CRISTINA-30"	78 546	2,00
MD14KILM1006	SA "KILIM"	270 256	5,00	MD14PANCO1009	SA "PAN - COM"	139 189	10,00	MD14STRU1009	SA "DTD-NISTRU"	704 653	20,00
MD14LACT1007	SA "LACTIS"	638 000	10,00	MD14PARC1005	SA "PARCUL DE AUTOBUSE SI TAXIMETRE nr 5 OTACI"	116 450	10,00	MD14SUCE1003	SA "SUCCES"	18 884	5,00
MD14LAGE1000	SA "LA GEVA"	20 000	1,00	MD14PARL1004	SA "PARCUL DE AUTOBUSE SI TAXIMETRE nr 8"	89 852	10,00	MD14SUCU1009	S.C. "SUCCIN" SA	750 612	5,00
MD14LELE1003	SA Intreprinderea de lucrari tehnico-sanitare "LALEA-5"	23 864	5,00	MD14PARA1005	SA "PARCUL DE AUTOBUSE SI TAXIMETRE nr 7"	113 643	35,00	MD14SUCS1007	SA "SUCCES"	735 905	10,00
MD14LARA1001	SA "Statiunea Tehnologica de Masini din Calarasi"	17 845	14,00	MD14PATI1004	SA "PARCUL DE AUTOBUSE SI TAXIMETRE nr 9 din Bricheni"	101 914	10,00	MD14SUDT1005	SA "SUD TRANS"	115 563	4,00
MD14LCAN1003	SA "LIBRARIA CENTRALA ANENII NOI"	66 227	5,00	MD14PCOL1005	SA "PISCICOL NORD"	179 348	5,00	MD14SUDV1001	SA "SUD VEST MONTAJ"	43 427	15,00
MD14LEGG1004	SA "LESGORN"	819 192	7,00	MD14PCSO1008	SA "PROFLCONS"	83 822	5,00	MD14SUF1008	SA "SUPER MANAGEMENT"	20 414	5,00
MD14LELO1007	SA "De colectare si desfacere a cerealelor din Olanesti"	120 654	5,00	MD14PDSR1004	SA "PRESUDOR"	377 667	23,00	MD14SUSU1005	SA "SUCCES"	52 304	20,00
MD14LEMN1007	SA "LEMMAR"	439 312	15,00	MD14PECT1009	SA "SPECTRUL"	89 403	14,00	MD14TAMD1005	SA "SPERANTA - MD"	120 685	10,00
MD14LEOV1005	SA "TIPOGRAFIA LEOVA"	75 721	4,00	MD14PEPI1007	SA "PEPIERIA PISCICOLA ZONALA CAHUL"	468 105	10,00	MD14TARA1003	SA "AGROTEHSERVICE TARACLIA"	94 523	10,00
MD14LEV1003	SA "LEOVIN"	636 937	10,00	MD14PERS1003	SA "PERSPECTIVA"	32 403	1,00	MD14TARD1000	SA "DRUMURI - TARACLIA"	719 379	10,00
MD14LIAA1002	SA "LIA"	7 753	10,00	MD14PESI1004	SA "PESTE"	1 182 197	1,00	MD14TATE1007	SA "FABRICA DE PRODUSE LACTATE DIN CIMISLIA"	74 965	10,00
MD14LIAC1000	Agrofirm "Cimisliu" SA	50 582	1 000,00	MD14PETE1007	SA "PESTE"	4 180	10,00	MD14TATO1005	SA "MONTATOR"	64 823	17,00
MD14LIBR1002	SA "LIBERTATEA"	66 270	1,00	MD14PETR1002	SA "PETRICANCA"	19 183	200,00	MD14TAUS1008	SA "TAKTUS"	14 756	1,00
MD14LIC1006	S.A. "FERTILITATEA"	246 636	3,00	MD14PICU1002	SA pentru reparatii tehnici agricole "RTS-SPICUSOR"	83 986	10,00	MD14TAVI1007	SA "DE PRODUCERE SI COMERT BOTAVA"	382 711	1,00
MD14LIC1006	SA "GLUCERIA"	22 541	15,00	MD14PICV1009	SA "SPICUSOR - V"	42 792	1,00	MD14TAXI1007	SA "TAXI SERVICE"	31 560	10,00
MD14LIDE1005	SA "EDILITAR"	122 938	10,00	MD14PIEC1000	SA Intreprinderea Mida "PIELE"	1 347 968	8,00	MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	5 591 020	20,00
MD14LIFT1006	SA "LIFTMONTAJ"	627 128	10,00	MD14PIEL1001	SA "PIELARI"	1 158 432	40,00	MD14TDC1007	SA "TDC"	677 708	5,00
MD14LINC1008	SA "LINCOM-IT"	20 956	6,00	MD14PIER1003	SA "PIERIRI"	31 623	12,00	MD14TDBS1007	SA "TETAS"	1 084 555	10,00
MD14LIPC1003	SA "Intreprinderea de colectare a cerealelor din Lipcani"	1 181 473	10,00	MD14PILO1009	SA "PILOT"	30 098	18,00	MD14TECC1004	SA "ETER-C"	124 773	1,00
MD14LITA1001	SA "FERTILITATEA-ANENII NOI"	275 549	10,00	MD14PIRV1004	SA "PIRVIDA"	44 787	10,00	MD14TECO1000	SA "TELECOMRUT"	29 339	10,00
MD14LINA1007	SA "LINA"	35 838	20,00	MD14PIV1007	S.A. "Pevomasco - Vin"	155 317	10,00	MD14TECT1005	SA "PROTECTIA"	17 988	10,00
MD14LLOE1007	SA "GLODENI REPARATIE"	31 075	60,00	MD14PLAC1001	SA "PLANETA-CARTE"	27 640	5,00	MD14TEHD1008	SA "Intreprinderea de reparatii si deservirea tehnici"	47 613	17,00
MD14LLOH1007	SA "LOHHA"	63 658	5,00	MD14PLAF1008	SA "PLAI-FRUCT"	263 435	6,00	MD14TEHM1007	SA "MOLDTEHMED"	106 740	10,00
MD14LORD1002	SA "AVICOLA - NORD"	2 699 172	1,00	MD14PLEX1002	SA "COMPLEX"	330 061	10,00	MD14TEHO1005	SA "Tehoptimed"	62 877	12,00
MD14LORI1007	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN FLORESTI"	177 269	2,00	MD14PLOP1000	SA "LA PLOPI"	30 329	1,00	MD14TEMI1006	SA "CONSTRUCTORUL CANTEMIR"	71 214	9,00
MD14LORO1007	SA "Moldio"	58 676	10,00	MD14PLOV1002	SA "PLOVIDI"	1 486 876	1,00	MD14TENI1005	SA "FABRICA DE VINURI DIN SARATENII VECHI"	173 982	10,00
MD14LOVE1005	SA "Farmacia IALOVENI"	203 005	1,00	MD14PLUG1003	SA "PLUGUSOR-APC"	331 071	10,00	MD14TERF1004	SA "FERTILITATEA DINTRASANI"	193 321	10,00
MD14LRAI1003	SA "FABRICA DE PRODUSE LACTATE DIN CALARASI"	215 603	0,00	MD14PLUM1005	SA "PLUMBUM"	44 664	1,00	MD14TERM1005	SA "TERMOTRANSAUTO"	283 490	20,00
MD14LRSC1009	SA "LA RASCRUCE"	30 000	21,00	MD14POLI1009	SA "POLIGRAFIST"	80 000	10,00	MD14TEAT1007	SA "TETRA TRANS GROUP"	5 152	20,00
MD14LUCF1009	SA "LUCEAFARUL - SERVICE"	106 365	10,00	MD14PORT1000	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO NR.29"	157 806	7,00	MD14TEXT1000	SA "BAZA COMERCIALA ANGRO 'TEXTILE"	434 763	10,00
MD14LUVA1001	SA "LUMINA VIEI"	63 526	5,00	MD14PORI1007	SA "PORUMBITA"	7 662	10,00	MD14THIC1005	SA "TEHNICA"	60 345	30,00
MD14LURA1009	SA "LAURA"	2 725 642	3,00	MD14PRAP1002	SA "PARCUL DE AUTOBUSE nr.1 din CHISNAU"	92 959	20,00	MD14THIE1008	SA "ANTICOR ELECTRO"	13 168	4,00
MD14LUSA1002	SA "LUSMECOM"	261 164	50,00	MD14PREF1008	SA "PRESTEFIT"	64 440	10,00	MD14TICO1008	SA "TIPAR - COLOR"	3 617 267	10,00
MD14LUTE1001	SA "LULTEVI"	100 616	1,00	MD14PRES1003	SA "MOLDPRESA"	174 196	24,00	MD14TIES1000	SA "GRATISITI - SERVICE"	128 951	1,00
MD14MACA1007	SA "MACARA"	136 593	7,00	MD14PRDI1006	SA "INTREPRINDEREA DE TRANSPORT AUTO NR.8"	136 490	10,00	MD14TINH1009	SA "TIPOGRAFIA - HINCESTI"	20 212	10,00
MD14MACI1009	SA "FARMACIA NR. 280"	105 135	1,00	MD14PRIN1004	SA "INTREPRINDEREA DE TRANSPORT AUTO Nr.7"	136 398	10,00	MD14TILA1005	SA "SMA-FERTILITATE"	2 573 407	1,00
MD14MACN1002	SA "MACON"	4 373 588	5,00	MD14PRON1000	BC "PROCREDIT BANK" SA	365 350	1 000,00	MD14TILT1003	SA "VAST - PROTECT"	2 400 392	1,00
MD14MAG1005	SA "MAGISTRALA"	1 925 958	5,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	60 531 413	1,00	MD14TIRO1001	SA "TIPOGRAFIA-RECLAMA"	67 979	5,00
MD14MAGN1008	SA "MAGNOLIA - SERVICOM"	278 046	10,00	MD14PROD1008	SA "AGROPROD"	4 248 128	1,00	MD14TIRP1008	SA "IM TIREX PETROL"	18 579 712	6,00
MD14MAMA1005	SA "MAMALIGUTA"	1 517 545	1,00	MD14PROS1001	SA Societatea de cercetari stiintifice si prospectiuni in constructii	13 494	10,00	MD14TIST1003	SA "TIPOGRAFIA - STRASENI"	17 734	10,00
MD14MAPS1002	SA "MAPASALT"	79 490	23,00	MD14PRU1002	SA "PRUT 1000"	65 097	10,00	MD14TITI1003	SA "TITAN-OTEL"	47 223	100,00
MD14MARI1002	SA "FABRICA DE VINURI DIN COLIBASI 'MARGARITAR'"	29 110	50,00	MD14PRU1009	SA "PRUT 80"	1 006 184	10,00	MD14TIVO1003	SA "TIPOGRAFIA STEFAN - VODA"	30 000	10,00
MD14MARR1001	SA "CODRU MARE"	23 977	4,00	MD14PRUV1006	SA "PROURA-VIN"	526 137	10,00	MD14TOCU1000	SA "TOCUSOR"	81 207	20,00
MD14MARS1000	SA "DAAC Hermes grup"	72 675 153	1,00	MD14PUHA1005	SA "FARMACIA-PUHACENI"	45 720	1,00	MD14TOPA1009	SA "TOPAZ"	1 082 840	24,00
MD14MARU1006	SA "MARCELESTI - COMBI"	1 788 480	10,00	MD14RAAI1003	SA "REPARATIE"	100 926	10,00	MD14TRAB1002	SA "TRANSCON"	221 388	5,00
MD14MATO1006	SA "MATON CATANA"	27 528	10,00	MD14RABI1005	SA Intreprinderea comerciala "FAVORABIL"	320 048	1,00	MD14TRAC1001	SA "UZINA DE TRACTOARE "TRACOM"	2 274 887	20,00
MD14MAUR1006	SA "MAURBUS"	9 745	9,00	MD14RACI1009	SA "SPECIAL-AUTO SERVICE"	58 553	35,00	MD14TRAN1008	SA "TRANSRIB"	224 385	17,00
MD14MCAR1008	SA "MOLD-CARTON"	11 908 783	10,00	MD14RAC1008	SA "RAPID CONSTRUCTIA"	65 742	10,00	MD14TRAS1003	SA "INTREPRINDEREA DE TRANSPORTURI AUTO nr.1"	330 881	17,00
MD14MCDE1000	SA "CULINARIE DECEBAL"	41 155	2,00	MD14RADA1001	SA "RADA"	918 489	10,00	MD14TRIA1005	SA compania de holding "TRIADA-HOLDING"	1 902 000	5,00
MD14MDDN1008	SA "MOLD-NORD"	2 033 300	20,00	MD14RADN1003	SA "RADNIATOR"	57 153	47,00	MD14TRIC1003	SA "TRICON"	470 738	35,00
MD14MECB1002	SA "MEC COMUNAL-TRANSPORT"	1 971 404	1,00	MD14RAMA1000	SA "FARMACIA NR.297"	4 533	10,00	MD14TRIX1006	SA "TRIMEXPO"	5 168	50,00
MD14MECS1003	SA "MECESERVICE"	1 151 966	1,00	MD14RAMI1002	SA "CAREMATIC"	259 387	10,00	MD14TROB1006	SA "TRANSOBIECT"	115 560	10,00
MD14MEGA1009	SA "MEGARON"	175 400	1,00	MD14RANI1001	SA "RANIS-COM"	61 999	1,00	MD14TROL1004	SA "AGROPETROL"	97 485	10,00
MD14MENS1000	SA "MECONS-COMRAT"	60 428	10,00	MD14RANS1009	SA "AGROTRANS"	48 139	10,00	MD14TRON1002	SA "ELECTRONSERVICE - EDINET"	8 196	10,00
MD14MENT1009	SA "COMITENT-SA"	125 000	5,00	MD14RANP1008	SA "COMTRANS"	90 532	5,00	MD14TROS1007	SA "INTROSCOP"	1 622 097	40,00
MD14MEON1004	SA "MECONS 21"	400 875	1,00	MD14RAPN1009	SA "AUTORAPID"	28 142	10,00	MD14TRSE1009	SA "TRANSPORT-SERVICE"	3 595	40,00
MD14MERC1004	SA "MERCURIU K"	32 728	2,00	MD14RAPN1009	SA "AUTORAPID"	28 142	10,00	MD14TSCC1006	SA "TEHNOSERVICE"	48 119	10,00
MD14MERF1001	SA "FARMACIA-MERENI"	112 587	1,00	MD14RARC1002	SA "REACTIV SA"	1 574	25,00	MD14TUL1005	SA "Combinatul materialelor de constructie din or Cahul" SA	418 306	10,00
MD14METI1004	SA "METALIC"	92 102	40,00	MD14REAL1007	SA "CEREALEPROIC"	4 990	2,00	MD14TUSE1004	SA "IUVENTUS-DS' SVM"	75	1 000,00
MD14METF1009	SA "METALFORESA"	359 042	10,00	MD14REAN1005	SA "de comerț 'MUGUREAN'"	10 000	10,00	MD14TUIF1002	SA "FABRICA DE FERMENTARE A TUTUNULUI DIN SOLDANESTI"	661 280	20,00
MD14METR1005	SA "MECANIZATOR-TRIUMP"	35 356	5,00	MD14REC31000	SA "RECIN"	85 097	10,00	MD14TUIV1004	SA "TOMAI-VINEA"	953 867	10,00
MD14METU1002	SA "Metalcon" SA compania comerciala-industriala "DRUMETUL"	50 003	4,00	MD14RECL1005	SA "RECLAMA"	15 435	10,00	MD14UACT1008	SA "ORGANIZATOR CONSTRUCTIA"	365 407	10,00
MD14MIVA1000	SA "MENSERVIAJIL"	36 308	10,00	MD14REDI1009	SA "Intreprinderea pentru colectarea cerealelor din Rediu-Mare"	164 168	10,00	MD14UDAR1007	SA "UNIPRODUCT"	90 565	50,00
MD14MEZE1002	SA "MEZELURI EXTRA"	41 772	5,00	MD14REDO1001	SA "CREDO - CARTEA"	14 582	5,00	MD14ULEE1008	SA "ULEEX"	967 809	10,00
MD14MEZO1000	SA "MEZON"	7 507 452	10,00	MD14REFP1008	SA "REFPLAST"	170 683	10,00	MD14ULMV1007	SA "ULUMVIN"	191 987	10,00
MD14MHID1001											

În ianuarie-martie 2013, produsul intern brut a crescut cu 3,5%

În ianuarie-martie 2013, produsul intern brut a constituit, în valoare nominală, 19 mlrd 673 mln lei /circa 1,2 mlrd euro/, prețuri curente de piață, fiind în creștere, în termeni reali, cu 3,5% față de trimestrul I al anului 2012, informează MOLDPRES cu referire la date ale Biroului Național de Statistică.

Potrivit Valentinei Gidilica, șefa Direcției conturi naționale și sinteze macroeconomice de la BNS, valoarea adăugată brută produsă în sectorul de bunuri s-a majorat cu 2,2% în raport cu perioada similară a anului trecut, influențând pozitiv (+0,4%) evoluția PIB-ului.

În aceeași perioadă, valoarea adăugată brută produsă în agricultură, economia vînatului, silvicultură, piscicultură și industrie a depășit realizările perioadei respective a anului 2012 cu 2,3% și, respectiv, 2,2%. Totodată, contribuția sectorului de bunuri la formarea produsului intern brut a constituit, în perioada de referință, 19,2%.

Valoarea adăugată brută produsă în sectorul de servicii s-a majorat, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, cu 2,8%, contribuind la sporirea produsului intern brut cu 1,9%. Construcțiile au înregistrat cea mai mare creștere a volumului de activitate (+10,5%), urmate de comerțul cu ridicata și cu amănuntul (+3,5%), alte activități de servicii (+2,3%), transporturi și comunicații (+1,8%).

De asemenea, majorări considerabile s-au produs pentru alte activități de servicii colective, sociale, personale și servicii oferite gospodăriilor particulare de către personalul angajat (+12,2%), tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor (+6,6%), hoteluri și restaurante (+3,0%). Creșteri ușoare ale volumului de activitate s-au mai înregistrat în sănătate și asistența socială (+0,9%) și în activități financiare (+0,7%). Reduceri ale valorii adăugate brute s-au înregistrat în învățământ (-2,9%) și în administrația publică (-1,8%).

Contribuția sectorului de servicii la formarea produsului intern brut a constituit, în perioada de referință, 65,1%.

Volumul impozitelor pe produse colectate la Bugetul Public Național s-a majorat cu 5,3% în raport cu perioada similară a anului 2012, avînd un impact pozitiv (+0,9%) asupra evoluției produsului intern brut. În perioada de referință, volumul impozitelor pe produse a contribuit la formarea PIB-ului cu 18,0%.

Consumul final a fost în creștere cu 2,6%, în raport cu perioada respectivă a anului trecut, influențând pozitiv (+ 3,2%) sporul produsului intern brut. Creșterea a fost determinată de majorarea cu 3,7% a consumului final al gospodăriilor populației. Formarea brută de capital fix a depășit cu 6,6% realizările perioadei respective a anului precedent, contribuind în perioada de referință cu 21,4% la formarea produsului intern brut. Exportul și importul de bunuri și servicii s-au majorat, respectiv, cu 9,4% și 4,0% față de perioada respectivă a anului precedent.

Datele BNS nu se referă la raioanele din partea stîngă a Nistrului și la municipiul Bender, notează MOLDPRES.

R. Moldova a majorat exportul de mărfuri cu 12,7%

În ianuarie-aprilie exporturile de mărfuri din R. Moldova au constituit 773,6 mln dolari SUA, volum superior cu 12,7% celui înregistrat în perioada similară a anului trecut, informează MOLDPRES cu referire la date ale Biroului Național de Statistică.

Potrivit Marianeî Eni, șefă de direcție la BNS, exporturile de mărfuri autohtone au con-

stituit 531,4 mln de dolari SUA (68,7% din total exporturi), înregistrînd o creștere de 35,2%, față de ianuarie-aprilie 2012. Această creștere a contribuit la sporirea pe ansamblu a exporturilor cu 20,1%. Totodată, reexporturile de mărfuri au avut o valoare de 242,2 mln de dolari SUA, care echivalează cu o cotă de 31,3% în total exporturi. Comparativ cu primele patru luni ale anului trecut, reexporturile de mărfuri s-au diminuat cu 17,4%.

Exporturile de mărfuri destinate țărilor Uniunii Europene au constituit 349,4 mln de dolari SUA (cu 3,8% mai mult față de ianuarie-aprilie 2012), deținînd o cotă de 45,2% în total exporturi.

Țările CSI au fost prezente în exporturile Moldovei cu o pondere de 41,0%, ce corespunde unei valori de 317,3 mln de dolari SUA. Exporturile de mărfuri către aceste țări s-au majorat cu 13,8% comparativ cu perioada corespunzătoare a anului trecut.

Primele 27 de țări-partenere în derularea exporturilor, care au deținut 97,2% din volumul total, au fost: Rusia, România, Turcia, Italia, Ucraina, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Germania, Polonia, Grecia, Franța, Noua Zeelandă, SUA etc.

În ianuarie-aprilie 2013 importurile au totalizat 1 mlrd 729,2 mln de dolari SUA, volum superior cu 6,08% celui realizat în primele patru luni ale anului trecut.

Decalajul considerabil în evoluția exporturilor și importurilor a determinat acumularea în ianuarie-aprilie anul curent a unui deficit al balanței comerciale de 955,6 mln de dolari SUA. Acesta este cu 1,2 la sută mai mare față de cel înregistrat în aceeași perioadă a anului 2012.

Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi în ianuarie-aprilie 2013 a fost de 44,7%, față de 42,1% în primele patru luni ale anului 2012.

Datele BNS nu includ operațiunile de export-import ale întreprinderilor și organizațiilor din stînga Nistrului și din municipiul Bender.

Ministerul Agriculturii a lansat proiectul Strategiei de dezvoltare a sectorului

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) a lansat astăzi prima rundă de discuții publice pe marginea proiectului Strategiei de dezvoltare a agriculturii și a mediului rural în R. Moldova pentru anii 2014-2020. Dezbaterile au avut loc în satul Costești, raionul Ialoveni și la ele au participat demnitari din minister, agricultori și funcționari publici locali din raioanele din centrul țării, informează MOLDPRES.

“Fără un astfel de document nu poți vorbi nici cu Banca Mondială, nici cu alți donatori externi”, a declarat la întrunire Vasile Bumacov, ministrul Agriculturii. El a subliniat faptul că este important ca Strategia să fie asimilată de toți actorii implicați și a comparat-o cu Strategia de dezvoltare a țării 2020.

La rîndul său, viceministrul Agriculturii Viorel Guța a spus că agricultura moldovenească generează în continuare mai multe exporturi, decît importuri de produse. El a accentuat că agricultorii moldoveni trebuie să depășească un șir de handicapuri de abordare economică și tehnică pentru a atinge o mai bună productivitate a muncii în ramură.

Proiectul Strategiei de dezvoltare a agriculturii și a localităților rurale prevede realizarea obiectivelor sale prin creșterea competitivității, gestionarea durabilă a resurselor naturale și ameliorarea standardelor de viață la sat.

Discuții publice similare urmează să aibă loc în această lună în nordul și sudul țării. Demnitarii din Ministerul Agriculturii speră că proiectul va fi avizat de Guvern în această vară, iar Parlamentul îl va putea adopta în sesiunea de toamnă.

SA „Întreprinderea de colectare a cerealelor din Olănești”

aduce la cunoștința persoanelor cointeresate următoarele:

Completări la raportul anual al societății pentru anul 2012:

Membrii Consiliului societății:

Caireac Ivan – președinte;
Corovai Ala – membru;
Corovai Veaceslav – membru;
Cereș Irina – membru;
Cereș Eduard – membru;

Membrii comisiei de cenzori:

Cotelea Florian – președinte;
Zaporojan Natalia – membru;
Ciuntu Lilian – membru.

Grigoriev Anatol – director SA „Întreprinderea de Colectare a Cerealelor din Olănești”.

Membrii Consiliului societății și relațiile lor de afiliere:

Corovai Veaceslav și Corovai Ala – soț și soție;
Cereș Eduard și Cereș Irina – soț și soție.

Încheierea de audit, privind rezultatele controlului de audit ale activității economico-financiare ale societății pentru anul 2012, efectuată de către Logic-Audit SRL:

“În opinia noastră, rapoartele financiare reflectă veridic în toate aspectele semnificative situația financiară a S.A. „Întreprinderea de Colectare a Cerealelor din Olănești” la 31 decembrie 2012, rezultatele financiare, fluxul capitalului propriu și fluxul mijloacelor bănești ale acestuia pentru acest an în conformitate cu Standardele Naționale de Contabilitate, Legea Contabilității nr. 113-XVT din 27.04.2007 și Codul fiscal al Republicii Moldova”.

SA „ÎSRT-FĂLEȘTI”

В соответствии с решением Совета SA “ISRT-Falesti” 07 мая 2013 года по адресу: г. Фалешты, ул. Картиерул Викторией, 4 состоялось очередное годовое общее собрание акционеров в очной форме. На собрании присутствовали акционеры и их полномочные представители с количеством акций, составляющих 57,03% от общего количества голосующих акций

СОБРАНИЕ ПРИНЯЛО СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ

ПО ВОПРОСАМ ПОВЕСТКИ ДНЯ:

1. Утвержден отчет Совета общества за 2012 год.
2. Утвержден финансовый отчет общества за 2012 год и перспективы развития на 2013 год.
3. Утвержден годовой аудиторской организации общества за 2012 год
4. Утверждены нормативы распределения прибыли на 2013 год и о покрытии убытков 2012 года из резервного фонда предприятия.
5. Утверждена аудиторская организация общества на 2013 год – „Confirmare-Audit” SRL и установлен размер оплаты ее услуг.

„PLOVDIV” S.A.

Conform deciziei Consiliului Societății, la data de 7.05.2013 a avut loc adunarea generală ordinară anuală a acționarilor „PLOVDIV” S.A. cu prezența acestora, pe adresa: Chișinău, b. Moscova, 6. Numărul total de acțiuni cu drept de vot constituie 1486876 acțiuni. La adunare au fost înregistrați 18 acționari și reprezentanții lor, ce dețin în total 1086408 acțiuni sau 73,07% din numărul total de acțiuni cu drept de vot.

S-AU APROBAT

URMĂTOARELE DECIZII:

1. Darea de seamă a organelor de conducere privind rezultatele activității societății în anul 2012.
2. Cu privire la aprobarea raportului organizației de audit și aprobarea bilanțului anual.
3. Direcțiile de activitate pe anul 2013.
4. Repartizarea venitului pentru anul 2012.
5. Diverse.

S.A. “Cereale Vulcanesti”

Настоящим сообщаем о принятии советом общества S.A. “Cereale Vulcanesti” отставки члена совета Ангельчевой Н.

Societatea pe acțiuni S.A. “Construcția-Modern”

aduce la cunoștința acționarilor săi, că la data de 01 iunie 2013 a avut loc adunarea generală a acționarilor. La adunare au fost prezenți acționari, care dețin 911756 acțiuni ceea ce constituie 52,7% din numărul total de acțiuni cu drept de vot.

AU FOST APROBATE

URMĂTOARELE DECIZII:

1. S-a aprobat darea de seamă a Consiliului Societății și a Organului Executiv privind rezultatele activității pentru anul 2012.
2. S-a aprobat darea de seamă a comisiei de cenzori și a companiei de audit pentru anul 2012.
3. Pentru anul de activitate 2013 repartizarea venitului s-a votat în felul următor: – 10% din venit să fie plătite dividende, – 90% să fie folosite pentru dezvoltarea activității de producție a societății.
4. A fost ales consiliul de administrare.
5. A fost aprobat lista mijloacelor fixe supuse vânzării pe anul 2013.
6. A fost aprobat cuantumul retribuției muncii membrilor organelor de conducere și control pentru anul 2013.
7. A fost aprobată firma de audit.
8. A fost aprobată redactarea nouă a statutului.

Consiliul societății S.A. “CONSTRUCȚIA-MODERN”

În atenția acționarilor SA «Întreprinderea de transport auto nr. 7 or. Bălți»

Se anunță convocarea repetată adunării generale anuale a acționarilor «Întreprinderea de transport auto nr. 7” or. Bălți» conform deciziei Consiliului Societății. Adunarea va avea loc cu prezența acționarilor la data de 19 iulie anul 2013 pe adresa: Calea Leșilor, 184 mun. Bălți. Adunarea se va începe la ora 14 și 15 min. Înregistrarea participanților: de la ora 13.00 pînă la ora 14.00.

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă a Consiliului societății privind rezultatele activității economico-financiare în anul 2012 și direcțiile principale de activitate a societății pentru anul 2013.
- 2.. Acoperirea pierderilor pe anul 2012 și aprobarea normativelor pe repartizarea a beneficiului pentru anul 2013.
3. Examinarea încheierii organizației de audit pentru anul 2012.
4. Darea de seamă anuală a comisiei de cenzori pentru anul 2012.
5. Aprobarea organizației de audit pe anul 2013 și stabilirea cuantumului retribuției serviciilor ei.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare este întocmită conform situației din 03.05.2013. Cu materialele ordinii de zi acționarii pot lua cunoștință în zilele de lucru, începînd cu 10.07.2013 de la orele 10 pînă la 16 pe adresa: Calea Leșilor, 184 mun. Bălți.

Pentru înregistrare acționarii vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții – și procura întocmită conform prevederilor legislației.

Relații la tel.: (231) 5-26-49 Director

SA “Consator”

În conformitate cu Hotărîrea Adunării Generale a Acționarilor SA “Consator” din data de 29 mai 2013, la care au participat acționari deținători a 96,18% din acțiunile cu drept de vot.

S-A APROBAT

1. Darea de seamă a Consiliului Societății și organului executiv pentru anul 2012.
2. Darea de seamă financiară pentru anul 2012.
3. Darea de seamă a Comisiei de Cenzori pentru anul 2012 și controlul de audit.
4. Repartizarea profitului anual al Societății inclusiv plata dividendelor anuale.
5. Statutul Societății în redacție nouă.
6. Alegerea membrilor Consiliului Societății.
7. Confirmarea companiei de audit pentru anul 2013 cu stabilirea cuantumului retribuției serviciilor ei.

Publicare suplimentară la raportul anual a Societății pe Acțiuni "Automobilistul Nis"

7. Lista insiderilor și a persoanelor afiliate emitentului și mărimea cotelor deținute în capitalul social al emitentului, conform formularului EM-1 din raportul anual al emitentului.

Anexa la p. 7 a raportului anual publicat la data de 03.04.2013

Nr. d/o	Numel, prenumele	Codul personal (IDNP)	Funcția deținută	Sediul persoanei	Acțiunile deținute nr.	Cota parte a acțiunilor
1	Rotaru Maria	2001024266980	Pensionara	or. Nisporeni str. 9 mai nr. 3		
2	Rotaru Ion	0960911869469	Sofer	or. Nisporeni str. Industrială nr. 9/5		
3	Rotaru Angela	2000024037589	Profesoară	or. Nisporeni str. Toma Ciobă 76		
4	Rotaru Vitalie	0960911869470	Șofer	or. Nisporeni str. 9 mai nr. 3	25	0.05
5	Rotaru Tatiana	0990206243669	Merciolog	or. Nisporeni str. 9 mai nr. 3		
6	Popa Elizaveta	2004602324326	Muncitoare	or. Nisporeni str. 9 mai nr. 17	120	0.24
7	Popa Olesea Petru	0984332601343	Studentă	or. Nisporeni str. 9 mai nr. 17	25	0.05
8	Popa Tatiana Petru	0984332601344	Studentă	or. Nisporeni str. 9 mai nr. 17	25	0.05
9	Popa Tudor Petru	2004602324327	Șomer	or. Nisporeni str. 9 mai nr. 17	25	0.05
10	Mucu Victoria	0977316446463	Șomer	or. Nisporeni str. 1 mai nr. 72		
11	Mucu Diana	0973654633762	Profesoară	or. Nisporeni str. 1 mai nr. 72		
12	Mucu Roma	0962663235668	Sofer	or. Nisporeni str. 1 mai nr. 72		
13	Mucu Lilian	0963022312241	Tehnolog	or. Nisporeni str. 1 mai nr. 72		
14	Pusca Maria Pavel	0972002866243	Gospodina	or. Nisporeni, s. Seliste		
15	Pusca Zinaida Vasile	0698342204112	Somer	or. Nisporeni, s. Seliste		
16	Pusca Valentina Vasile	0982302002621	Somer	or. Nisporeni, s. Seliste		
17	Pusca Lilia Vasile	0970200231221	Profesoara	or. Nisporeni, s. Seliste		
18	Pusca Veronica Vasile	0970200231223	Somer	or. Nisporeni, s. Seliste		
19	Timbur Viorica	2009043031213	Sefa directie calcul drepturi sociale	or. Nisporeni s. Varzaresti		
20	Timbur Serghei	0971728034420	Avocat	or. Nisporeni s. Varzaresti		
21	Croitoru Ana Serghei	2000024030062	Somer	or. Nisporeni str. Traian nr. 3		
22	Croitoru Cristina	2007024012422	Specialist principal directia finante CR	or. Nisporeni str. Traian nr. 3		

8. Informația privind valorile mobiliare ale emitentului înregistrate în Registrul de Stat a valorilor mobiliare la ultima zi a perioadei de gestiune (31 decembrie).

Tip valori mobiliare	Codul ISIN	Numărul valorilor mobiliare, unități	Valoarea nominală a valorilor mobiliare, lei	Termen de circulație	Numărul valorilor mobiliare	
					Răscumpărate pe parcursul perioadei de gestiune	Achiziționate pe parcursul perioadei de gestiune
Acțiuni ordinare	ASN-1	50020	10	X	-	-
Acțiuni preferențiale	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni	-	-	-	-	-	-

9. Capitalul social al emitentului la ultima zi a perioadei de gestiune 500200
10. Numărul de acționari înregistrați în Registrul la ultima zi a perioadei de gestiune 104

11. Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin 5 și mai mult la sută din acțiunile cu drept de vot păsate ale emitentului

Denumirea completă a persoanelor juridice/ numele prenumele persoanei fizice, numărul de înregistrare (IDNO)/codul personal al persoanei fizice (IDNP)	Numărul de acțiuni cu drept de vot		Cota deținută în numărul total de acțiuni cu drept de vot ale emitentului, %
	Preferențiale	Ordinare	
Rotaru Andrei Ion/ 0972002866233		36596	73,17

12. Lista filialelor și reprezentanțelor emitentului-nu există
13. Informația despre reorganizarea emitentului și a persoanelor afiliate acestuia-nu există
14. Informația privind registratorul și auditorul emitentului.
a) Registratorul: Compania „Registru” SA MD-2012 Chișinău, str. Ciusev 47, Domenti Olesea, tel: 022541942,01.01.2010, nr. R-101/362.
b) Auditorul SRL „Unserv Audit”, or. Ungheni, str. Decebal 17/1, Mihalache Anjela, tel. 023620616,17.06.2011, nr. 1791/2011

Consiliul S. A "Nerudnic"
Informează despre deciziile abordate de Adunarea generală a acționarilor societății petrecută pe data de 02.06.2013.
Unanim prin votare se aprobă darea de seamă despre rezultatele economico-financiare pe anul 2012 al S.A. "Nerudnic".
Unanim prin votare se aprobă darea de seamă a organizației de audit.
Unanim prin votare se aprobă Consiliul Societății în număr de 5 persoane.
Consiliul Societății S.A. "Nerudnic"

În atenția acționarilor S.A. «Elevatorul largara»!
Consiliul Societății în ședința din 17 iunie 2013 a aprobat cu vot unanim Darea de seamă privind rezultatele emisiunii valorilor mobiliare ale S.A. «Elevatorul largara» în sumă de 11 000 000 (unsprezece milioane) lei și a calificat emisiunea suplimentară ca efectuată.
Deasemenea, au fost aprobate modificările în statutul S.A. «Elevatorul largara» referitoare la modificarea capitalului social în rezultatul emisiunii suplimentare.

Compania Investițională „INTERPARES PRIM” SA

La 11 iunie 2013 a avut loc adunarea generală ordinară anuală repetată a acționarilor CI „Interpares Prim” SA cu prezența acestora, la care au fost înregistrați 85 acționari și reprezentanții lor, ce dețin în total 13997289 acțiuni sau 25,09% din numărul total de acțiuni cu drept de vot.

PRIN VOT MAJORITAR, ADUNAREA GENERALĂ ANUALĂ A ACȚIONARILOR A LUAT URMĂTOARELE DECIZII DE BAZĂ:

1. A aproba darea de seamă a organului executiv pentru anul 2012 și indicatorii financiari pe anul 2013.
2. A aproba darea de seamă anuală a Consiliului societății pentru anul 2012.
3. A aproba darea de seamă financiară anuală a CI „Interpares Prim” SA pentru anul 2012 și a lua act de concluzia firmei de audit.
4. A aproba darea de seamă anuală a Comisiei de cenzori a societății pentru anul 2012.
- 5.1 A aproba repartizarea profitului după impozitare pentru anul 2012 în sumă de 2550017,82 lei în următoarele proporții: pentru formarea capitalului de rezervă – 5%, pentru plata dividendelor – 44,1%, pentru acoperirea pierderilor anilor precedenți – 23,3%, pentru investirea în vederea dezvoltării Societății – 24,6%, pentru plata recompenselor anuale către membrii Consiliului societății și ai Comisiei de cenzori – 3%.
- 5.2 A aproba direcționarea profitului după impozitare spre plata dividendelor acționarilor în sumă de 1115779,02 lei. Mărimea dividendelor ce revin la o acțiune ordinară nominativă aflată în circulație constituie 2 bani. Forma de achitare a dividendelor – în mijloace bănești. Termenul de achitare a dividendelor – începând cu data de 09 septembrie 2013. Lista acționarilor și deținătorilor nominali ai acțiunilor CI „Interpares Prim” SA, care au dreptul de a primi dividende, este perfectată la data de 01 aprilie 2013, ținând cont de modificările operate în lista acționarilor la data tinerii adunării generale anuale repetate a acționarilor.
- 5.3 A aproba normativele preventive de repartizare a profitului pe anul 2013.
- 6.1 A majora capitalul social al CI „Interpares Prim” SA prin efectuarea emisiunii a V-a suplimentare închise a 6600000 acțiuni ordinare nominative de clasa I, cu valoarea nominală de 1 leu/ acțiunea, în sumă totală de 6600000 lei din contul mijloacelor bănești ale acționarilor, după înregistrarea căreia capitalul social al CI „Interpares Prim” SA va constitui 62490800 lei.
- 6.2 A aproba Decizia privind emisiunea a V-a suplimentară închisă a acțiunilor ordinare nominative de clasa I ale CI „Interpares Prim” SA.

Decizia privind emisiunea suplimentară închisă a acțiunilor CI „Interpares Prim” SA

1. Datele de identificare ale emitentului: Compania Investițională „Interpares Prim” Societate pe acțiuni, MD-2068, Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Matei Basarab, 2a.
2. Data și numărul înregistrării de stat a emitentului: 03.11.1994, nr. 1003600120263.
3. Data adoptării hotărârii privind emisiunea valorilor mobiliare: Procesul-verbal al adunării generale ordinare anuale repetate a acționarilor din 11.06.2013.
4. Denumirea organului de conducere al emitentului valorilor mobiliare, care a adoptat hotărârea privind emisia valorilor mobiliare: Adunarea generală a acționarilor.
5. Tipul valorilor mobiliare: acțiuni ordinare nominative.
6. Descrierea clasei valorilor mobiliare emise: ordinare nominative.
7. Forma valorilor mobiliare: acțiuni ordinare nominative nematerializate, sub formă de înscrieri în conturi personale.
8. Clasa valorilor mobiliare: clasa I.
9. Numărul de ordine al emisiunii respective a valorilor mobiliare din clasa respectivă: a cincia.
10. Numărul de valori mobiliare în emisiunea respectivă: 6600000 buc.
11. Numărul total de valori mobiliare din clasa respectivă (ținând cont de emisiunea în cauză): 62490800 buc.
12. Mărimea (mărimea posibilă) emisiunii în expresie numerică și valorică, cota valorilor mobiliare subscrise: 6600000 acțiuni, 6600000 lei, 100% acțiuni subscrise.
13. Modul și formele de achitare a valorilor mobiliare, denumirea patrimoniului primit în contul achitării: Cu mijloace bănești prin transfer în cont în decurs de 3 zile bancare după depunerea cererii privind subscrierea la acțiunile emisiunii suplimentare.
14. Prețul de plasare a unei valori mobiliare: 1 leu, metoda de determinare a prețului de plasare: la valoarea nominală.
15. Cota valorilor mobiliare, la neplasarea cărora emisiunea va fi considerată ca neefectuată: mai puțin de 80%.
16. Descrierea drepturilor pe care le conferă valoarea mobilă din clasa respectivă și a altor caracteristici distinctive: Cu drept de vot în cadrul votării la adunările generale ale acționarilor, cu drept de primire a dividendelor și a unei părți din patrimoniul societății în cazul lichidării acesteia.
17. Metoda de plasare a valorilor mobiliare (publică sau închisă): emisiune închisă.
18. Termenele inițiale și finale ale plasamentului valorilor mobiliare din emisiunea respectivă: de la 11 iunie 2013 până la 01 februarie 2014.
19. Scopurile concrete (direcțiile) de utilizare a mijloacelor, mobilizate în procesul emisiunii: pentru scopuri investiționale.
20. Organizarea procesului de plasare (de sine stătător sau prin intermediari): de sine stătător.
21. Alte clauze esențiale ale emisiunii – conform deciziei emitentului:
– Acțiunile pot fi subscrise de către toți acționarii, care își vor exprima dorința de a-și exercita dreptul de preemțiune – proporțional cotei de participare în capitalul social al societății;
– Acționarii au dreptul să-și exercite dreptul de preemțiune la subscrierea acțiunilor emisiunii suplimentare în decurs de 90 zile din data adoptării deciziei privind emisiunea;
– După expirarea termenului de 90 zile, restul acțiunilor emisiunii date, care au rămas nesubscrise după aplicarea principiului repartizării proporționale, pot fi propuse acționarilor care și-au exprimat dorința de a achiziționa acțiunile emisiunii a V-a suplimentare închise.
- 7.1 În cazul efectuării subscrierii la acțiunile emisiunii a V-a suplimentare închise în volum de 100%, de introdus modificările respective în Statutul Societății.
- 7.2 În cazul efectuării subscrierii la acțiunile emisiunii a V-a suplimentare închise în volum incomplet și calificării emisiunii date ca efectuată, de împuternicit Consiliul CI „Interpares Prim” SA să adopte deciziile corespunzătoare privind introducerea modificărilor în Statutul CI „Interpares Prim” SA.
8. A aproba cuantumul retribuției muncii și compensațiilor organelor de conducere și control.
9. În componența Consiliului societății au fost aleși: I. Crapivca, I. Furs, G. Balasova, S. Certan, M. Margarint, I. Cîslaru, E. Grîu; rezerva Consiliului: I. Ceban, I. Dubceac.
10. A aproba Auditorul societății – firma de audit „Ecofin-Audit-Service” SRL și a stabili cuantumul retribuției serviciilor acestuia.

S.A. „Franzeleuța”**Informația asupra deciziilor adunării generale ordinare anuale a acționarilor**

La data de 31.05.2013 în incinta sălii de festivități amplasate pe adresa: mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 30, a avut loc adunarea generală ordinară anuală cu prezența acționarilor S.A. „Franzeleuța”. La adunare au participat 833 acționari personal și prin reprezentanți, ce a cuprins 85,7% din acțiunile cu drept de vot, adunarea fiind debilitativă.

ADUNAREA A EXAMINAT URMĂTOARELE CHESTIUNI CU ADOPTAREA HOTĂRÎRILOR RESPECTIVE:

- Adoptarea dării de seamă anuale a Consiliului Societății.
S-a hotărât: Se aprobă darea de seamă anuală a Consiliului Societății.
S-a votat: Pro – 1524572 voturi; contra – 26 528 voturi.
- Examinarea dării de seamă financiară anuală a Societății pentru anul 2012 și aprobarea direcțiilor prioritare de dezvoltare (obiectivele) ale Societății pentru anul 2013.
S-a hotărât: Se ia act de informația privind activitatea Societății pentru anul 2013 și se aprobă următoarele direcții prioritare de dezvoltare (obiectivele) ale Societății pentru anul 2013:
 - Retehnologizarea întreprinderii și dotarea acesteia cu linii tehnologice performante;
 - Consolidarea spațiilor de producere, reconstrucția acestora;
 - Optimizarea consumurilor și cheltuielilor privind sursele de finanțare, ect;
 - Diversificarea sortimentului existent în favoarea celor mai profitabile;
 - Asigurarea permanentă a calității produselor;
 - Elaborarea unui grup de produse noi nutriționale, îmbogățite cu vitamine și minerale;
 - Contractarea celor mai atractive oferte de creditare;
 - Dezvoltarea rețelei comerciale;
 S-a votat: Pro – 1524572 voturi; împotriva – 0 voturi.
- Aprobarea dării de seamă anuală a Comisiei de Cenzori a Societății.
S-a hotărât: Se aprobă darea de seamă anuală a Comisiei de Cenzori ai Societății pentru anul 2013 cu următoarele recomandări:
 - Întreprinderea măsurilor ce ar contribui la lichidarea datoriilor debitoriale și creditoare cu termen de prescripție expirat;
 - Ameliorarea structurii activelor;
 - Utilizarea eficientă a capacității de producere;
 - Sporirea mijloacelor lichide și reducerea cheltuielilor operaționale;
 - Atragerea investițiilor străine sau obținerea unui credit pe termen lung.
 S-a votat: Pro – 1 524 572 voturi; împotriva – 0 voturi.
- Examinarea raportului organizației de audit privind exercițiul economico-financiar al Societății în anul 2012.
S-a hotărât: Se ia act de raportul organizației de audit privind exercițiul economico-financiar al Societății în anul 2012.
S-a votat: Pro – 1 524 572 voturi; împotriva – 0 voturi.
- Cu privire la repartizarea profitului net al Societății obținut în anul 2012 și aprobarea normativelor de repartizare a profitului net al anului 2013.
S-a hotărât:
 - Profitul net al Societății obținut în anul 2012 se repartizează după cum urmează:

Capitalul de rezervă	- 0 lei sau 0%
Fondul de dezvoltare	- 951 496 lei – 74%
Plata recompenselor către membrii Consiliului Societății și Comisiei de Cenzori	- 12 858 lei – 1%
Plata dividendelor	- 321 451 lei – 25%
Total:	1 285 805 lei – 100%

 a) În Lista acționarilor care au dreptul să primească dividende pentru anul 2013, vor fi înscrși acționarii și deținătorii nominali de acțiuni înregistrați în registrul acționarilor la data de 17.04.2013 în conformitate cu art. 54 alin. (2) și (5) al Legii privind societățile pe acțiuni.
b) Dividendele anunțate se plătesc cu mijloace bănești.
c) Termenul de plată a dividendelor 24.06.2013 – 01.09.2013.
 - Se aprobă Normativele de repartizare a profitului net pentru anul 2013 după cum urmează:

capitalul de rezervă	- 0%;
fond de dezvoltare	- 74%;
recompensa către membrii organelor de conducere ale societății	- 1%;
dividende	- 25%

 S-a votat: Pro – 1 524 572 voturi; împotriva – 0 voturi.
- Aprobarea modificărilor în Statutul S.A. „Franzeleuța”.
S-a hotărât: Se aprobă modificarea în punctul 9.7. lit. b) a Statutului Societății pe Acțiuni „Franzeleuța”. Propoziția 2 al punctului 9.7. lit. b) se va citi în următoarea redacție: Suma fiecărui contract nu poate fi mai mare de 5% din costul activelor Societății conform ultimului bilanț până la luarea deciziei de încheiere a acestor tranzacții, dacă consiliul Societății nu stabilește o limită mai mică.
- Cu privire la remunerare a muncii membrilor Consiliului și Comisiei de Cenzori ai S.A. „Franzeleuța”.
S-a hotărât: A stabili cuantumul indemnizației lunare a muncii membrilor Consiliului și ai Comisiei de Cenzori a societății la nivelul de până la trei salarii minime pe țară, determinate în condițiile legii nr. 1432-XIV din 28.12.2000 privind modul de stabilire și reexaminare a salariului minim și propus în proiectul de cheltuieli anexat.
S-a votat: Pro – 1 524 572 voturi; împotriva – 0 voturi.
- Alegerea membrilor Consiliului S.A. „Franzeleuța”.
S-a hotărât: În componența Consiliului S.A. „Franzeleuța” au fost alese următoarele persoane: V. Guțu, M. Grosu, Șt. Chitoroagă, N. Ciubuc, Șt. Creangă, A. Voronov, S. Caraman.
- Alegerea Comisiei de Cenzori ai S.A. „Franzeleuța”.
S-a hotărât: Se alege Comisia de Cenzori ai S.A. „Franzeleuța” în următoarea componență: N. Cernăușan, N. Vladimirov, N. Tonu, L. Rudenco, A. Cleidzit.
- Confirmarea organizației de Audit și cuantumul retribuției serviciilor ei.
S-a hotărât: Pentru a efectua controlul de audit extern al activității societății pentru anul 2013 se confirmă organizația de audit „GSA Audit” cu cuantumul retribuției serviciilor prestate de aceasta în mărime de 75,0 mii lei, inclusiv TVA.
S-a votat: Pro – 1 524 572 voturi; împotriva – 0 voturi.
- Cu privire la autentificarea Procesului-verbal al adunării generale ordinare anuale a acționarilor.
S-a hotărât: Procesul-verbal al adunării generale ordinare anuale a acționarilor S.A. „Franzeleuța” din 31.05.2013 va fi semnat de președintele și de secretarul adunării generale ale căror semnături vor fi autentificate de membrii Comisiei de Cenzori în exercițiu.
S-a votat: Pro – 1 524 572 voturi; împotriva – 0 voturi.

În atenția acționarilor SA «Floarea Soarelui»

Se anunță convocarea repetată a adunării generale anuale a acționarilor „Floarea Soarelui” S. A conform deciziei Consiliului Societății. Adunarea va avea loc cu prezența acționarilor la data de 19 iulie anul 2013 pe adresa: str. 31 August, 6., mun. Bălți. Adunarea se va începe la ora 11 și 15 min. Înregistrarea participanților: de la ora 10 pînă la ora 11.

ORDINEA DE ZI:

- Darea de seamă a Consiliului societății privind rezultatele activității economico-financiare în anul 2012 și direcțiile principale de activitate a societății pentru anul 2013.
- Acoperirea pierderilor pe anul 2012 și aprobarea normativelor pe repartizarea a beneficiului pentru anul 2013.
- Examinarea încheierii organizației de audit pentru anul 2012.
- Darea de seamă anuală a comisiei de cenzori pentru anul 2012.
- Aprobarea organizației de audit pe anul 2013 și stabilirea cuantumului retribuției serviciilor ei.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare este întocmită conform situației din 03.05.2013. Cu materialele ordinii de zi acționarii pot lua cunoștință în zilele de lucru, începînd cu 10.07.2013 de la orele 10 pînă la 16 pe adresa: str. 31 August, 6., mun. Bălți, Secția Juridică.

Pentru înregistrare acționarii vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții – și procura întocmită conform prevederilor legislației.

Relații la tel.: (231) 5-26-49
Directorul General

К сведению акционеров SA „Transobiect”

Доводим до вашего сведения решения, принятые на очередном годовом общем собрании акционеров SA «Transobiect», которое состоялось в очной форме 24 мая 2013г. в 13.30 по адресу м. Кишинэу, ул. А. Цусева 101, оф. 24:

- Утвердили отчет исполнительного органа об итогах работы общества за 2012г. и основные направления деятельности на 2013-2014 гг.
- Утвердили годовой финансовый отчет общества за 2012г.
- Утвердили годовой отчет Совета общества за 2012г.
- Утвердили годовой отчет Ревизионной комиссии общества за 2012г.
- Утвердили заключение аудиторской компании «Confidential-Audit» SRL по результатам проверки финансового отчета общества за 2012г.
- Утвердили аудиторскую фирму «Financiar-Audit» SRL, для проведения очередного обязательного аудита общества в 2013г., с оплатой в размере 15 000 (пятнадцать тысяч) леев в год.
- Избрали членов Совета общества и установили размер оплаты их труда.
- Избрали членов Ревизионной комиссии общества и установили размер оплаты их труда.
- Приняли решение о покрытии убытков предприятия за 2012г. Утвердили норматив распределения прибыли общества на 2013-ый финансовый год: 95% – на развитие производства; 5% – на резервный фонд.

S.A. „Drenaj”

Rectificare la punctul 1 din Ordinea de zi a Adunării Generale din 23 mai 2013, publicat în Nr. 14 (485) din 10 aprilie 2013, pag. 137,

CORECT SE VA CITI:

- Darea de seamă a Consiliului Societății cu privire la rezultatele activității pe anul 2012 și aprobarea deciziei privitor companiei de audit.

STIMAȚI ACȚIONARI ai “ROMANIȚA” SA!

Consiliul Societății “Romanița” S. A aduce la cunoștință convocarea Adunării generale extraordinare a acționarilor pentru data de 22 iulie 2013 în sediul societății pe acțiuni pe adresa: mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 8/1. Adunarea generală se va desfășura cu prezența acționarilor. Începutul înregistrării acționarilor – de la ora 17- 00 pînă la ora 17-45. Începutul adunării – la ora 18-00

ORDINEA DE ZI:

- examinarea dării de seamă financiară economică anuală a societății
- aprobarea dării de seamă anuală a consiliului societății;
- aprobarea dării de seamă anuală a comisiei de cenzori
- aprobarea normativelor de repartizare a profitului societății obținut în 2012
- cu privire la dizolvarea (lichidarea) Societății
- cu privire la numirea comisiei de lichidare și atribuirea împuternicirilor.
- cu privire la modificarea statutului societății

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost perfectată conform situației din 19 iulie 2013.

Acționarii pot să se familiarizeze cu materialele ordine de zi a adunării începînd cu 08 iulie, 2013 în sediul societății pe acțiuni pe adresa: mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 8/1 de la ora 9.00 pînă la ora 18.00, excepție în zilele de odihnă.

Participanții la adunare vor prezenta buletinul de identitate (pașaport). Reprezentanții vor mai prezenta procura perfectată conform legislației în vigoare.

Relații la telefonul: (+373-231) 61623
Administratorul “ROMANIȚA” S. A”

S.A. „Diaset-Vin”

Comunicăm că la 11 mai 2013 s-a petrecut adunarea generală a acționarilor. Au participat acționari, care dețin 36417 acțiuni cu drept de vot care reprezintă 68,6%.

S-A HOTĂRÎT:

- Aprobarea dării de seamă a conducerii S.A. „Diaset-Vin” pentru anul 2012.
- Aprobarea raportului financiar deciziei auditului și a comisiei de cenzori.
- Repartizarea profitului din anul 2012 și normativelor de repartizare a profitului pentru anul 2013.
- Confirmarea firmei de audit „Audit-Concret”.
- Mijloacele fixe neutilizate în procesul de producere să fie conservate, cele uzate să fie casate și realizate.
- De autentificat procesul verbal al adunării generale de către comisia de cenzori.

SA „Moldtehmed”

a petrecut adunarea generală extraordinară a acționarilor la data de 10 iunie 2013. La adunare au participat 1 (Unu) acționar ce deține 90% de acțiuni cu drept de vot și

SAU PRIMIT URMĂTOARELE HOTĂRÎRI

- La prima chestiune din ordinea zilei În rezultatul votării a fost luată următoarea hotărîre:
Încheierea contractului de ipotecă cu BC „VICTORIABANK” SA asupra bunurilor imobile, proprietatea “MOLDTEHMED” S. A situate în municipiul Chișinău, str. Maria Drăgan, 19, pentru asigurarea creditelor bancare.
- La a doua chestiune din ordinea zilei În rezultatul votării a fost luată următoarea hotărîre:
Delegarea directorului-general adjunct d-lui NGUYEN HUU THUY dreptului de semnătura cu BC „VICTORIABANK” S.A. a contractului de ipotecă, precum și alte documente necesare pentru validarea raporturilor cu BC „VICTORIABANK” SA din partea societății “MOLDTEHMED” SA.

Уважаемые акционеры АО СП завод «Топаз»!

ИНФОРМАЦИЯ об очередном годовом общем собрании акционеров

Доводим до Вашего сведения, что 03.06.2013 года состоялось очередное годовое общее собрание акционеров в очной форме, на котором присутствовали 16 акционеров и их уполномоченных представителей, владеющих 3 259 358 простыми акциями с правом голоса, что составляет 98,98% от их общего количества.

РАССМОТРЕВ ВОПРОСЫ ПОВЕСТКИ ДНЯ, УЧАСТНИКИ СОБРАНИЯ ПРИНЯЛИ СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ:

1. Утвердить годовой отчет о работе Совета общества и деятельности АО СП завод «Топаз» за 2013 год.
2. Утвердить приоритетные направления и основные показатели деятельности общества на 2013 год, в том числе: по объему доходов от операционной деятельности в сумме не менее 34 млн. лей, в том числе от основной деятельности в сумме не менее 25 млн. лей, прибыль от операционной деятельности в сумме не менее 0,4 млн. лей и обеспечить рентабельность продаж на уровне не менее 4%.
3. Принять к сведению годовой финансовый отчет общества за 2012 год, в сопровождении заключения аудиторской организации «Moldauiding» S. R. L и заключения ревизионной комиссии АО СП завод «Топаз».
4. Утвердить бухгалтерский баланс и финансовый отчет АО СП завод «Топаз» по состоянию на 31.12.2012 год со следующими показателями:
 - всего активов – 138 309 760 лея.
 - собственный капитал – 116 395 250 лей.
 - долгосрочные и краткосрочные обязательства – 21 914 519 лей;
 - доходы от операционной деятельности – 21 329 977 лей;
 - расходы от операционной деятельности – 19 777 036 лей;
 - чистая прибыль – 671 794 лея.
5. Утвердить годовой отчет ревизионной комиссии АО СП завод «Топаз» за отчетный период и заключение РК по результатам проверки деятельности АО СП завод «Топаз» за 2012 год.
6. Полученную сумму чистой прибыли 671 794 лея за 2012 год распределить следующим образом:
 - на покрытие убытков прошлых лет – 50% или 335 897 лей;
 - на формирование резервного капитала – 5% или 33 590 лей;
 - на инвестирование в развитие производства – 30% или 201 538 лей.
 - на выплату вознаграждений членам Ревизионной комиссии – 1,3% или 9000 лей.
 - на другие цели (включая выплату вознаграждений, единовременных премий, социальные нужды и материальную помощь работникам завода) – 13,7% или 91 769 лей.
7. Утвердить нормативы распределения прибыли на 2013 год:
 - на покрытие убытков прошлых лет – 50% чистой прибыли;
 - по остальным направлениям нормативы распределения не устанавливать, а фактическую прибыль за 2013 год распределить в зависимости от фактически полученной суммы прибыли, по решению Годового Общего собрания.
8. На собрании избран Совет директоров в составе 7 человек (Масалов В. Е. – председатель, Бесхмельницын И. Н., Седова О. А., Зубенко В. Н., Фетисов В. И., Гейкин В. А., Потапов А. Ю. – члены совета), который работает на безвозмездной основе.
9. Избрана ревизионная комиссия в составе 3-х человек (Платонова О. Л., Бежан А. Ф., Прегуза В. С.) сроком на 3 года и резерв РК (Родченкова С. А., Сютин В. А.). Оплата труда членов РК утверждена в размере 4000 леев в год каждому.
10. Утвердить фирму «Moldauiding» S.R.L. для осуществления независимого аудита в 2013 году, и установить размер оплаты ее услуг 21 000 лей с НДС.
11. После оформления протокола Общего собрания акционеров общества от 03.06.2013 года, подписи Председателя и секретаря собрания поручается заверить членам Ревизионной комиссии общества, находящимся при исполнении.

К сведению акционеров АО ПКП «ICAM»

17 мая 2013 года состоялось общее годовое собрание акционеров в очной форме.

СОБРАНИЕМ ПРИНЯТЫ НИЖЕ СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ:

- 1) Утвердить отчет Совета общества и годовой финансовый отчет за 2012.
- 2) Утвердить годовой отчет ревизионной комиссии
- 3) Покрыть убытки общества за счет прибыли прошлых лет
- 4) Утвердить Аудиторскую организацию в лице «Audit Complex» SRL, с размером оплаты 30000 лей.

Совет общества

S.A. «Fabrica de brineturi din Cahul»

comunică, că 06 iunie 2013 a avut loc adunarea generala actionarilor.

Sa aprobat dările de seamă a. 2012 Consiliului societatii, auditului «Afex Service», comisiei de cenzori.

Sa aprobat normele privind repartizarea profitului obtinut in anul 2012, dividendele la o actie ordinară nominativă -0.22 lei.

Sa aprobat pe a. 2013 firma de audit – «Afex – Service».

Sa aprobat organele de conducere: director Lungu M., presedintele consiliului societatii Amautov S., membrii Balanel V., Zamfirov D., Dragan N., Spînu I., Mihov P., Cupcenco A., Comișan L., Grigoras V.

Consiliul societatii.

Tel. 0-29941751. Fax. 0-29941271

S.A. „Parcul de Autobuze nr. 1” din Chișinău

Rezultatele totale a votării ordinei de zia adunării generale a acționarilor S.A. „Parcul de Autobuze nr. 1” din Chișinău din 31 mai 2013 ora 10.00

Numărul de rând al întrebării din ordinea de zi	Conținutul întrebărilor puse la vot	Votarea	Numărul de voturi
1.	Darea de samă anuală a Consiliului societății, raportul financiar anual al întreprinderii, darea de samă a comisiei de cenzori, repartizarea beneficiului pentru anul 2012.	Pro Contra	21440 0
2.	Aprobarea planul de afaceri pentru anul 2013 și Normativelor de repartizare a beneficiului pentru anul 2013.	Pro Contra	21440 0
3.	Alegerea membrilor comisiei de cenzori	Pro Contra	21440 0
4.	Cu privire la solicitarea unui credit	Pro Contra	21440 0
5.	Confirmarea organizației de audit și stabilirea cuantumului retribuirii serviciilor acesteia.	Pro Contra	21440 0

În atenția acționarilor Societății pe acțiuni “DALIA”

(R. Moldova, mun. Chișinău, str. N. Zelinski 7/1)

Prin prezenta acționarii societății pe acțiuni “DALIA” S.A. se înștiințează că societatea ÎCS „ALUCOBEST” SRL în urma tranzacției înregistrate la Bursa de Valori a Moldovei la data de 06 iunie 2013 a devenit proprietar a unui pachet de acțiuni în număr de 7 710 (Sapte mii șapte sute zeci) unități, ceia ce constituie, 5,97% din numărul total de acțiuni (129088) emise de societate. Astfel, ÎCS „ALUCOBEST” SRL deține cu drept de proprietate 35800 (treizeci și cinci mii opt sute) acțiuni, ceia ce constituie 27.73% din numărul total de acțiuni emise de societatea „DALIA” SA.

Organul executiv al ÎCS „ALUCOBEST” SRL

SA „Drumuri-Cimișlia”

În conformitate cu Decizia Consiliului SA „Drumuri-Cimișlia” din 14 iunie 2013 desfășurată cu prezența 100% membri ai Consiliului

A FOST APROBATE CU VOTUL UNANIM:

1. Darea de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni în valoare de 1 371 670 lei în număr de 137 167 acțiuni calificată ca efectuată prin subscrierea a 100% din numărul acțiunilor anunțate spre plasare prin emisiune închisă.
2. Lista subscriitorilor la emisiunea suplimentară de acțiuni.
3. Modificări la statutul societății în legătură cu emisiunea suplimentară de acțiuni.

К сведению акционеров S.A. „SIGMA”

В соответствии со ст. 51 (3) Закона об акционерных обществах №1134-XIII от 02.04.1997 г., по решению Совета общества (Протокол №03 от 11 апреля 2013 г.), 31 мая 2013г. состоялось очередное годовое общее собрание акционеров S.A. „Sigma” в очной форме, по адресу: мун. Кишинэу, бд. Дечебал, 76. На собрании присутствовали акционеры, их уполномоченные представители, владеющие 98,00% от общего количества голосующих акций общества.

СОБРАНИЕ ПРИНЯЛО СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ ПО ВОПРОСАМ ПОВЕСТКИ ДНЯ:

1. Утвердили финансовый отчет S. A. «SIGMA» за 2012 год, а также основные направления деятельности Общества в 2013 г.;
2. Утвердили годовой отчет Совета Общества по итогам работы за 2012 г.;
3. Утвердили отчет Ревизионной комиссии Общества по результатам проверки финансового отчета S. A. «SIGMA» за 2012 г.;
4. Утвердили отчет (заключение) аудиторской компании по результатам проверки финансового отчета S. A. «SIGMA» за 2012 г.;
5. Утвердили аудиторскую компанию на 2013 г. и установление размер оплаты ее услуг;
6. Приняли решения по покрытию убытков полученных обществом в 2012 году, за счет резервного капитала общества;
7. Приняли решение дивиденды не платить.
8. Приняли досрочную отставку Совета общества в полном составе. Ревизионной Комиссии и Исполнительного органа общества отставку не приняли.
9. Избран новый состав Совета общества;
10. Установили оплату труда членам Совета и председателю Ревизионной Комиссии Общества;
11. Принято решение о заверении подписей Председателя и Секретаря в протоколе собрания;

Исполнительный орган S.A. „Sigma”

SA «Cariera Micăuți»

СООБЩЕНИЕ о решениях, принятых очередным годовым общим собранием акционеров SA «Cariera Micăuți» (по результатам деятельности Общества в 2012 году)

SA «Cariera Micăuți» доводит до сведения акционеров, что 29.05.2013 г., по адресу р-н Стрэшен, с Горное, состоялось очередное годовое общее собрание акционеров SA «Cariera Micăuți», созванное на основании решения Совета Общества №2/2013 от 22.04.2013 г., с участием акционеров. На собрании присутствовали 7 акционеров, владеющих 238 154 акциями, что составило 93,14% от числа голосующих акций Общества.

ОБЩЕЕ ГОДОВОЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ ПРЕДСТАВЛЕННЫМИ НА СОБРАНИИ ГОЛОСАМИ ЕДИНОГЛАСНО РЕШИЛО:

1. Принять к сведению и утвердить отчет об итогах финансово – хозяйственной деятельности SA «Cariera Micăuți» за 2012 год, финансовый отчет и основные направления деятельности Общества в 2013 году.
 2. Распределить прибыль за 2012 год согласно утвержденному в 2012 году Общим собранием акционеров нормативу, а также утвердить нормативы распределения прибыли на 2013 год.
 3. Принять к сведению и утвердить отчет Совета Общества по итогам работы в 2012 году.
 4. Утвердить протокол счетной комиссии и считать избранным Совет Общества в составе: Чебан Вадим, Сары Евгений, Сары Евгения, Хиора Андрей, Пономарева Людмила. Состав Совета считать избранными на четырехлетний срок. Утвердить норматив оплаты труда и вознаграждений членов Совета Общества.
 5. Принять к сведению и утвердить заключение ревизионной комиссии Общества по результатам проверки финансового отчета SA «Cariera Micăuți» за 2012 год.
 6. Утвердить протокол счетной комиссии и считать избранной Ревизионную комиссию Общества в составе: Морозовой Натальи, Гародиски Марьяны и Лисник Ирины. Состав Ревизионной комиссии считать избранными на двухлетний срок. Назначить г-жу Морозову Наталью на должность председателя Ревизионной комиссии Общества. Утвердить норматив оплаты труда и вознаграждений членов Ревизионной комиссии.
 7. Принять к сведению и утвердить отчет аудиторской компании SRL „Niscom Audit Service” по результатам проверки финансового отчета и баланса SA «Cariera Micăuți» за 2012 год.
 8. Утвердить аудиторскую компанию SRL „Niscom Audit Service” для осуществления обязательной аудиторской проверки деятельности SA «Cariera Micăuți» на предмет его финансово-экономического состояния, а также размер оплаты ее услуг.
- Сообщение было составлено 10.06.2012 г. Ответственный за составление сообщения: Радченко С. А., тел. 0(237)64-335.

În atenția acționarilor S.A. “Elevator Kelley Grains”!

Consiliul Societății în ședința din 12 iunie 2013 a aprobat cu vot unanim Darea de seamă privind rezultatele emisiunii valorilor mobiliare ale S.A. “Elevator Kelley Grains” în sumă de 38 milioane lei și a calificat emisiunea suplimentară ca efectuată. Deasemenea, au fost aprobate modificările în statutul S.A. “Elevator Kelley Grains” referitoare la modificarea capitalului social în rezultatul emisiunii suplimentare.

Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку

2

Федор Яковленко:
Государство должно
акцентировать внимание
на защите потребителя

4

Квартальный
бюллетень НКФР –
I квартал 2013 г.

6

Завершены переговоры по Соглашению о зоне свободной торговли РМ-ЕС

Завершены переговоры по Соглашению об углубленной и всеобъемлющей зоне свободной торговли РМ-ЕС – составной части Соглашения об ассоциации между Евросоюзом и Республикой Молдова. Седьмой, последний раунд переговоров прошел в Кишиневе 11-12 июня. Делегации участников переговоров возглавляли главы групп-участников переговоров по соглашению – заместитель министра экономики РМ Октавиан Калмык и представитель Департамента торговли Еврокомиссии Люк Девинь, информирует «МОЛДПРЕС».

Заместитель министра экономики РМ Октавиан Калмык

В ходе пресс-конференции Октавиан Калмык отметил, что “Европейский союз и Республика Молдова выражают удовлетворенные результатами, достигнутыми в ходе переговоров. Все 14 глав Соглашения приблизят экономику нашей страны к экономике Европейского союза и будут способствовать значительному улучшению взаимного доступа к товарам и услугам. Все положения Соглашения, заключенного Республикой Молдова, распространяются и на экономических агентов левобережья Днестра,

при условии, что тираспольская администрация проведет структурные реформы, которые требуют ЕС”, – сказал заместитель министра экономики.

Октавиан Калмык уточнил, что предложения, по которым велись переговоры, особенно для производителей сельскохозяйственной и животноводческой продукции, “позволят им чувствовать себя комфортно в рамках Соглашения о ЗСТ, обговоренный переходный период для них составляет до 10 лет. Кроме того, в ближайшее время будут запущены програм-

мы по поддержке предприятий в целях повышения конкурентоспособности молдавской экономики”, – сказал заместитель министра.

В свою очередь, Люк Девинь подчеркнул, что “переговоры между ЕС и РМ по Соглашению о ЗСТ продвигались быстро, заняв около 16 месяцев. Соглашение обеспечит для молдавских предприятий и потребителей законную, открытую, стабильную и предсказуемую среду. Соглашение означает не только расширенные торговые связи, но и создание привлекательных условий для инвестиций в РМ”. Европейский чиновник также подчеркнул, что “для того, чтобы в полной мере воспользоваться возможностями Соглашения в отношении продуктов животного происхождения, ЕС поддержит Молдову в создании институциональной инфраструктуры на уровне европейских требований в области безопасности пищевых продуктов и санитарных и фитосанитарных мер”.

После окончательной доработки текста соглашения последует ряд внутренних протокольных процедур ЕС. Они включают в себя консультирование по тексту Соглашения со странами-членами ЕС. Парлафирование

Соглашения о ЗСТ может состояться в ноябре 2013 года, а ратификация и вступление в силу – в 2014 году.

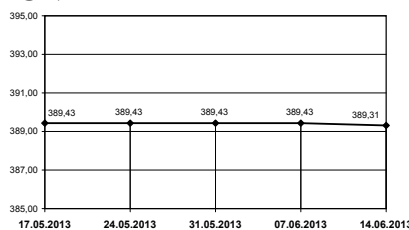
Подготовка Молдовы к переговорам началась в 2010 году с запуска масштабных реформ, направленных на приведение молдавского законодательства в соответствие с законодательством Евросоюза в 13 областях отечественной экономики: инфраструктура качества, санитарные и фитосанитарные меры, госзакупки и конкуренция и т. д.

Соглашение об углубленной и всеобъемлющей зоне свободной торговли ЕС-РМ обеспечивает экономическую интеграцию Молдовы в ЕС и включает постепенную либерализацию торговли товарами и услугами, свободное перемещение рабочей силы, снижение таможенных пошлин и технических и нетарифных барьеров, отмену количественных ограничений и гармонизацию с законодательством ЕС. Соглашение о ЗСТ будет многосторонним договором, заключенным на неограниченный срок.

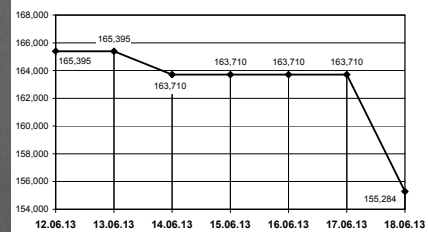
По данным исследования, проведенного Европейским союзом, Соглашение о ЗСТ между РМ и ЕС активизирует молдавский экспорт в страны ЕС на 16%, а ВВП нашей страны увеличится на 5,6%.

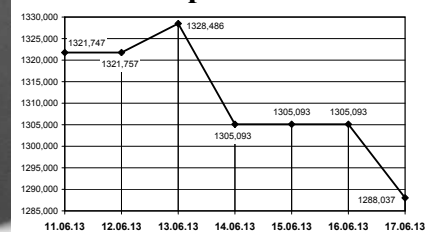
CNPF

Banking Stock Index – InfoMarket

EVM-Composite

Курс валют на 19.06.2013

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	12.3634
EUR	1	16.5428
UAH	1	1.5156
RON	1	3.6803
RUB	1	0.3854

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Отдел рекламы.
Тел.: +373 69 821216

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Обзор биржевых сделок за неделю

Объем биржевых торгов за период с 10 по 14 июня 2013 года составил 31,1 млн леев. Зарегистрировано 18 сделок с ценными бумагами 9 эмитентов.

В Основной Секции Биржи проведено 17 сделок на сумму почти 31 млн леев. Наибольший объем на интерактивном рынке принадлежит сделкам с простыми именованными акциями «Banca de Economii» – 30,9 млн леев. Рыночная цена акций «Mobiasbanca-Groupe Societe Generale» уменьшилась с 100 до 80 лей. Цена акций компании «Tipografia din Rîșcani» снизилась на 50 бань и составила 10,50 лей. Цена акций общества «JLC-Invest» выросла с 0,34 до 1 лея.

В Секции Прямых Сделок в рамках голосовых торгов проданы 3,42% акций компании «Universal» по цене 3 лея в объеме 137,3 тыс. леев.

Фондовая биржа Молдовы предоставляет консалтинговые услуги в области лицензируемой деятельности (биржевой).

Информация по телефону 022-27-76-36.
Фондовая биржа Молдовы

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии от 07 июня 2013 года, принято решение зарегистрировать в Государственном реестре ценных бумаг ценные бумаги согласно отчету о результатах дополнительной эмиссии акций акционерного общества "TEZEU-LUX" (IDNO 1003604013198; р-н Окница, с. Вэлчинец) в сумме 671140 леев в количестве 67114 простых именных акций номинальной стоимостью 10 леев, за счет денежных средств. Уставный капитал компании составляет 8 209 320 лей (820 932 простых именных акций I класса номинальной стоимостью 10 лей/акция). После увеличения уставный капитал составит 8 880 460 лей (888 046 простых именных акций номинальной стоимостью 10 лей/акция).

Кроме того, принято решение переформировать лицензию акционерного общества "DEPOZITARUL CENTRAL" серии CNPF №000582 на право осуществления профессиональной деятельности на рынке ценных бумаг по ведению реестра в качестве основной, консалтинговой деятельности – в качестве смежной, сроком действия до 27.05.2016, в результате изменения юридического адреса с мун. Кишинэу, ул. Василе Александри, 119/А, на мун. Кишинэу, ул. Василе Александри, 143, с выдачей нового бланка лицензии, а также признать недействительным бланк лицензии серии CNPF №000582, ранее выданный акционерному обществу "DEPOZITARUL CENTRAL".

Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение предписать должностным лицам страховой компании "EUROASIG-GRUP" АО в течение 3 рабочих дней со дня вступления в силу настоящего постановления обеспечить предоставление Отчета об основной деятельности страховщика (перестраховщика), Отчета о технических резервах страховщика (перестраховщика), Отчета о маржах платежеспособности и коэффициенте ликвидности страховщика (перестраховщика) за I квартал 2013 года и Отчета по обязательному страхованию гражданской ответственности владельцев автотранспортных средств и городского электрического транспорта страховой организации за март 2013 года, запрошенных Национальной комиссией по финансовому рынку в рамках надзора. Принято решение предупредить страховую компанию "EUROASIG-GRUP" АО о применении санкции в виде отзыва лицензии на право осуществления деятельности в области страхования в случае несоблюдения положений пункта 1 настоящего постановления, а также принять к сведению привлечение к ответственности за правонарушение администратора страховой компании "EUROASIG-GRUP" АО согласно Кодексу о правонарушениях Республики Молдова.

Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение повторно предписать должностным лицам страхового-перестраховочного брокерского общества "SEMASIG-PRIM" ООО в течение 5 рабочих дней с даты вступления в силу настоящего постановления исполнить пункт 1 Постановления НКФР №3/4 от 26.01.2013 с представлением копий доказательных документов, а также предупредить страховое-перестраховочное брокерское общество "SEMASIG-PRIM" ООО о том, что в случае неисполнения положений пункта 1 настоящего постановления, выданная лицензия на право осуществления посреднической страховой-перестраховочной деятельности будет отозвана.

В ходе заседания принято решение одобрить государственную регистрацию устава в новой редакции страховой компании "GRAWE CARAT ASIGURĂRI", утвержденного на общем годовом собрании акционеров от 24.04.2013.

Кроме того, принято решение переформировать лицензию совместного предприятия страховой компании "GRAWE CARAT ASIGURĂRI" АО серии CNPF №000668, выданную 30 августа 2011 года на право осуществления деятельности в области страхования (общее страхование), и серии CNPF №000097, выданную 9 декабря 2008 года на право осуществления деятельности в области страхования (страхование жизни), путем замены приложений к лицензиям с включением следующих адресов для осуществления лицензированной деятельности: р-н Унгень, с. Пырлица; р-н Рышкань, г. Рышкань, ул. Индепенденцей, 79.

Также, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение переформировать лицензию международной страховой компании "ASITO" АО серии CNPF №000656, выданную 28 марта 2011 года на неограниченный срок на право осуществления деятельности в области общего страхования, путем замены приложения к лицензии с включением следующего адреса для осуществления лицензированной деятельности: г. Унгень, ул. Лакулуй, 1.

Кроме того, принято решение переформировать лицензию страхового-перестраховочного брокера "PARTENER-BROKER" ООО серии CNPF №000629, выданную 22 мая 2009 года на право осуществления посреднической страховой и/или перестраховочной деятельности брокера, путем замены приложения к лицензии с включением следующих адресов для осуществления лицензированной деятельности: мун. Кишинэу, ул. Ион Пеливан, 30/4, кв. 2; г. Кахул, ул. 31 Август, 13В; г. Чадыр-Лунга, ул. Ленина, 13; г. Комрат, ул. Победы, 202; г. Дрокия, ул. Чекал, 29; г. Единец, ул. Гагарина, 72; г. Фэлешть, ул. Молдовой, 14, оф. 1; г. Леова, ул. Индепенденцей, 20, №3; г. Теленешть, ул. Штефан чел Маре, 66.

Также, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение переформировать лицензию страхового-перестраховочного брокера

"DONARIS GROUP" АО серии CNPF №000657, выданную 29 марта 2011 года на право осуществления деятельности в области страхования (общее страхование), путем замены приложения к лицензии с включением новых адресов для осуществления лицензированной деятельности: мун. Кишинэу, шос. Хынчешть, 140/3; р-н Дубэсарь, с. Кошница, ул. Л. Корьяну, 25; р-н Кэушень, с. Константиновка, ул. Дружбы, 27.

Кроме того, принято решение переформировать лицензию страховой компании "VICTORIA ASIGURĂRI" АО серии CNPF №000682, выданную 16 января 2009 года на право осуществления деятельности в области страхования (общее страхование), путем замены приложения к лицензии с включением следующих адресов для осуществления лицензированной деятельности: мун. Бэлць, ул. Штефан чел Маре, 1/6; мун. Комрат, ул. Пушкина, 15/2.

Вследствие рассмотрения декларации о выдаче лицензии предприятию с иностранным капиталом "WVP BROKER DE ASIGURARE" ООО принято решение предоставить предприятию с иностранным капиталом "WVP BROKER DE ASIGURARE" ООО лицензию на право осуществления страховой посреднической деятельности брокера, начиная с 11 июня 2013 года, на неограниченный срок. Лицензированная деятельность будет осуществляться по адресу: мун. Кишинэу, ул. 31 Август 1989, 129, оф. 611,613,615.

Административный совет НКФР принял решение внести изменения и дополнения в Постановление НКФР №50/8 от 30.11.2012 „Об электронной обработке документов по обязательному страхованию автогражданской ответственности”.

В ходе заседания была одобрена государственная регистрация уставов ссудо-сберегательных ассоциаций „TRAIAN-PĂȘCANI”, „VĂLCINEȘI”, „AGROCREDIT”, „RESPECT-SERVICE”, „OCHIUL ALB”, „EFTODIE”, „MĂCĂREȘTI”, „FURNICA-RĂZENI”, „TODIREȘTI”, „COBANI”, „SUSLENI”, „CARACUI”, „RURAL CREDIT”, „MĂTRĂȘANCA” и „BOTNA” в новых редакциях.

Изучив документы ссудо-сберегательной ассоциации „Sinești”, Административный совет НКФР принял решение исключить из Государственного реестра юридических лиц А.Е.І. „Sinești” из села Синешть, Унгенского района в результате ликвидации.

Рассмотрев результаты тематической проверки соблюдения законодательства в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций, было решено предупредить исполнительного директора ССА "CAȘUNCA" о необходимости неукоснительно соблюдать положения законодательных и нормативных актов, принять к сведению устранение ССА "CAȘUNCA" нарушений, отраженных в акте проверки, а именно: составление и ведение, начиная с 25.04.2013, регистра идентифицированных физических и юридических лиц с целью предупреждения и борьбы с отмыванием денег и финансированием терроризма; соблюдение, начиная с 30.04.2013, требований п. 12 Норм финансово-предосторожности.

Административный совет НКФР принял решение утвердить состав комиссий по аттестации специалистов профессиональных участников небанковского финансового рынка.

Вследствие рассмотрения заявления о переформировании лицензии ссудо-сберегательной ассоциации "MHAILENI", принято решение переформировать лицензию ссудо-сберегательной ассоциации "MHAILENI" серии CNPF №000165, выданную 9 апреля 2009 года на право осуществления деятельности ссудо-сберегательных ассоциаций на неограниченный срок в пределах административно-территориальной единицы района Рышкань, путем замены приложения к лицензии с: изложением пункта 1 в следующей редакции: "1. Члены ассоциации являются физическими и юридическими лицами"; включением нового пункта следующего содержания: "4. Действие лицензии распространяется на соседние административно-территориальные единицы: село Окюл Алб, район Дрокия, и село Барабой, район Дондушень".

Вследствие рассмотрения заявления о переформировании лицензии ссудо-сберегательной ассоциации "ȘTEFĂNEȘTI" принято решение переформировать лицензию ссудо-сберегательной ассоциации "ȘTEFĂNEȘTI" серии CNPF №000024, выданную 26 декабря 2008 года на право осуществления деятельности ссудо-сберегательных ассоциаций, на неограниченный срок в пределах административно-территориальной единицы района Флорешть, путем замены приложения к лицензии с: изложением пункта 1 в следующей редакции: "1. Члены ассоциации являются физическими и юридическими лицами"; включением нового пункта и следующего содержания: "4. Действие лицензии распространяется на соседние административно-территориальные единицы: коммуна Пиструень, район Теленешть; коммуна Брынзений Ной, район Теленешть; село Ордэшей, район Теленешть; коммуна Котюжений Мичь, район Сынджерей, и коммуна Рогожень, район Шолдэнешть".

В соответствии с заявлением Ссудо-сберегательной ассоциации граждан из CARABETOVCA в процессе ликвидации, принято решение аннулировать приостановление операций на банковских счетах ссудо-сберегательной ассоциации из CARABETOVCA в процессе ликвидации, примененное в соответствии с Распоряжением Национальной комиссии по финансовому рынку №10/5-О от 11.03.2010 "О приостановлении операций на банковских счетах некоторых ссудо-сберегательных ассоциаций граждан".

Новые правила рынка государственных ценных бумаг в РМ вступят в силу с 1 июля

Административный совет Национального банка Молдовы и Министерство финансов утвердили Положение о размещении и погашении государственных ценных бумаг в бездокументарной форме в виде записей на счетах, который вступит в силу 1 июля 2013 года, передает «МОЛДПРЕС» со ссылкой на пресс-службу Национального банка Молдовы (НБМ).

Документ разработан в целях адаптации нормативно-правовой базы в сфере государственных ценных бумаг к условиям внедрения единой торговой платформы денежно-валютных инструментов в соответствии со стратегическим планом НБМ на 2013-2017 годы. Нацбанк как налоговый агент государства организует операции по размещению государственных ценных бумаг посредством информационной системы "Bloomberg".

Новое положение заменяет Инструкцию о размещении, обращении и погашении государственных ценных бумаг в бездокументарной форме в виде записей на счетах с учетом лучших международных практик в этой области.

В этой связи увеличение объема удовлетворенных предложений на конкурсной фазе торгов с 65% до 85% от индикативного объема выпуска со снижением неконкурентоспособных с 35% до 15% будет способствовать улучшению рыночного ценообразования.

Еще одно изменение касается упразднения комиссии по определению результатов торгов и установления электронного способа безопасности между банком и Министерством финансов, что позволит улучшить взаимодействие при проведении аукционов. Так, участники на первичном рынке государственных ценных бумаг будут быстрее получать информацию об удовлетворенных предложениях и результатах торгов.

Для обеспечения непрерывности процесса проведения аукционов предусмотрены альтернативные варианты торговых платформ, которые можно использовать в случае, если системой "Bloomberg" воспользоваться нельзя.

Документ предусматривает использование банками-первичными дилерами собственных правил о порядке работы с клиентами, процедурах внутреннего контроля деятельности с государственными ценными бумагами и пр. Принятие нового положения поспособствует развитию рынка государственных ценных бумаг и повышению его эффективности, ликвидности и прозрачности.

Всемирный банк оставил прежний прогноз роста экономики Молдовы в 2013 году на уровне 3%

Республика Молдова достигнет 3-процентного роста экономики в 2013 году при среднем региональном показателе в 2,8%, говорится в недавно опубликованном отчете Всемирного банка /ВБ/ о состоянии глобальной экономики, сообщает «МОЛДПРЕС».

В начале года эксперты ВБ были чуть более оптимистичны. В январском отчете "Global Economic Prospects 2013" они прогнозировали рост экономики в Молдове до 3,1%, а в регионе – до 3,6%. Впоследствии прогноз был пересмотрен в сторону небольшого понижения.

Экономика Республики Молдова восстановится в ближайшие три года после существенного замедления в 2012 году, когда было зафиксировано падение на 0,8%. Эксперты ВБ прогнозируют экономический скачок в 4,0% в 2014 и 5,0% – в 2015 году, что выше среднего показателя по Европе и Центральной Азии, где ожидается рост в 3,8% в 2014 и 4,2% в 2015 году.

Дефицит текущего счета Республики Молдова вырастет с 7,0% от ВВП в 2012 году и 7,4% – в 2013, до 8,9% от ВВП – в 2015 году.

Авторы отчета включили Республику Молдова в список 28 стран с самым мощным оттоком прямых иностранных инвестиций в 2012 году. Поток инвестиций снизился в 2012 году на 43%. В Сербии этот показатель составил 86%, в Македонии – 71%, в Литве – 32% и в Турции 22%. С другой стороны, Молдова входит в четверку стран с растущим притоком переводов за счет падения этого показателя в большинстве стран региона.

Согласно отчету ВБ, перспективы в регионе обусловлены улучшениями в аграрном секторе, уменьшением внешнего долга и увеличением внешнего спроса. Развитие региона в средней перспективе зависит от прогресса во внедрении структурных реформ, нацеленных на борьбу с отсутствием производственных мощностей, высоким уровнем безработицы и снижением конкурентоспособности.

Эксперты ВБ прогнозируют рост российской экономики на 2,3% в 2013 году, 3,5% – в 2014 и 3,9% – в 2015 году, в то время как экономический рост в Украине будет меньше – соответственно 1,0% в 2013, 3,0% – в 2014 и 4,0% – в 2015 году. Прогноз роста экономики Румынии составляет 1,7% в 2013, 2,2% – в 2014 и 2,7% – в 2015 году.

Экономика Республики Молдова вырастет в 2013 году на 3,5%, в основном благодаря оживлению аграрного сектора после сильнейшей засухи 2012 года, прогнозирует МВФ и Министерство экономики.

Обзор майских биржевых сделок

Объем майских биржевых торгов составил 99,5 млн леев, что на 27,6 млн леев больше объема предыдущего месяца. В течение месяца на Фондовой бирже Молдовы зарегистрированы 193 сделки с ценными бумагами 26 эмитентов.

В структуре биржевых сделок объем Основной Секции продолжает существенно превышать объем Секции Прямых Сделок, составив 97,28% против 2,71%. В мае на Бирже проводились следующие типы сделок: купля-продажа акций на интерактивном рынке, продажа единых пакетов в рамках голосовых торгов и публичные предложения на вторичном рынке.

Наибольший объем принадлежит сделкам, осуществленным на интерактивном рынке – 96,8 млн леев. Самая крупная сделка в мае была зарегистрирована с акциями «Banca Socială» на сумму 83,5 млн леев. Были проданы 33,4% акций банка по цене 250 лей за акцию. Рыночная цена акций «Moldova-Agroindbank» выросла с 1076 до 1100 лей. Цена простых именных акций «Banca de Economii» снизилась с 17,50 до 14 лей. Также, уменьшилась цена акций «Moldindconbank» – с 98 до 90 лей. Ценные бумаги «Victoriabank» торговались по цене 35 лей.

Год спустя возобновились сделки с акциями кишиневской компании «Agat», которые проданы по 4,15 лей за акцию (в апреле 2012 года цена продажи одной акции составила 2,52 лея).

Объем публичных предложений на вторичном рынке составил 1,6 млн леев (1,57% от биржевого объема). В рамках публичного предложения Ковалёв-Русу Жоржета купила 35,02% акций компании «Universul» по цене 10 лей за акцию. Компания «2329083 Ontario INC» приобрела 1,35% акций общества «Cariera Măcăuți» по 238,64 лей за акцию.

Оферент Воян Владимир купил 17,12% акций компании «Dimeson-11» по цене 7 лей за акцию и оферент Чемортан Валериян купил 0,02% акций компании «Mămăliguță» по цене 6,50 лей за акцию.

Также, зарегистрировано публичное предложение на приобретение акций страховой компании «Grawe Carat Asigurări» по 1438,75 лей за акцию.

Объем сделок с едиными пакетами (голосовые торги) составил 1,1 млн леев (1,14% от биржевого объема). Всего продано 13 пакетов 7-ми эмитентов.

Список ценных бумаг, зарегистрированных на Бирже к концу мая, состоял из 999 акционерных обществ, в том числе 11-ти листинговых компаний.

В майских торгах участвовало 15 Членов Биржи, из них лидирующие позиции заняли:

- по объемам (83,2 млн леев) – «Banca Socială» и «Unibank»;
- по количеству совершенных сделок (185 сделок) – «Fincom»;
- по количеству торгуемых эмитентов (6 эмитентов) – «Fincom» и «Oldex».

Более детальную информацию о спросе и предложении, о рыночных ценах, о статистике биржевых торгов, а также список брокерских компаний вы можете найти на сайте Фондовой биржи Молдовы (www.moldse.md) или по тел. 022-27-54-20.

Информация о торгах публикуется: еженедельно в газете «Capital Market», ежемесячно в информационном бюллетене биржи «Bursa de Valori a Moldovei» (подписной индекс «Poșta Moldovei» – 31882).

Фондовая биржа Молдовы

Сергей Чеботарь переизбран на пять лет председателем совета Фондовой биржи Молдовы

Совет Фондовой биржи Молдовы (ФБМ) единогласно избрал Сергея Чеботаря своим председателем сроком на пять лет.

Как сообщили «ИНФОТАГ» в администрации ФБМ, он избран на эту общественную должность уже третий срок подряд, что специалистами рынка капитала связывают с его высоким профессионализмом и опытом работы на рынке корпоративных ценных бумаг РМ.

Сергей Чеботарь является первым заместителем председателя крупнейшего в стране финансового учреждения – ВС Moldova Agroindbank S.A. (MAIB). В банке он курирует вопросы, связанные с инвестиционной деятельностью и обслуживанием VIP-клиентов. Традиционно, данные направления приносят банку львиную долю доходов, что отражается на его прибыли, которая по итогам 2012 г. превысила 303 млн леев.

Справка «ИНФОТАГ»: Сергей Чеботарь закончил экономический факультет Аграрного университета РМ. Профессиональную карьеру начал с должности главного бухгалтера в одном из сельскохозяйственных предприятий. Затем работал заместителем директора филиала, начальником кредитного отдела Moldova Agroindbank в Хынчешть. Спустя несколько лет, перешел на работу в центральный офис MAIB, где стал начальником департамента корпоративных инвестиций. С 2000 г. работал в должности зампреда банка, а с 2012 г. – стал первым заместителем. Чеботарю 49 лет. Женат, имеет двух взрослых дочерей.

Всемирный банк планирует запустить второй Проект повышения конкурентоспособности в Молдове

Как сообщает пресс-служба министерства экономики, этот вопрос обсуждался в ходе встречи вице-премьера, министра экономики Валерия Лазэра со специалистом по развитию частного сектора Всемирного банка Мелиссой Рекас (Melissa Rekas).

Стороны обсудили результаты внедрения первого проекта повышения конкурентоспособности и перспективы внедрения в скором времени аналогичного проекта. Планируется, что Проект повышения конкурентоспособности – II будет состоять из трех компонентов, таких как консолидация потенциала регуляторной реформы, доступ к финансированию и развитие конкурентоспособности предприятий. Проект будет направлен на преодоление барьеров для бизнеса, которые обозначены в исследовании Всемирного банка «Приоритеты политики для развития частного сектора»: таможенное и налоговое администрирование, регулирование бизнеса, развитие конкуренции, доступ к финансированию.

Как сообщалось ранее, Проект повышения конкурентоспособности в Молдове внедрялся в Молдове в 2005-

2012 гг., на эти цели Всемирный банк выделил \$14,3 млн. Кроме того, в конце прошлого года Всемирный банк выделил \$30 млн на реализацию Программы повышения конкурентоспособности в Молдове. Всего с 1992 г. Всемирный банк реализовал в Молдове 48 проектов на сумму \$990 млн. В настоящее время портфолио ВБ включает 12 текущих проектов с общим бюджетом \$239,5 млн в сфере развития бизнеса, поддержки регуляторной реформы, образования, электронного управления, здравоохранения, водоснабжения, сельского хозяйства и пр.

Валерий Лазэр: Молдавский рынок капитала так и не вышел из застоя и не предоставляет населению и реальному сектору достаточных финансовых инструментов

Об этом вице-премьер, министр экономики заявил в ходе встречи со специалистом по развитию частного сектора Всемирного банка Мелиссой Рекас (Melissa Rekas).

Как сообщает пресс-служба Минэкономики, подводя итоги реализации Проекта повышения конкурентоспособности – I, Лазэр отметил, что рынок капитала стал единственным сектором, в котором нет прогресса, при том, что в проекте ему был посвящен отдельный раздел. «Рынок капитала в Молдове так и не вышел из застоя и не предоставляет населению и реальному сектору достаточных финансовых инструментов. В Молдове достаточно ликвидности, однако в условиях ограниченного выбора эффективных финансовых инструментов, она сосредоточена только в банковских депозитах», – заявил Лазэр. Он высказался за то, чтобы следующий проект ВБ, посвященный развитию конкурентоспособности, включал также меры по стимулированию инвестиционных фондов, частных пенсионных фондов и других инвестиционных инструментов, которые привлекут сбережения граждан в реальный сектор экономики.

В целом Лазэр выразил удовлетворение результатами внедрения в 2005-2012 гг. в Молдове Проекта повышения конкурентоспособности – I. Проект был направлен на проведение реформы системы инфраструктуры качества в Молдове и оснащение лабораторий современным оборудованием; разработку ряда законодательных актов о рынке капитала, создание Бюро кредитных историй и внедрение регуляторной реформы, в том числе, проведение Анализа влияния регламентирования на деловую среду, который стал обязательным для всех органов власти с 2008 г.

В рамках проекта 460 предпринимателей смогли воспользоваться средствами по финансированию экспорта в сумме \$22,5 млн. Еще одним компонентом проекта стало предоставление консультаций и покрытие 50% от расходов малых и средних предприятий на внедрение стандартов качества, разработку бизнес-планов, технико-экономических обоснований и пр.

InfoMarket

НОВОСТИ СТРАХОВАНИЯ

MOLDCARGO и BNAA подписали мировое соглашение

Страховая компания Moldcargo и Национальное бюро страховщиков автотранспортных средств (BNAA) подписали мировое соглашение. Об этом корреспонденту «ИНФОТАГ» сообщил председатель постоянной парламентской комиссии по экономике, бюджету и финансам Вячеслав Ионицэ.

По его словам, по «зеленой карте» стороны пришли к обоюдному согласию снять все претензии друг к другу.

«Они помирились. Я получил официальное письмо по этому поводу», – сказал Ионицэ.

Представители Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР) сказали «ИНФОТАГ», что «вследствие переговоров между Национальным бюро автостраховщиков и Moldcargo стороны договорились о прекращении конфликта и возврате страховщиком неиспользованных бланков «зеленой карты».

«В суде еще рассматривается заявление НКФР против национального бюро в связи с его противозаконными действиями при вынесении решения о запрете продажи «зеленой карты». Насколько нам известно, Moldcargo не присоединится к НКФР в этом деле», – сказал источник.

Замдиректора Moldcargo Оксана Флоря-Максим сообщила «ИНФОТАГ», что «документ подписан, но результата пока нет».

«Со своей стороны мы отозвали все иски, написали заявления, ждем решения суда. На основании подписанного мирового соглашения, инстанция примет решение об отзыве исков. Но и BNAA должно отозвать свои иски», – отметила она.

Назначен новый директор Национального бюро страховщиков автотранспорта (BNAA)

Вместо Павла Кацера на эту должность назначен Руслан Петрушенко. П. Кацер занимал этот пост с июня 2004 года до 17 мая 2013 года, когда Административный совет BNAA отправил его в отставку. Р. Петрушенко ранее работал начальником главного управления контроля Национального центра по борьбе с коррупцией.

Сменился и председатель Административного совета – им стал Виталие Бодя, директор страховой компании Moldasig, он заменил Еуджана Шлопак, бывшего генерального менеджера страховой компании ASITO. В состав Административного совета BNAA вошли также Федор Димитров, генеральный директор Moldova-Astrovoz, Александр Згардан, председатель GARANȚIE Asigurări.

MOLDASIG оптимизирует бизнес, повышая рентабельность услуг

Страховое общество Moldasig в 2013 г. намерено существенно оптимизировать бизнес, повысив рентабельность услуг.

«На текущий год мы не ставили себе план по сборам, пусть даже они окажутся меньше, чем в 2012 г., но зато у компании есть план по рентабельности продуктов, что гораздо важнее», – сказал «ИНФОТАГ» генеральный директор компании Виталие Бодя.

По его словам, оптимизация будет осуществляться за счет реструктуризации деятельности компании.

«Преобразования будут достаточно болезненными и чувствительными для сотрудников, но в итоге мы сможем сконцентрироваться на своей базовой деятельности – страховании. В компании останутся три направления: продажа страховых продуктов, юридическое и экономическое подразделение. А все остальное – безосновное, урегулирование убытков, расчет выплат – передается в руки аутсорсинга – специализированных фирм и компаний», – пояснил Бодя. Топ-менеджер Moldasig отметил, что в итоге компания будет выплачивать все без исключения выплаты в течение реальных 10-ти дней.

«До сих пор процесс выплат иногда растягивался на 1,5-2 месяца, причем, не по нашей вине. Мы готовы делать выплаты по убыткам сразу. Преобразования в компании позволят нам заниматься страхованием, а не «ремонт» и связанной с такого рода процессами бюрократической волокитой», – отметил Бодя.

Прогнозируя результаты деятельности в 2013 г., руководитель компании сказал, что в Moldasig предвидится рост за счет регионального развития, привлечения и обучения новых страховых агентов общества.

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:

Moldpresa: 67770

Posta Moldovei: PM 21700

Издатель: CAPITAL MARKET I.S.

Регистрационный №:

1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель: Национальная Комиссия

по финансовому рынку

Административный совет:

Председатель: Юрие ФИЛИП,

Елена ВАСИЛАКЕ, Еуджениу ВИЦУ,

Зоя ТУЛБУРЕ, Надежда ФИЛИП.

Главный редактор:

Геннадий ТУДОРЯНУ

Тел.: /373 22/ 229-445

Заместитель главного редактора:

Татьяна СОЛОНАРЬ

Тел.: /373 22/ 229-335

Прием объявлений и отчетов:

capital@market.md, ziarulcm@gmail.com

Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115.

(угол бул. Стефан чел Маре)

Расчетный счет: 225139437,

ф/к 1003600114204,

КБ «Eximbank - Gruppo Veneto Banca» АО,

филиал №11, Кишинэу, BIC EXMMMD2436.

В номере использованы материалы информацион-

ных агентств «Moldpres» и «InfoMarket».

Статьи, помеченные знаком #, публикуются

на правах рекламы.

Каждый материал, опубликованный на страницах

«Capital Market», отражает точку зрения его автора,

которая может не совпадать с точкой зрения

редакции. Перепечатка текстов и фотографий раз-

решается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии «PRAG 3»

Федор Яковленко:

Государство должно акцентировать внимание на защите потребителя

Один из крупнейших в Молдове производителей обуви АО Zorile объявил о проведении дополнительной эмиссии акций. О целях и задачах, которые стоят перед обществом, мы побеседовали с генеральным директором Zorile Федором Яковленко.

— Каковы цели и задачи предстоящей эмиссии?

— Прежде всего, я отмечу, что это не первая, а вторая эмиссия за относительно короткий период времени. Если вы помните, первая была проведена в декабре 2012 года. В общей сложности сумма двух эмиссий составляет более 60 млн леев.

Задачи этих эмиссий вытекают из стратегии развития акционерного общества, принятой его акционерами. В частности, этот документ определяет три отдельных сегмента деятельности АО Zorile: 1) производство обуви; 2) торговля; 3) операции с недвижимостью. Отмечу, что собственники основной упор делают на развитие сегмента недвижимости, мы же, исполнительный орган, сделаем все, чтобы и другие направления развивались.

— Если я правильно понимаю, то стратегия развития АО Zorile сосредоточена не на производстве обуви, а на продвижении акционерного общества как игрока на рынке недвижимости, а именно предоставлении в аренду торговых и производственных помещений?

— Не совсем так. Каждое из направлений будет иметь собственный бизнес-план, ориентированный на достаточно внушительные цифры. По сути, каждое направление будет концентрироваться только на своей задаче, и не растрчивать себя на другие виды деятельности. В итоге общий результат АО должен возрастать.

— Нет ли опасности, что по итогам деятельности все эти направления выделятся в отдельные предприятия, и что тогда ждет известную торговую марку Zorile?

— Ни от чего нельзя застраховаться. Все это будет зависеть от многих факторов. Известно только одно: Zorile без производства и сети продаж явно будет не Zorile. Акционеры это понимают, и мы будем прилагать максимум усилий, чтобы этого не случилось.

— Вы, как производитель, в какой степени используете имеющиеся производственные мощности, и как Вам как местному производителю обуви удалось расширить свои позиции на внутреннем рынке?

— Этот вопрос в определенной степени отвечает на предыдущий. Действительно, не все свои мощности и активы Zorile использует эффективно. Это объясняется тем, что с началом кризиса

2008 года объемы производства на предприятии значительно сократились. А начиная с 2009 года, последовала потеря заказов по экспорту. Так на первоначальном этапе от нас ушел крупный заказчик, на долю которого приходилось до 75% от общего объема заказов. Конечно, на тот момент это было для нас достаточно сильным ударом, но, все же, к концу 2009 года мы сумели компенсировать значительную часть заказов, и занялись поиском новых клиентов.

Плюс в этот же период времени мы приняли историческое для Zorile решение переориентироваться на внутренний рынок. Как вы знаете, до этого предприятие на местном рынке продавало незначительное количество обуви, как в денежном, так и в физическом выражении. Конечно, принятые меры по изменению дизайна обуви, выпуску новых коллекций, развитию новой сети еще не дали ожидаемых результатов, однако уже сегодня это позволило вернуться на рынок, найти свое место на нем. Более того, увеличившиеся в 7 раз продажи продолжают расти.

— За счет чего произошел рост продаж? Повлиял ли на это патриотизм местных покупателей, выпуск новых моделей, ориентированных на внутренний рынок, ценовая политика и т.д.?

— Я думаю, что, в первую очередь, изменились мы сами. Лично я считаю, что сегодняшний массовый покупатель при выборе продукции на первый план ставит не лозунги, а именно соотношение качества, цены и комфорта. Об этом прекрасно свидетельствует местный рынок, на котором присутствует огромное количество компаний-производителей, которые продают обувь под различными марками.

Мы же сказали, что все проблемы, которые могут возникнуть при эксплуатации нашей продукции, незамедлительно решаются в пользу потребителя. Это во многом изменило отношение к

нам и позволило повернуть к себе клиента.

— Когда работаешь на экспорт, существуют определенные требования к качеству, современности модели и т.д. Переориентация на внутренний рынок, который в основном небогатый, не приведет к тому, что Вы из своего нынешнего сегмента опуститесь в более низкий и менее качественный? Не опасаетесь ли Вы, что в дальнейшем это отразится на репутации Zorile?

— Мы приняли сбалансированное решение, а именно мы не будем стремиться к производству элитной обуви, но и не будем уходить в нишу дешевой продукции. Принято решение руководствоваться стандартами производства обуви высокого качества, с использованием экологических материалов, но не самой дорогой линейки. Это позволит выпускать обувь средней цены при сохранении достаточно высоких параметров качества.

Хочу отметить, что мы не отказываемся от своих планов экспорта, более того, по мере возможности будем стремиться его увеличивать. В качестве примера хочу отметить, что в 2012 году нами было экспортировано более 700 тыс. пар обуви, при этом большая часть была поставлена европейскому покупателю.

— Сейчас Zorile продолжает разработку собственных новых моделей, или, все же, вы перешли полностью на образцы и формы заказчиков?

— В производстве мы используем различные подходы. Есть заказчики, которым нужно от нас лишь исполнение, а есть такие, кто заинтересован именно в наших разработках.

Дело в том, что все зависит от сил и возможностей наших клиентов.

Если это крупная компания с собственной развитой производственной базой, то ей легче и эффективнее произвести самую всю

подготовительную работу, а мы нужны лишь в роли партнеров по изготовлению. Если компании не хватает мощностей, то мы участвуем и в разработке модели, и непосредственно в самом ее производстве. Для нас важно, чтобы клиент был разный, не дающий нам растерять свои навыки и скатиться до уровня простого изготовителя.

Здесь я бы хотел отметить, что в последние годы мы достаточно упорно развивали нашу собственную базу по разработке и изготовлению моделей. Для обучения наших дизайнеров мы приглашали итальянских специалистов. Неоднократно проводили соответствующие семинары и лекции, приобрели оборудование для автоматического раскроя, что позволяет значительно упростить процесс воплощения задумки от бумаги до реальности и при этом значительно улучшить качество моделей.

Было время, когда мы ориентировались на разработки итальянских дизайнеров и закупали их модели, но практика показала, что нужно стремиться держать собственных модельеров, способствовать их профессиональному росту и т. д. Это дешевле, чем просто зависеть от итальянских или испанских дизайнерских компаний.

— Как идет процесс модернизации оборудования? Какова ситуация с профессиональными кадрами, производительностью труда молдавских обувщиков, если сравнивать их с румынскими, украинскими коллегами, не говоря уже о китайских?

— Здесь надо различать два уровня специалистов, а именно операторов (рабочих) и специалистов, участвующих в управлении, я не беру дизайнеров и других специалистов, связанных с областью разработки моделей.

Что касается операторов, надо признать, что с Китаем никто не может сравниться, и не надо здесь лукавить. Там особая специфика

работы, и не надо верить тому, что они работают по 8 часов пять дней в неделю. Если кто-то об этом говорит, то он либо глубоко ошибается, либо не знает реального положения дел. Там идет производительность за счет очень интенсивного и продолжительного труда. Второе, надо отдать должное Китаю, он научился достаточно качественно выполнять свою работу.

Единственное, что выступает в пользу других производителей, это то, что китайские обувщики достаточно всеядны, они производят как качественную обувь, так и продукцию, которая может стать достаточно непредсказуемой для потребителя. В данном случае я имею в виду качество материалов, используемых для некоторых видов обуви.

Что касается наших операторов, конечно, мы еще отстаем на 10-15% от европейских коллег, но это, в первую очередь, связано с тем, что мы на шаг позади в использовании новой техники. Я признаю, что это отставание характерно не только для нас, но и для всех производителей постсоветского пространства. Я считаю это отставание почетным, и оно, несмотря на все, позволяет нам сотрудничать с европейскими партнерами. Однако я не могу сказать, как долго это может продлиться, так как нужно ответственно относиться к квалификации рабочих, менять оборудование и т. д. Хочу отметить, что в 2009 году на фабрике процентов на 50-60 обновили технологические мощности, а по показателю производительности на одного рабочего не все обувные фабрики, работающие в Молдове, могут с нами сравниться.

Если говорить о производстве натуральной обуви, надо четко понимать, что речь идет не о том, что в оборудовании нужно делать некую революцию. Незначительные изменения позволяют снизить издержки или же повысить производительность труда. К примеру, швейной машине достаточно иметь автоматическую функцию по удалению излишков прокладки или нитки в конце строчки, и это уже позволяет увеличить производительность на 10-15%. При этом на качество не отражается отсутствие таковой, а лишь говорит о необходимости иметь еще одного человека, который бы выполнял этот процесс.

Я повторяю, но еще раз отмечу, на данный момент нет революционных изменений в процессе сборки самой обуви. Есть использование комбинированных рабочих процессов, которые позволяют снизить количество технологической цепочки в целом. Так что, при отсутствии современного оборудования ты сможешь делать качественную обувь. Другое дело, что она будет более дорогой, и надо будет зависеть от большего количества людей для процессов ручного труда. На данный момент тенденция такова, что всегда будут появляться новые технологии, которые в среднем будут сокращать процентов на 10 количество занятых

людей, но все равно производство натуральной обуви без человека не обойдется.

– В прошлом году была официально представлена программа открытия площадки для местных производителей на базе Zorile „Din inimă – casa comună a brandurilor moldovenesti”. Оправдал ли себя этот проект?

– Да, я считаю, что положительный результат достигнут. Дело в том, что идея создания особой общей площадки по торговле местной промышленной продукцией созрела давно. К сожалению, не всегда мы были услышаны и не получали необходимую помощь, но с началом реализации наших проектов в сфере недвижимости она получила свое воплощение. О ее эффективности также говорит стремление участников этого проекта открыть подобные коммерческие центры и в других районах Кишинёва и даже в других городах республики. Но для этого нужен лидер, а именно локомотив, который тянул бы всех за собой. Я горжусь тем, что нам удалось сделать у себя на Zorile.

– Оправдали ли себя продажи?

– Не могу сказать, что у всех есть результаты. Я считаю, что в первую очередь должны быть требования к самому продукту. Те, кто близок к чаяниям и потребностям клиента, добьются результата, и очень многое зависит от раскрутки бренда.

– Если говорить о проекте с недвижимостью, то в рамках этого направления будет ли уделяться внимание предоставлению площадей предприятия в аренду, на продажу? Нет ли риска, что само производство перенесут, и на его месте построят жилые дома или торговые комплексы?

– Нет, здесь все не так. Общая площадь АО Zorile составляет более 35 тыс. кв. метров. И естественно, что мы как рачительный хозяин стремимся максимально эффективно использовать имеющиеся активы. Насчет производства я вам уже рассказал, что касается других площадей, не используемых в производстве, то и они будут задействованы.

Так, в коммерческом центре, созданном на территории фабрики, уже есть Дом Обуви. Сейчас мы завершаем работы по открытию площадки, на которой будет представлена мебельная промышленность РМ. На отдельном втором этаже представлена продукция трикотажной, кожгалантереи и т.д. Дополнительно мы хотим создать места досуга, автомобильных парковок.

Кроме того, в рамках развития проекта по недвижимости, нынешнее административное здание мы хотим полностью отремонтировать под офисные площади, рассчитанные на IT-компании, call-центры, а также под офисы небольших компаний. Отдельный комплекс будет представлен различными торговыми залами, кафе, барами, магазинами и прочее. Весь этот центр будет работать на привлечение клиентов, чтобы они получали здесь максимальный спектр необходимых им услуг.

– Сейчас подписано соглашение о Свободной торговле с Турцией, готовится документ о свободной торговле с ЕС. Как это скажется на местном производителе?

– Я как производитель только рад этому, и как председатель

ассоциации, руководитель предприятия скажу, что это надо было делать давно.

– А как же поддержка местного производителя?

– А это и будет поддержка. Дело в том, что до сих пор разными запретительными мерами мы породили только высокую коррупционную составляющую. И в итоге, те, кто работал легально, оказывался в проигрыше. Вы поймите правильно, например, наше предприятие тоже импортирует товары для производства своей продукции, при этом мы платим акцизы в пределах 15 процентов плюс НДС. В то время как некоторые «производители», используя челночный бизнес или через КАРГО, импортируют в полную силу, при этом уклоняясь от полной оплаты акцизов и НДС, или же вообще их не платят. В итоге законопослушные производители оказываются в неравных условиях. При отмене всех возможных пошлин и акцизов мы будем ближе к ценовой черте с теми, кто нечестно работает. Поэтому я давно ратую за то, чтобы это произошло.

А насчет разговоров о том, что с либерализацией торговли погибнет отрасль, то я скажу так: погибнет тот, кто не захочет работать, перестраиваться и менять свое отношение к потребителю. Он все равно погибнет, будет ли либерализация, или нет.

– Открывая свой рынок, мы отдаем его крупным монополистам, которые играя ценой, сегодня выживают мелкого производителя и даже местного среднего. А завтра, оставшись одни, они взвинтят свои цены?

– Это все равно произойдет. Внутренние барьеры не остановят глобализацию, наоборот, лишь усилят поток контрафактных товаров. Если помните «Сухой закон» в Америке, что люди перестали пить и производить алкоголь? Нет, лишь производство было перенесено в другое место, ну и кто от этого выиграл? Запретными мерами сложно достигнуть необходимого результата, нужны другие меры.

Лично я считаю, что государство должно уделять внимание защите потребителя от контрафактной и некачественной продукции. К сожалению, мы видим, что последнее время соответствующие государственные органы опять в этом направлении сдают позиции. Лично я считаю, что отмена обязательной сертификации импорта и производства – это самое опасное, что можно придумать под предлогом либерализации торговли. Наоборот, нужно создавать новые лаборатории, модернизировать имеющиеся, решать проблему со специалистами, которых и так не хватает.

Сейчас на деле формально лаборатории по контролю над качеством и техническими характеристиками не закрываются, они просто остаются без работы и, соответственно, без средств для существования. Так что я с большой осторожностью отношусь ко всему тому, что сейчас ввозится и производится в стране. Это касается как продуктов питания, так и промышленных товаров.

И мы как предприятие этот процесс остановить не можем, здесь нужны совместные усилия и профессиональных организаций, и гражданского общества, и главное – стремление государства заботиться о своих гражданах.

Беседовал
Геннадий ТУДОРЯНУ

Владельцы жилья могут получить грант на снижение энергозатрат

Сейчас можно установить энергоэффективные окна не только под минимальный процент в кредит, но ещё и вернуть до трети затрат в виде гранта.

Такую возможность предоставляет программа MoREEFF (Программа финансирования энергоэффективности жилого сектора Молдовы), которую разработал Европейский банк реконструкции и развития специально для поддержки владельцев жилья, желающих утеплить свои дома или снизить в них уровень потребления электроэнергии. Деньги на эти цели можно получить через один из трёх молдавских банков-партнёров. Причём по минимальной ставке всего в 9,5-10% годовых.

Но что ещё более важно, благодаря программе MoREEFF, впервые в истории кредитования населения в Молдове обычные граждане могут получить грант в размере 20% от суммы кредита. Это значит, что, как только вы осуществите проект, и его проверят, вам вернут часть затраченных средств. Например, до 800 евро могут возместить при установке энергоэффективных окон.

Если же это будет не один домовладелец, а Ассоциация владельцев квартир, жилищный кооператив или ЖКХ, то размер гранта может быть увеличен до 35% от суммы кредита для этих целей.

В рамках программы Moreeff с октября 2012 г. по настоящее время реализовано 190 проектов на общую сумму 405,7 тыс. евро.

Такие данные привел менеджер программы MoREEFF Тома Георгиев в ходе пресс-конференции. Он отметил, что грантовая составляющая достигла 77,95 тыс. евро. При этом наибольшим спросом пользуются следующие инструменты энергоэффективности: энергоэффективные окна – 109 проектов на сумму 189,95 тыс. евро (37,2 тыс. евро – грант), газовые котлы – 48 проектов на сумму 116,77 тыс. евро (18,45 тыс. евро – грант), термоизоляция стен, а также котлы и печи на основе биомассы – по 9 проектов на сумму 30,1 тыс. евро и 23,78 тыс. евро, соответственно (грантовая часть – 5,03 тыс. евро и 4,1 тыс. евро).

Ни один проект пока не реализован в области центрального отопления интегрированной системы солнечной энергии. Тома Георгиев

подчеркнул, что гранты в размере 20%, 30% и 35% от объема кредита для проекта по повышению энергоэффективности выдаются после завершения работ и не являются самоцелью. В Европейском банке реконструкции и развития (ЕБРР) отмечают, что реализованные проекты помогают сохранить до 915 МВт/ч в год и сократить выбросы углекислого газа на 208 тонн в год. Как сообщалось ранее, программа MoREEFF (Moldovan Residential Energy Efficiency Financing Facility), рассчитанная на 2012-2017 гг., была разработана ЕБРР с целью стимулирования домашних хозяйств для более эффективного использования энергоресурсов и сокращения счетов за потребляемую энергию.

На реализацию MoREEFF ЕБРР выделил кредитную линию в размере 35 млн евро, а Шведское Агентство международного сотрудничества по развитию (SIDA) и Евросоюз выделили гранты в 2,3 млн и 5 млн евро, соответственно. В рамках программы MoREEFF отобранные ЕБРР банки-партнеры финансируют в Молдове небольшие частные проекты, к примеру, физических лиц, домашние хозяйства, группы жильцов, жилищных кооперативов и жилищных кооперативов, управляющих компаний и энергосервисных компаний для повышения энергоэффективности с целью уменьшения потребления энергоресурсов в домах. Речь идет о поддержке инвестиций в следующие инструменты энергоэффективности: термоизоляция окон, стен, крыши, полов, установка газовых котлов, бойлеров, солнечных панелей и другие меры по экономии энергии. Кредиты по программе MoREEFF можно получить в Moldindconbank, Moldova Agroindbank, ProCredit

Bank, Mobiasbanca – Groupe Societe Generale.

В настоящее время, свыше 170 человек воспользовались предлагаемым грантом. Наибольшим спросом пользуется установка окон (109 случаев), котлов (48), в то время как никто не обратился за установкой систем, отметил Тома Георгиев, менеджер MoREEFF.

Как же можно воспользоваться займом MoREEFF? Программа MoREEFF предназначена владельцам жилья, ассоциациям жильцов, с тем, чтобы они могли инвестировать средства в снижение расходов на энергию, увеличение удобства жилья, снижение выбросов углекислого газа в атмосферу.

Для того чтобы получить займ, надо выбрать желаемую энергоэффективную технологию, получить коммерческое предложение от оператора, обратиться в один из коммерческих банков, участников программы, за кредитом, после чего банк проверит платежеспособность заемщика, а офис MoREEFF утвердит проект согласно критериям соответствия.

В программе участвуют четыре коммерческих банка: „Moldindconbank”, „Moldova Agroindbank”, „ProCredit Bank” и „MobiasBanca”. Для более подробной информации можно перейти на сайт www.moreeff.info.

По мнению экспертов в сфере энергетики, энергоэффективные окна экономят до 50% потерянной теплоэнергии. Утепление внешних стен позволит снизить до 25% расходов на тепло.

Нагревание воды при помощи систем солнечных батарей бесплатно. Система тепловых насосов может дать тепло зимой и кондиционированный воздух летом.

Кристина МИРОН

SUDZUCKER MOLDOVA

к середине сентября пустит первый завод биогаза

Завод по производству биогаза из свекловичного жома, который строит Sudzucker Moldova, введут в эксплуатацию во второй половине сентября 2013 г.

Как передает «ИНФОТАГ», цитируя пресс-релиз компании Sudzucker Moldova, завод, возводимый на территории Дрокиевского сахарного завода, позволит максимально использовать побочные продукты свеклосахарного производства, перерабатывая их в «зеленую энергию» и органические удобрения.

Строительство ведут чешские специалисты, располагающие опытом строительства подобных предприятий в Европе. Основные сооружения завода будут построены уже к началу июля, а затем пройдет наладка оборудования для производства биогаза. Для этой цели в 2012 г. заготовлено около 4 тыс. т прессованного свекловичного жома.

Проектная мощность завода около 7,3 млн кубометров биогаза с содержанием 51% метана, производи-

мых из 55 тыс. т прессованного свекловичного жома. Первые два года завод будет перерабатывать прессованный жом, а затем и другие зеленые отходы процесса переработки свеклы.

«Биогаз, наряду скупаемым Sudzucker Moldova природным газом, будет сжигаться в ТЭЦ завода, электроэнергия и пар будут использоваться в производстве сахара. Бюджет проекта составляет более 8 млн евро», – отмечается в релизе компании.

Sudzucker Moldova строит завод в рамках программы повышения конкурентоспособности молдавского сахара на региональном и европейском рынках за счет снижения энергопотребления и сокращения производственных затрат. Компания вносит вклад в выполнение стратегии РМ в области энергетики, предусматривающей в соответствии с директивами ЕС к 2020 г. использование в общем объеме энергопотребления 20% энергии из возобновляемых источников.

Национальная комиссия по финансовому рынку КВАРТАЛЬНЫЙ БЮЛЛЕТЕНЬ

I КВАРТАЛ 2013 г.

НЕБАНКОВСКИЙ ФИНАНСОВЫЙ РЫНОК

1. РАЗВИТИЕ РЫНКА КОРПОРАТИВНЫХ ЦЕННЫХ БУМАГ

1.1. ПЕРВИЧНЫЙ РЫНОК

1.1.1 Эмиссии, осуществленные при учреждении акционерных обществ, и дополнительные эмиссии ценных бумаг

В январе-марте 2013 года было зарегистрировано в Государственном реестре ценных бумаг (ГРЦБ) 18 эмиссий акций на сумму 511,89 млн лей (Диаграмма №1).

Объем эмиссий увеличился на 197,84 млн лей или на 63% по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года, в том числе объем эмиссий, зарегистрированных при учреждении акционерных обществ, уменьшился на 14,77 млн лей, а объем дополнительных эмиссий увеличился на 212,61 млн лей (Таблица №1).

В январе-марте 2013 года из ГРЦБ были исключены ценные бумаги 16 акционерных обществ, из которых: 11 акционерных обществ в связи с ликвидацией, 4 акционерных общества в связи с реорганизацией путем объединения и одно акционерное общество в связи с реорганизацией путем преобразования (Таблица №2).

В январе-марте 2013 года выдано 31 разрешение на реорганизацию акционерных обществ, из них 23 – путем объе-

динения, 7 – путем выделения и 1 – путем преобразования в общество с ограниченной ответственностью.

1.1.2 Иностранные инвестиции, осуществленные на первичном рынке ценных бумаг

Объем иностранных инвестиций, привлеченных посредством эмиссий ценных бумаг составил в январе-марте 2013 года 388,21 млн лей или на 33,5% по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года (Таблица №3).

В отчетный период самый большой объем инвестиций осуществлен инвесторами из Италии (Диаграмма №2).

1.2. ВТОРИЧНЫЙ РЫНОК

1.2.1 Сделки с ценными бумагами на вторичном рынке

В январе-марте 2013 года были осуществлены 1237 сделок на сумму 134,60 млн лей с уменьшением объема сделок на 67,81 млн лей или на 33,5% по сравнению с аналогичным периодом прошлого года (Таблица №4).

В I квартале 2013 года биржевой сектор преобладал по объему сделок (Диаграмма №3), а внебиржевой – по их количеству (Диаграмма №4).

1.2.2 Биржевые сделки

В I квартале 2013 года на биржевом рынке было осуществлено 307 сделок, что на 79 сделок меньше, чем за аналогичный

Диаграмма №1. Эмиссии корпоративных ценных бумаг в январе-марте 2009-2013 гг.

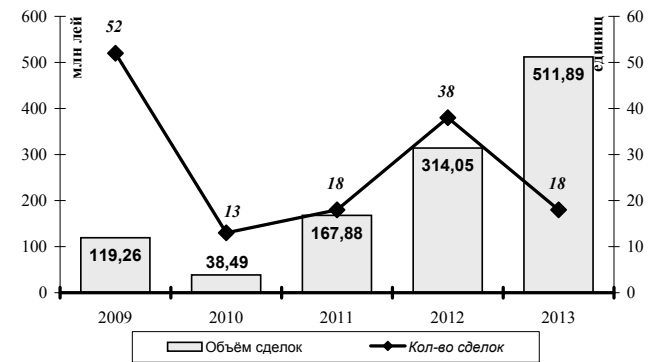

Диаграмма №2. Структура инвестиций, привлеченных посредством эмиссии ценных бумаг по происхождению иностранных инвесторов в январе-марте 2013 г.

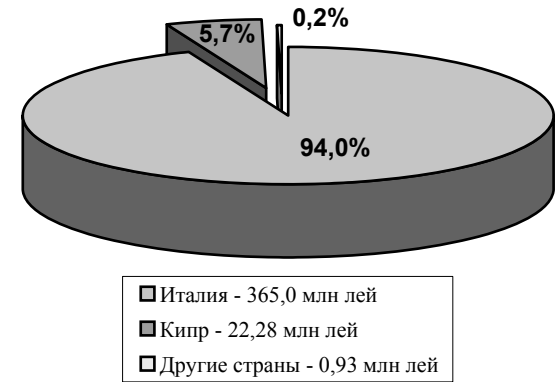

Диаграмма №3. Структура сделок на вторичном рынке в I квартале 2013 г. (по объему сделок)

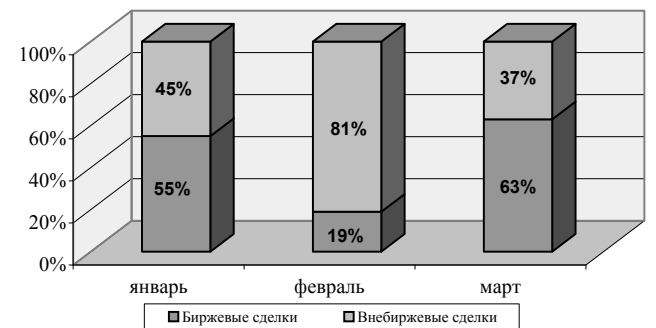

Диаграмма №4. Структура сделок на вторичном рынке в I квартале 2013 г. (по кол-ву сделок)

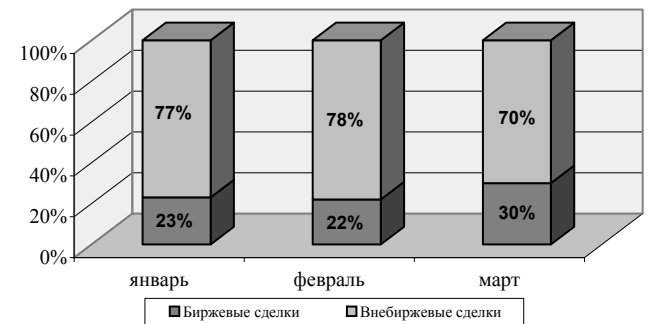

Диаграмма №5. Биржевые сделки в I квартале 2009-2013 гг.

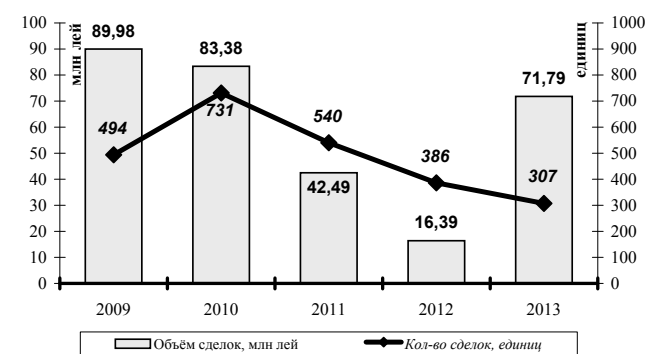

Диаграмма №6. Внебиржевые сделки в I квартале 2009-2013 гг.

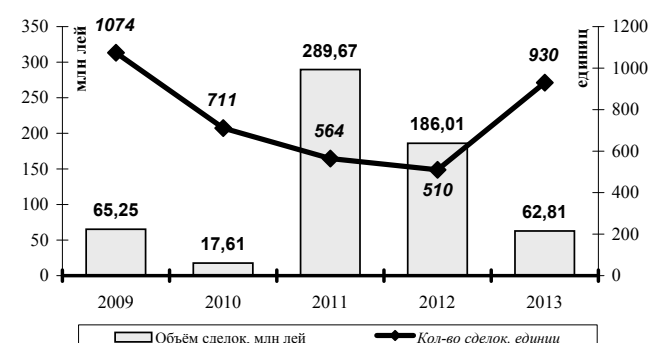

Таблица №1. Эмиссии ценных бумаг в январе-марте 2009-2013 гг.

Вид эмиссии	2009	2010	2011	2012	2013	2012 г. к 2011 г., абсолютное изменение
Количество эмиссий, осуществленных при учреждении АО	6	1	1	1	2	+1
Объем эмиссий, осуществленных при учреждении АО (млн лей)	1,87	0,88	0,96	15,0	0,23	-14,77
Количество дополнительных эмиссий	46	12	17	37	16	-21
Объем дополнительных эмиссий (млн лей)	117,39	37,61	166,91	299,05	511,66	+212,61
Всего объем эмиссии ценных бумаг (млн лей)	119,26	38,49	167,87	314,05	511,89	+197,84

Таблица №2. Исключение ценных бумаг из ГРЦБ в январе-марте 2009-2013 гг.

Показатели	2009	2010	2011	2012	2013
Кол-во регистраций в ГРЦБ в связи с реорганизацией АО путем преобразования в ООО	4	1	1	1	5
Кол-во регистраций в ГРЦБ в связи с ликвидацией акционерных обществ	6	14	9	10	11

Таблица №3. Иностранные инвестиции, осуществленные на первичном рынке ценных бумаг в январе-марте 2009-2013 гг.

Показатели	2009	2010	2011	2012	2013	2013 г. к 2012 г., %
Иностранные инвестиции, привлеченные посредством эмиссий ценных бумаг, млн лей	25,49	21,83	151,42	176,62	388,21	219,8
Доля иностранных инвестиций в общем объеме инвестиций, привлеченных посредством эмиссий ценных бумаг, %	21,4	56,7	90,1	56,2	75,8	-

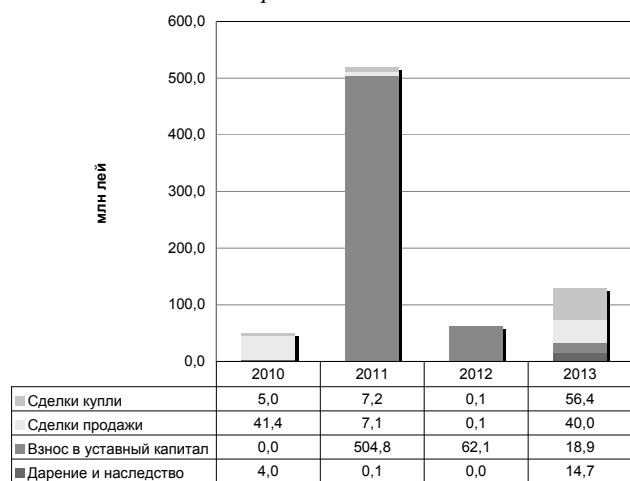
Таблица №4. Вторичный рынок в январе-марте 2009-2013 гг.

Показатель	2009	2010	2011	2012	2013	2012 г. к 2011 г., %
Биржевой рынок						
Кол-во сделок (единиц)	494	731	540	386	307	79,5
Объем сделок (млн лей)	89,98	83,38	42,49	16,39	71,79	438,0
Внебиржевой рынок						
Кол-во сделок (единиц)	1074	711	564	510	930	182,4
Объем сделок (млн лей)	65,25	17,61	289,67	186,01	62,81	33,8
Всего на вторичном рынке						
Кол-во сделок (единиц)	1568	1442	1104	896	1237	138,1
Объем сделок (млн лей)	155,23	100,99	332,16	202,40	134,60	66,5

Таблица №5. Сделки с ценными бумагами акционерных обществ, включенных в биржевой листинг, I квартал 2013 г.

Наименование эмитента	Код ISIN	Кол-во акций, участвовавших в сделках, ед.	Объем сделок, лей	Рыночная цена одной акции, лей	Номинальная стоимость, лей	Доля реализованных акций в общем количестве выпущенных акций, %	Кол-во сделок, ед.	Уровень листинга
Сделки, осуществленные посредством интерактивного рынка								
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	17	18700	1100	200	0,002	1	1
BC "BANCA DE ECONOMII"	MD14BECM1002	874800	12133476	13,87	5	3,737	2	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	7	728	104	100	0,000	1	1
BC "BANCA DE ECONOMII"	MD24BECM1000	920	929	1,01	1	0,304	1	1
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	59	63425	1075	200	0,006	3	1
BC "BANCA DE ECONOMII"	MD14BECM1002	188	3252	17,3	5	0,001	1	1
BC "BANCA SOCIALA" S.A.	MD14BSOC1004	17432	3312080	190	100	1,743	20	1
BC "VICTORIABANK" S.A.	MD14VCTB1004	108	3780	35	10	0,000	1	1
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	357	392700	1100	200	0,034	2	1
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	7186	7760880	1080	200	0,693	6	1
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	11113	11957588	1076	200	1,071	4	1
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	415	446125	1075	200	0,040	7	1
BC "BANCA DE ECONOMII"	MD14BECM1002	1002	17284,5	17,25	5	0,004	2	1
BC "BANCA DE ECONOMII"	MD14BECM1002	1093050	15302700	14	5	4,670	4	1
BC "BANCA SOCIALA" S.A.	MD14BSOC1004	22917	4354230	190	100	2,292	26	1
BC "MOBIASBANCA-Grpue Societe Generale" SA	MD14MBIS1000	40	4000	100	10	0,000	1	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	300	30900	103	100	0,006	1	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	530	53000	100	100	0,011	1	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	605	59290	98	100	0,012	2	1
BC "VICTORIABANK" SA	MD14VCTB1004	254965	5099300	20	10	1,020	3	1
Всего		2286011	61014367,5				89	
Голосовые аукционы								
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	322	341320	1060	200	0,031	1	1
Всего		322	341320				1	
ИТОГО		2286333	61355687,5				90	

Диаграмма №7. Структура сделок на вторичном рынке с участием иностранных инвесторов в I квартале 2013 года

период 2012 года. За отчетный период объем биржевых сделок составил 71,79 млн лей, что в 4,4 раза больше по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года (Диаграмма №5).

В I квартале 2013 года с ценными бумагами акционерных обществ, включенных в биржевой листинг, было осуществлено 90 сделок на общую сумму 61,36 млн лей (Таблица №5).

1.2.3 Внебиржевые сделки

В I квартале 2013 года на внебиржевом сегменте было зарегистрировано 930 сделок на общую сумму 62,81 млн лей. Общее количество ценных бумаг, участвовавших в сделках, составляет 5,98 млн единиц. По сравнению с I кварталом 2012 года объем внебиржевых сделок уменьшился в 3 раза (Диаграмма №6).

1.2.4 Сделки с участием иностранных инвесторов

В январе-марте 2013 года на вторичном рынке ценных бумаг были зарегистрированы сделки с участием иностранных инвесторов в объеме 129,94 млн лей или в 2 раза больше по сравнению с аналогичным периодом прошлого года (Диаграмма №7).

В I квартале 2013 года основная доля приходится на сделки купли-продажи, которые составили 96,33 млн лей или 74% от объема сделок с участием иностранных инвесторов.

В отчетном периоде с акциями, выпущенными коммерческими банками, были зарегистрированы 19 сделок на общую сумму в 112,63 млн лей, из которых 6 сделок купли на 52,06 млн лей и 4 сделки продажи на 35,76 млн лей.

Наиболее существенные сделки были осуществлены инвесторами из Великобритании и Российской Федерации.

2. ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ УЧАСТНИКОВ РЫНКА КОРПОРАТИВНЫХ ЦЕННЫХ БУМАГ

2.1. БИРЖЕВАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

В I квартале 2013 года Фондовая биржа Молдовы (ФБМ) осуществляла на рынке ценных бумаг биржевую деятельность как основную, и клиринговую, расчетную и консалтинговую деятельности как смежные.

По состоянию на конец I квартала 2013 года собственный капитал ФБМ составил 3,58 млн лей. Норматив достаточности собственного капитала в размере 1,0 млн лей был выполнен. По сравнению с аналогичным периодом 2012 года собственный капитал увеличился на 0,8 млн лей или на 29%.

Гарантийный фонд составил 300 тыс. лей, средства которого были размещены на банковских депозитах. Норматив гарантийного фонда (30% от минимального размера собственного капитала) был соблюден.

По сравнению с аналогичным периодом 2012 года доходы от продаж и себестоимость продаж увеличились. В соответствии с полученными результатами в I квартале 2013 года себестоимость продаж в расчете на 1 лей доходов от продаж составила 0,82 лей, уменьшившись в 2,4 раза по сравнению с соответствующим периодом прошлого года. Общие и административные расходы увеличились по сравнению с аналогичным периодом 2012 года на 14,2 тыс. лей или на 8,8%, составив 175,8 тыс. лей. В результате операционной деятельности получены убытки, хотя их размер сократился по сравнению с предыдущим периодом.

В отчетном периоде валовой доход составил 351,4 тыс. лей, увеличившись в 2,6 раза по сравнению с аналогичным периодом 2012 года. Увеличение доходов обусловлено, в основном, ростом доходов от операционной деятельности на 210,1 тыс. лей или в 2,7 раза по сравнению с предыдущим периодом.

Общие расходы в отчетном периоде превышают валовые доходы, что привело к убыткам на сумму в 96,4 тыс. лей.

На ФБМ допущены к обороту ценные бумаги 1003 акционерных обществ, из которых 11 включены в листинг, а 992 – в нон-листинг.

В соответствии с лицензией, Кишиневская фондовая биржа (КФБ) имеет право осуществлять на рынке ценных бумаг биржевую деятельность как основную и клиринговую, расчетную и консалтинговую деятельности как смежные.

По состоянию на конец I квартала 2013 года собственный капитал КФБ составил 1,69 млн лей, при нормативе достаточности собственного капитала в 1,0 млн лей. В то же время, собственный капитал меньше уставного на 0,60 млн лей или на 26%.

Норматив гарантийного фонда (30% от минимального размера собственного капитала) был соблюден и составил 300,1 тыс. лей, эти средства были вложены в государственные ценные бумаги.

Общие и административные расходы КФБ на конец I квартала 2013 года составили 47,4 тыс. лей. В результате превышения расходов над доходами убытки составили 56,3 тыс. лей.

2.2. НАЦИОНАЛЬНЫЙ ДЕПОЗИТАРИЙ ЦЕННЫХ БУМАГ

В январе-марте 2013 года Национальный депозитарий ценных бумаг (НДЦБ) осуществлял, согласно лицензии, деятельность центрального депозитария ценных бумаг, которая предоставляет ему право осуществлять депозитарную, клиринговую и расчетную деятельность и ведение реестра как основные виды деятельности и консалтинг как смежную.

По состоянию на конец I квартала 2013 года собственный капитал НДЦБ составил 741,8 тыс. лей, при нормативе достаточности 700 тыс. лей, увеличившись по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года на 350,9 млн лей или на 90%.

Доход от продаж увеличился более высокими темпами, чем себестоимость продаж и, в результате, себестоимость продаж в расчете на 1 лей дохода снизилась по сравнению с кварталом 2012 года с 3,15 лей до 0,98 лей.

Общие и административные расходы в отчетном периоде увеличились по сравнению с I кварталом 2012 года на 39,0 тыс. лей или на 43,6% и составили 128,6 тыс. лей.

В результате операционной деятельности НДЦБ зарегистрировал убытки в сумме 116,9 тыс. лей.

2.3. БРОКЕРСКИЕ И ДИЛЕРСКИЕ КОМПАНИИ

По состоянию на конец I квартала 2013 года на рынке ценных бумаг на основе лицензий на право осуществления профессиональной деятельности на РЦБ действовало 22 брокерских/дилерских компании, в том числе 11 коммерческих банков.

В I квартале 2013 года небанковскими брокерами были осуществлены 415 сделок на сумму 51,54 млн лей или 36% от всей стоимости сделок, осуществленных на биржевом рынке. По сравнению с I кварталом 2012 года объем сделок увеличился в 2,6 раза, а количество сделок уменьшилось на 255 сделок.

Анализ финансово-хозяйственных и специализированных отчетов брокерских компаний показывает, что все компании выполнили норматив минимального собственного капитала, установленного действующим законодательством. Общий размер собственного капитала составил 36,15 млн лей, увеличившись на 1,16 млн лей по сравнению с уровнем, зарегистрированным на конец I квартала 2012 года.

Гарантийный фонд составил 2,73 млн лей. Были соблюдены требования, касающиеся образования гарантийного фонда в размере не менее 30% от минимального размера собственного капитала – 120 тыс. лей для брокерской деятельности и 240 тыс. лей для дилерской деятельности. Гарантийный фонд был образован 10-ю брокерскими/дилерскими компаниями в денежных средствах (депозиты) и у 1 компании – государственными ценными бумагами.

Доход компаний от операционной деятельности составил 881 тыс. лей, в том числе доходы от оказания услуг – 812 тыс. лей и другие операционные доходы – 69 тыс. лей. По сравнению с результатами января-марта 2012 года доходы от оказания услуг (доходы от продаж) увеличились на 903 тыс. лей, а другие операционные доходы увеличились на 588 тыс. лей или в 3 раза.

Расходы от операционной деятельности составили 1067 тыс. лей, в том числе общие и административные расходы – 713 тыс. лей. По сравнению с результатами на конец I квартала 2012 года расходы уменьшились на 21 тыс. лей.

В результате операционной деятельности брокерские/дилерские небанковские компании зарегистрировали убытки на сумму 186 тыс. лей.

За отчетный период брокерские/дилерские компании получили прибыль в сумме 368 тыс. лей за счет инвестиционной деятельности.

Общий объем сделок с ценными бумагами, зарегистрированными коммерческими банками как брокерами/дилерами в I квартале 2012 года составил 92,05 млн лей, что составляет 64% от общего объема сделок на биржевом рынке.

По сравнению с I кварталом 2012 года объем сделок, осуществленных посредством коммерческих банков, увеличился в 6 раз.

2.4. НЕЗАВИСИМЫЕ РЕГИСТРАТОРЫ

По состоянию на конец I квартала 2013 года на рынке ценных бумаг действовало 11 независимых регистраторов, осуществляющих деятельность по ведению реестров на основе лицензий, выданных НКФР на право осуществления профессиональной деятельности на рынке ценных бумаг, а также 2 эмитента с правом самостоятельного ведения реестра держателей ценных бумаг.

Анализ специализированных и финансовых квартальных отчетов, представленных независимыми регистраторами по состоянию на 31.03.2013, показал следующее:

- совокупный уставный капитал – 6 203,5 тыс. лей;
- совокупный собственный капитал – 11 530,8 тыс. лей;
- всего операционных доходов – 1 772,4 млн. лей;
- всего операционных расходов – 1 342,8 млн. лей.

Требования относительно размера минимального собственного капитала соблюдены всеми независимыми регистраторами за исключением S.A. „Comitent”, у которого дефицит гарантийного фонда составляет 3,6%.

Доходы от операционной деятельности за отчетный период уменьшились по сравнению с аналогичным периодом прошлого года на 258,7 тыс. лей или на 13%. Расходы независимых регистраторов от операционной деятельности сократились за отчетный период на 276,8 тыс. лей или на 17%.

В январе-марте 2013 года независимые регистраторы получили чистую прибыль в сумме 507,4 тыс. лей, что на 0,8 тыс. лей больше по сравнению с соответствующим периодом 2012 года.

2.5. ИНВЕСТИЦИОННЫЕ ФОНДЫ

По состоянию на конец I квартала 2013 года продолжалась процедура принудительной ликвидации 9 инвестиционных фондов и добровольной ликвидации 9 инвестиционных

фондов, включая „Viitorul Tău” S.A. у которого постановлением суда была вновь начата процедура ликвидации.

Инвестиционные фонды „MCI-Fond” S.A., „Zodiac-Invest” S.A., „Papirus-Invest” S.A. и „BSV-Invest” S.A. продолжали распределение денежных средств акционерам через филиалы и представительства В.С. „Energbank” S.A. Также через филиалы и представительства В.С. „Moldindconbank” SA продолжал распределение денежных средств акционерам инвестиционный фонд „Viitorul Tău” S.A. Постановлением Окружного коммерческого суда от 16.01.2013 был утвержден генеральный отчет о ликвидации инвестиционного фонда „Viitorul Tău” S.A. в процессе ликвидации, а также проект распределения активов. На основе этого постановления будет начата процедура дополнительного распределения денежных средств акционером фонда.

На банковских счетах инвестиционных фондов, подлежащих принудительной ликвидации, было накоплено денежных средств на общую сумму 23,37 млн лей (включая 22,35 млн лей размещенных в В.С. „Investprivatbank” SA), а на банковских счетах инвестиционных фондов, ликвидирующихся по собственной инициативе – 198,23 млн лей (включая 162,82 млн лей размещенных в В.С. „Investprivatbank” SA), поступивших от отчуждения пакетов акций из портфелей фондов, из невыплаченных дивидендов и от размещения этих денег на депозитах в коммерческих банках.

2.6. ДОВЕРИТЕЛЬНЫЕ УПРАВЛЯЮЩИЕ

По состоянию на 31.03.2013, в Реестре профессиональных участников небанковского финансового рынка было зарегистрировано 7 доверительных управляющих, из которых:

– деятельность С.Ф. „Eurora-Trust” S.A. и С.Ф. „Econ-Renaștere” S.A. приостановлена до полного восстановления информации из реестров клиентов номинального владельца, с целью восстановления базы данных клиентов компании согласно постановлению НКФР №30/8 от 25.05.2006 года и №63/6 от 23.11.2006 года;

– АФ „Mobiustrust” S.A. и С.Ф. „A Feroviarilor” S.A. находятся в процессе ликвидации профессионального вида деятельности;

– С.Ф. „Colaborare” S.A. находится в процессе принудительной ликвидации профессионального участника.

Анализ специализированной отчетности компаний СФ „F.O.N.D.–A.F.”, СФ „Codru”, СФ „Eurora-Trust” и СФ „Econ-Renaștere”, показывает, что по состоянию на 31.03.2013 у них было открыто 381 980 трастовых счетов, а портфели включали 625 пакетов акций акционерных обществ и долей обществ с ограниченной ответственностью.

Совокупный объем финансовых инвестиций трастовых компаний на конец отчетного периода составил 130,21 млн лей. В структуре совокупных финансовых инвестиций по состоянию на конец I квартала 2013 года инвестиции учредителей траста составляют 95,4% (124,25 млн лей), другие 4,6% (5,96 млн лей) приходятся на собственные инвестиции трастовых компаний.

За отчетный период результат инвестиционной деятельности данных компаний составил в общей сумме 0,71 млн лей, из которых на учредителей доверительного управления приходится 0,53 млн лей, а на доверительных управляющих – 0,18 млн лей.

В январе-марте 2013 года 3 трастовые компании получили прибыль в сумме 123 тыс. лей, а у одной компании убытки составили 3 тыс. лей. Из доходов учредителей доверительного управления было начислено и удержано вознаграждение в сумме 124 тыс. лей компаниями „F.O.N.D.–A.F.”, „Eurora-Trust” и „Econ-Renaștere”.

2.7. КОМПАНИИ ПО ОЦЕНКЕ ЦЕННЫХ БУМАГ И АКТИВОВ, ПРИХОДЯЩИХСЯ НА НИХ

В I квартале 2013 года на рынке ценных бумаг действовало 5 компаний по оценке ценных бумаг и активов, приходящих на них (далее – компании): „Bartol-Consulting” S.A., „ICF-Consulting-Service” S.A., A.R.E. „Estimator-VM” S.A., „Finactiv-Consulting” S.A. и „Evaestim” S.A.

Компании заключили за отчетный период 10 договоров, на основании которых было оказано 9 услуг по оценке ценных бумаг на сумму 94,5 тыс. лей, что на 62,0 тыс. лей меньше чем в соответствующем периоде прошлого года.

„Bartol-Consulting” S.A., „Finactiv-Consulting” S.A., „Evaestim” S.A. и A.R.E. „Estimator-VM” S.A. получили за отчетный период положительные финансовые результаты, а „ICF-Consulting-Service” S.A. зарегистрировало убытки.

Компании соблюдают требования к нормативной величине минимального собственного капитала (200 тыс. лей) и требования к гарантийному фонду (60 тыс. лей). У всех компаний средства гарантийного фонда вложены в депозиты.

В соответствии с пунктами 10 и 13 Положения о предоставлении и отзыве лицензий для осуществления профессиональной деятельности на рынке ценных бумаг, утвержденного Постановлением Национальной комиссии по финансовому рынку №53/12 от 31.10.2008 года, об обязательном количестве специалистов с квалификационными сертификатами на право действовать на рынке ценных бумаг, все компании располагают достаточным числом специалистов, владеющих квалификационными сертификатами.

2.8. ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЕ УЧАСТНИКИ, КОТОРЫЕ ПРЕДОСТАВЛЯЮТ УСЛУГИ ПО ИНВЕСТИЦИОННОМУ КОНСАЛТИНГУ И КОНСАЛТИНГУ

В I квартале 2013 года на рынке ценных бумаг правом оказать услуги по инвестиционному консалтингу и консалтингу владели, соответственно, 26 и 19 профессиональных участников.

За отчетный период профессиональные участники оказали услуг по инвестиционному консалтингу на сумму 180,8 тыс. лей (на 11,5 тыс. лей больше, чем за соответствующий период прошлого года) и услуги по консалтингу на сумму 133,5 тыс. лей (на 62,0 тыс. лей больше чем за соответствующий период прошлого года).

Диаграмма №8. Динамика начисленных брутто-премий в целом и по категориям страхования в январе-марте 2009-2013 гг.

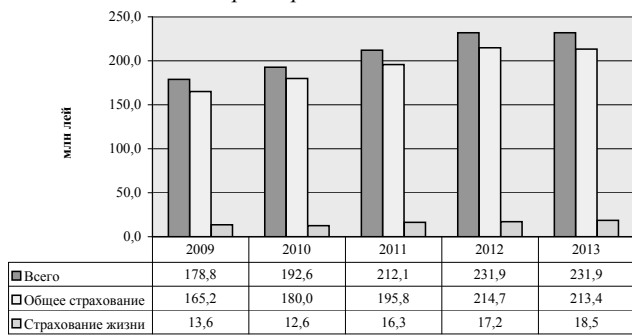

Диаграмма №9. Структура начисленных брутто-премий в январе-марте 2012-2013 гг.

Диаграмма №10. Страховые возмещения и компенсации в январе-марте 2009-2013 гг.

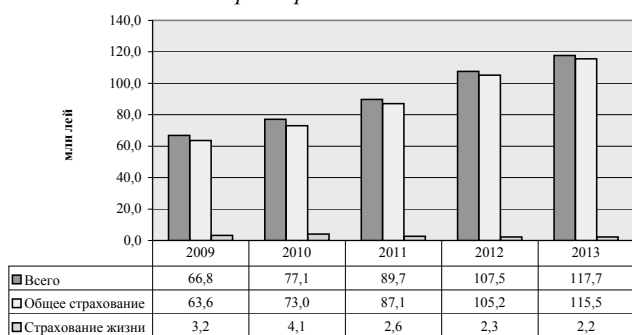

Диаграмма №11. Структура страховых возмещений и компенсаций в январе-марте 2012-2013 гг.

3. РЫНОК СТРАХОВАНИЯ

3.1. НАЧИСЛЕННЫЕ БРУТТО-ПРЕМИИ

Анализ страхового рынка осуществлен по информации, предоставленной 17 страховыми обществами, которые на 31.03.2013 года владели лицензиями.

В январе-марте 2013 года брутто-премии, начисленные от страховой деятельности, составили 231,9 млн лей, зарегистрировав такой же объем как в аналогичном периоде предыдущего года. Динамика начисленных брутто-премий в общем страховании и страховании жизни в январе-марте 2009-2013 гг. отражена в Таблице №6.

Таблица №6. Динамика начисленных страховых премий в январе-марте 2009-2013

Год	Начисленные брутто-премии (млн лей)	Рост по сравнению с предыдущим годом	
		(%)	(млн лей)
2009	178,8	-11,9	-24,3
2010	192,6	7,7	13,8
2011	212,1	10,1	19,5
2012	231,9	9,3	19,8
2013	231,9	0	0

Из общего объема начисленных брутто-премий, по общему страхованию поступило 213,4 млн лей, что на 0,6% меньше по сравнению с тем же периодом 2012 года. В то же время, брутто-премии начисленные по страхованию жизни составили 18,5 млн лей, увеличившись на 7,6% по сравнению с январем-мартом 2012 года.

Доля страхования жизни в общей сумме начисленных брутто-премий в январе-марте 2012 года составила 8,0%, увеличившись по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года на 0,6 пункта. Динамика начисленных брутто-премий в целом и по категориям страхования в январе-марте 2009-2013 гг. представлена в Диаграмме №8.

Страховые компании, согласно представленным отчетам на 31.03.2013, владели портфелем в 586406 действующих договоров, или на 56411 меньше чем по состоянию на 31.03.2012.

Количество действующих страховых договоров страховых компаний, занимающихся общим страхованием по состоянию на 30.09.2012 составило 543298 единиц или 92,6% от общего числа действующих договоров.

Страховые компании, занимающиеся страхованием жизни, владели 43108 действующими договорами, или 7,4% от общего числа действующих договоров.

В отчетном периоде уменьшились объемы брутто-премий в страховании имущества и личном страховании по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года, соответственно, на 9,8% и 0,6%, а премии в страховании гражданской ответственности увеличились на 5,7%.

Структура начисленных брутто-премий в январе-марте 2013 года не претерпела значительные изменения, доля обязательного страхования составила 45,8% (106,1 млн лей), а доля добровольного страхования – 54,2% (125,8 млн лей). Сегмент страхования гражданской ответственности составляет 56,4% от общего объема страховых премий, страхование имущества – 28,6%, личное страхование – 14,9% и премии в перестраховании – 0,1%. Структура начисленных брутто-премий в январе-марте 2012-2013 гг. представлена в Диаграмме №9.

3.2. СТРАХОВЫЕ ВОЗМЕЩЕНИЯ И КОМПЕНСАЦИИ

В январе-марте 2012 года страховые компании выплатили страховых возмещений и компенсаций на сумму 117,7 млн лей, что больше по сравнению с показателями за аналогичный период прошлого года на 10,2 млн лей или на 9,5%. Динамика страховых возмещений и компенсаций, выплаченных страховщиками в общем страховании и страховании жизни в январе-марте 2009-2013 гг. представлена в Таблице №7.

Таблица №7. Динамика выплаченных страховых возмещений и компенсаций, в январе-марте 2009-2013 гг.

Год	Страховые возмещения и компенсации (млн лей)	Рост по сравнению с предыдущим годом	
		(%)	(млн лей)
2009	66,8	10,6	6,4
2010	77,1	15,5	10,3
2011	89,7	16,4	12,6
2012	107,5	19,9	17,8
2013	117,7	9,5	10,2

По отношению к брутто-премиям, начисленным за отчетный период, возмещения выплаченные по общему страхованию и страхованию жизни, составили 50,8% или на 4,4 процентных пункта больше чем в предыдущем году.

Страховщики, занимающиеся общим страхованием, выплатили возмещений в размере 115,5 млн лей или 98,1% от общего объема выплаченных возмещений, а страховщики, занимающиеся страхованием жизни, выплатили возмещений в размере 2,2 млн лей. Динамика страховых возмещений и компенсаций, выплаченных страховщиками по общему страхованию и по страхованию жизни в январе-марте 2009-2013 гг. представлена в Диаграмме №10.

По отношению к брутто-премиям, начисленным по общему страхованию в январе-марте 2013 года, возмещения, выплаченные по этой категории страхования составили 54,1%, а это соотношение в страховании жизни составило 11,9%.

За отчетный период, по сравнению с аналогичным периодом прошлого года, возмещения выплаченные по страхованию гражданской ответственности увеличились на 54,8% или на 20,7 млн лей, по страхованию имущества уменьшились на 12,7% (7,6 млн лей) и по личному страхованию также уменьшились на 30,2% (2,9 млн лей). В результате структура страховых возмещений и компенсаций в январе-марте 2013 года изменилась существенно – самые большие выплаты (58,5 млн лей) были осуществлены по страхованию гражданской ответственности, тогда как в соответствующем периоде прошлого года – в страховании имущества (Диаграмма №11).

Выплаченные возмещения по отношению к брутто-премиям, начисленным в обязательном страховании, составили 34,5%, а в добровольном страховании – 64,5%. Исходя из объекта страхования, выплаченные возмещения по отношению к начисленным брутто-премиям составили в страховании имущества 78,9%, в личном страховании – 19,4%.

3.3. ЧИСТЫЕ АКТИВЫ И УСТАВНЫЙ КАПИТАЛ СТРАХОВЫХ КОМПАНИЙ

Чистые активы страховых компаний по состоянию на 31.03.2013 составили 1146,9 млн лей. Совокупный внесенный уставный капитал составил 484,5 млн лей (Диаграмма №12).

Основной причиной, приведшей к уменьшению чистых активов и уставного капитала, явилось исключение из учета страховщиков, не владеющих лицензией, но которые продолжают платить возмещения по заключенным ранее договорам.

3.4. СТРАХОВЫЕ РЕЗЕРВЫ

По состоянию на конец III квартала 2012 общий объем технических резервов по договорам общего страхования и жизни составил 834,1 млн лей, увеличившись на 177,7 млн лей по сравнению с концом III квартала 2011 (Диаграмма №13).

Технические резервы, приходящиеся на общее страхование составляют 588,3 млн лей (70,5% от общего объема), а технические резервы по страхованию жизни – 245,8 млн лей (29,5%).

Резервы, образованные по рискам, принятым по договорам общего страхования, включают:

- а) резерв незаработанной премии в размере 385,5 млн лей (65,5% общего объема резервов в общем страховании);
- и) резерв заявленных, но не урегулированных убытков – 153,6 млн лей (26,1% общего объема резервов в общем страховании);
- с) резерв убытков и другие технические резервы – 49,2 млн лей (8,4% от общего объема резервов в общем страховании).

Согласно установленным требованиям, страховщики обязаны размещать страховые резервы и одну треть минимальной маржи платежеспособности в ценные бумаги, банковские депозиты, свободные средства на банковских счетах и в кассе, землю и сооружения, задолженность страхователей и посредников и в займы, предоставленные страхователям (при страховании жизни).

Размещение активов, принимаемых в покрытие страховых резервов и одной трети минимальной маржи платежеспособности страховщика на 31.03.2013 представлено на Диаграмме №14.

3.5. ПЕРЕСТРАХОВАНИЕ

Общий объем премий, переданных в перестрахование, по общему страхованию и страхованию жизни составил за отчетный период 37,4 млн лей. Доля премий, переданных в перестрахование, в общем объеме брутто-премий начисленных в январе-марте 2013 года составила 16,1%. Основные показатели деятельности по перестрахованию представлены в Таблице №8.

Таблица №8. Основные показатели деятельности по перестрахованию в январе-марте 2013, млн лей

Показатели	Общее страхование	Страхование жизни	Всего (общее и жизни)
Начисленные брутто-премии	213,4	18,5	231,9
Премии, переданные в перестрахование	36,7	0,7	37,4
Доля премий переданных в перестрахование в начисленных брутто-премиях, %	17,2	3,8	16,1

3.6. ФИНАНСОВЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ СТРАХОВЫХ КОМПАНИЙ

Согласно финансовым результатам по состоянию на конец I квартала 2013 года страховые компании получили прибыль до налогообложения в размере 9,1 млн лей.

Совокупная прибыль 11 страховых компаний составила 17,6 млн лей, а показатель финансовых убытков, зарегистрированный 5 страховыми компаниями составил 8,5 млн лей. Одна страховая компания не представила отчет о финансовых результатах.

Диаграмма №12. Чистые активы и уставный капитал страховых компаний по состоянию на 31 марта 2009-2013 гг. (млн лей)

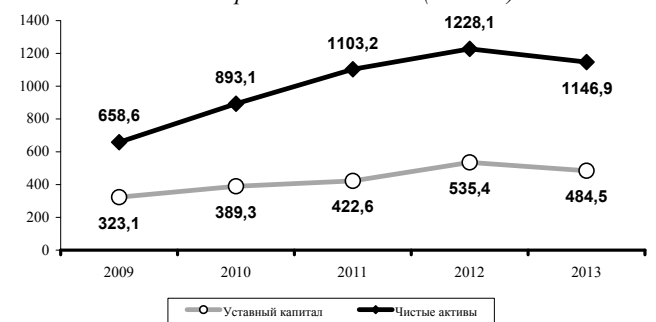

Диаграмма №13. Технические резервы, в том числе резервы по общему страхованию и страхованию жизни по состоянию на 31 марта 2009-2013 гг.

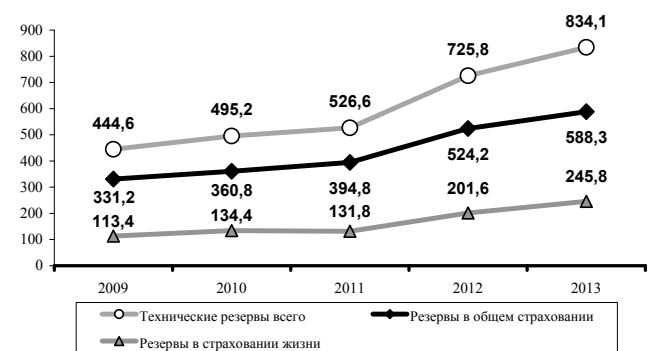
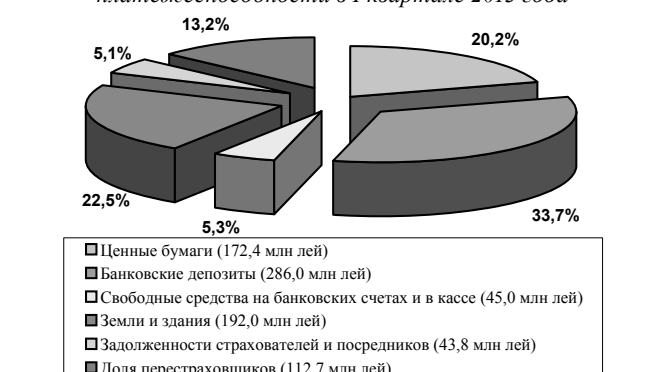

Диаграмма №14. Структура активов, представляющих страховые резервы и треть минимальной маржи платежеспособности в I квартале 2013 года

4. ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ССУДО-СБЕРЕГАТЕЛЬНЫХ АССОЦИАЦИЙ

4.1. ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ

По состоянию на 31.03.2013 лицензиями категории А и В владеют 355 ассоциаций, а 2 ассоциации владеют лицензией центральной ассоциации, из них представили отчёты 347 ассоциаций. Зарегистрировали выданные займы своим членам 293 ассоциации, 201 ассоциация зарегистрировала полученные кредиты и внешние займы, а 63 ассоциации категории В зарегистрировали привлеченные сберегательные вклады.

В январе-марте 2013 года привлекли новых членов 205 ассоциаций, зарегистрировав членские взносы на общую сумму 295,6 тыс. лей. Динамика основных показателей ассоциаций отражена в Таблице №9.

Количество членов ассоциаций по состоянию на 31.03.2013 составило 126062 лиц, уменьшившись по сравнению с их количеством на 31.03.2012 на 0,1%, а количество получателей займов составило 34 857 лиц, увеличившись на 4,4%.

За отчетный период средний размер одного займа на одного члена получателя займа составил 9,1 тыс. лей, увеличившись на 0,3 тыс. лей по сравнению с аналогичным периодом 2012 года.

Количество вкладчиков сбережений составило 5747 лиц, уменьшившись на 1,1% по сравнению с состоянием на 31.03.2012. Сумма сберегательных вкладов увеличилась на 19,8%. Это увеличение обеспечено за счет роста на 21,1% среднего размера привлеченных вкладов, приходящегося на одного вкладчика, который составил 22,8 тыс. лей.

4.2. ПОРТФЕЛЬ ВЫДАННЫХ ЗАЙМОВ

По состоянию на 31.03.2013 совокупный объем займов выданных членам ассоциаций составил 318,1 млн лей, увеличившись на 7,9% по сравнению с состоянием на конец I квартала 2012 года. В структуре портфеля займов ассоциаций займы сроком до года составляют за отчетный период 82,1% от общего объема выданных займов.

По состоянию на 31.03.2013, в структуре портфеля займов ассоциаций 95,1% приходится на займы, на которые соблюдается договорные условия (стандарты), по сравнению с 90,9% зарегистрированными за аналогичный период 2012 года. Так, отмечается увеличение доли займов «standard» на 4,2 процентных пункта (Таблица №10).

4.3. АКТИВЫ

По состоянию на конец I квартала 2013 года, совокупный объем активов ассоциаций составил 374,9 млн лей, увеличившись на 11,1% по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года. Максимальная доля в общем объеме активов приходится на выданные займы, которые составили 84,8%.

Структура активов ассоциаций на конец III квартала 2011 и 2012 представлена в Таблице №11.

4.4. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ

Совокупный собственный капитал ассоциаций на 31.03.2013 составил 98,4 млн лей, увеличившись на 13,8 млн лей или 16,3% по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года. Совокупная чистая прибыль ассоциаций в январе-марте 2013 г. составила 3,2 млн лей.

Основную долю собственного капитала составляет нераспределенная прибыль прошлых лет – 80,0 млн лей или 81,3%, увеличившись на 11,1 млн лей по сравнению с 2012 г.

Структура собственного капитала ссудо-сберегательных ассоциаций по состоянию на 31.03.2013 представлена в Таблице №12.

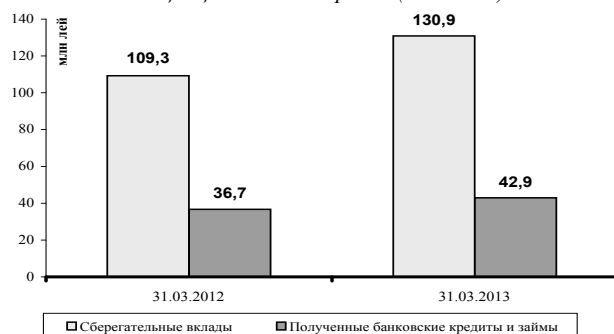
4.5. СБЕРЕГАТЕЛЬНЫЕ ВКЛАДЫ

По состоянию на 31.03.2013 совокупные сберегательные вклады, привлеченные у своих членов ассоциациями категории В, составили 130,9 млн лей, увеличившись на 99,8% по сравнению с показателем аналогичного периода 2012 г. (Таблица №13).

В общем объеме сберегательных вкладов наибольшая доля принадлежит сберегательным вкладам сроком от 3 месяцев до 1 года – 72,3%, а 14,7% представляют договоры о сберегательных вкладах сроком от 1 года до трех лет. Доля финансирования выданных займов ассоциациями категории В из привлеченных сберегательных вкладов составила 68,6%, увеличившись на 2,0 процентных пункта по сравнению с 2012г.

Объем сберегательных вкладов по сравнению с полученными банковскими кредитами и займами отражен в Диаграмме №15.

Диаграмма №15. Сберегательные вклады и полученные банковские вклады и займы ассоциациями категории В (2012-2013)

4.6. ФИНАНСОВЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ

В январе-марте 2013 года прибыль ассоциаций составила 3,2 млн лей, по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года когда прибыль увеличилась в 2,7 раза.

Общие доходы увеличились в результате увеличения доходов от процентов по предоставленным займам на 12,1% и прочих операционных доходов на 10,7%.

В статье расходов отмечено увеличение на 3,7%, что обусловлено, в основном, увеличением всех расходов, за исключением расходов на санкции по долгосрочным и краткосрочным кредитам, займам и вкладам невозвращенным в срок. Финансовые результаты ассоциаций отражены в Таблице №14.

5. ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ БЮРО КРЕДИТНЫХ ИСТОРИЙ

По состоянию на конец I квартала 2013 года бюро кредитных историй I.M. „BIROULD CREDIT” S.R.L. заключило договоры об оказании услуг с 17 организациями, из которых 15 – коммерческие банки, одна лизинговая компания и одна микрофинансовая организация, из которых предоставляют информацию бюро кредитных историй только 15 банков.

№	Показатели	В отчетном периоде			Всего с начала формирования базы данных	
		Физические лица	Юридические лица	Всего		
1	Количество договоров заключенных с источниками формирования кредитных историй	18 731	3 742	22 473	266 565	
2	Количество кредитных историй	2317	6	2 323	131 041	
3	Количество представленных кредитных отчетов	Коммерческим банкам	31 020	3 682	34 702	269 122
		Субъектам кредитных историй	35	6	41	298

По состоянию на 31.03.2013 наблюдается рост динамики кредитных отчетов, представленных пользователям кредитных историй, количество которых превышает количество заключенных договоров, что свидетельствует о том, что информация получаемая от бюро кредитных историй служит дополнительным фактором страхования кредитных рисков.

Национальная комиссия по финансовому рынку:

MD 2012, мун. Кишинев, бул. Штефана чел Маре, 77 тел. (37 322) 859505 www.cnpf.md
Управление внешних связей и развития: тел (37 322) 859430

Таблица №9 Основные показатели деятельности ссудо-сберегательных ассоциаций

№	Показатели	31.03.2012	31.03.2013	2013 г. к 2012 г., (%)
1.	Кол-во членов ассоциации (лиц)	126220	126062	99,9
2.	Кол-во пользователей вкладами (лиц)	33391	34857	104,4
3.	Кол-во вкладчиков сбережений (лиц)	5808	5747	98,9
4.	Собственный капитал (млн лей)	84,6	98,4	116,3
5.	Выданные кредиты (млн лей)	294,9	318,1	107,9
6.	Сберегательные вклады (млн лей)	109,3	130,9	119,8
7.	Банковские кредиты и полученные займы (млн лей)	123,2	126,5	102,7

Таблица №10 Структура портфеля займов, выданных ссудо-сберегательными ассоциациями (млн лей)

№	Категория	Выданные займы		2013 г. к 2012 г., (%)
		31.03.2012	31.03.2013	
1.	Standard	268,1	302,6	112,9
2.	Supraveheat	9,5	8,3	87,4
3.	Substandard	4,1	3,1	75,6
4.	Dubios	6,7	2,1	31,3
5.	Compromis	6,5	2,0	30,8
	Всего	294,9	318,1	107,9

Таблица №11 Структура активов ссудо-сберегательных ассоциаций (млн лей)

№	Активы	31.03.2012	31.03.2013	Абсолютное изменение
1.	Ценные бумаги	4,3	4,2	- 0,1
2.	Банковские депозиты	26,0	25,0	- 1,0
3.	Выданные займы	294,9	318,1	+ 23,2
4.	Резервы по займам	- 16,4	-8,4	+ 8,0
5.	Долгосрочные материальные и нематериальные активы	5,5	6,0	+ 0,5
6.	Наличные денежные средства	6,7	6,4	- 0,3
7.	Текущие счета	3,2	6,5	+ 3,3
8.	Дебиторская задолженность по процентам	11,5	5,9	- 5,6
9.	Резервы по процентам	- 4,6	-1,1	+ 3,5
10.	Другие активы	6,3	12,3	+ 6,0
	Всего	337,4	374,9	+ 37,5

Таблица №12 Структура собственного капитала ссудо-сберегательных ассоциаций (млн лей)

№	Собственный капитал	31.03.2012	31.03.2013	Абсолютное изменение
1.	Членские взносы	13,6	13,8	+ 0,2
2.	Нераспределенная прибыль (непокрытые убытки) прошлых лет	68,9	80,0	+ 11,1
3.	Чистая прибыль (чистые убытки) отчетного года	1,2	3,2	+ 2,0
4.	Другие резервы	0,8	0,9	+ 0,1
5.	Корректировка результатов предыдущих лет	0,0	0,4	+ 0,4
6.	Разница от переоценки долгосрочных активов	0,1	0,1	-
	Всего	84,6	98,4	+ 13,8

Таблица №13 Структура сберегательных вкладов по срокам (млн лей)

№	Срок	31.03.2012	31.03.2013	2012 г. к 2011 г. (%)	Структура вкладов, %	
					31.03.2012	31.03.2013
1.	до 1 месяца	5,2	5,7	109,6	4,8	4,4
2.	от 1 до 3 месяцев	5,9	8,9	150,8	5,4	6,8
3.	от 3 месяцев до 1 года	85,7	94,7	110,5	78,4	72,3
4.	от 1 до 3 лет	11,1	19,2	173,0	10,1	14,7
5.	от 3 до 5 лет	1,4	2,4	171,4	1,3	1,8
6.	более 5 лет	0,0	0,0	-	0,0	0,0
	Всего	109,3	130,9	119,8	100,0	100,0

Таблица №14 Финансовые результаты ссудо-сберегательных ассоциаций (млн лей)

№	Показатели	31.03. 2012	31.03. 2013	2013 к 2012, %
1.	Доходы от процентов по предоставленным займам	14,9	16,7	112,1
2.	Прочие процентные доходы	0,7	0,7	100,0
3.	Чистый результат от формирования и списания резервов	-2,9	-3,1	106,9
4.	Прочие операционные доходы	7,5	8,3	110,7
5.	Результат от инвестиционной деятельности: прибыль	0,0	0,0	-
6.	Результат от финансовой деятельности: прибыль	-0,3	0,0	-
7.	Чрезвычайный результат: прибыль (убыток)	0,0	0,0	-
	Общий доход	19,9	22,6	113,6
8.	Процентные расходы по вкладам	3,5	3,9	111,4
9.	Прочие процентные расходы	2,8	3,1	110,7
10.	Общие и административные расходы	10,3	11,4	110,7
11.	Прочие операционные расходы	2,1	1,0	47,6
	Общие расходы	18,7	19,4	103,7
	Чистая прибыль	1,2	3,2	266,7

Примечание: подробная информация о деятельности участников финансового небанковского рынка размещена на официальном сайте НКФР www.cnpf.md